

ÖZGÜRLÜĞÜN VE SOSYALİZMİN SESİ

SOSYALİST MEZOPOTAMYA

Editor

Yeni sayımızla yeniden merhaba! Elinizdeki 4. sayı itibariyle, Sosyalist Mezopotamya artık Partiye Komünist a Kurdistan (KKP) bültenidir!

sosyalistmezopotamya@gmail.com Twitter: @SosyalistMezop Facebook: Sosyalist Mezopotamya

KKP BÜLTENİ - 4
OCAK 2019

Birîn

• Ewdil ARARAT

Kaynayan Ortadoğu'da
Kürtlerin Yeri ve Rolü

• Ali AYDIN

Mahabad Kürt
Cumhuriyeti
(1946)

• Serhat ATSIZ

Sarı Yelekliler ve Küresel
Devrimci Dinamik

• Sinan ÇİFTYÜREK

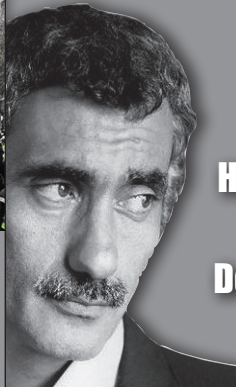
Kentleşme ve
Kürt Sorunu

• Hüsnü GÜRBEY

Les Gilets Jaunes
(Sarı Yelekliler)

• Fevzi KARTAL

Hunera Heftemîn
Sînema û
Derhênerê Nemir
Yilmaz Guney

• Rumet Onur KAYA

ULUSAL ÖZGÜRLÜK
VE SOSYALİZM
MÜCADELESİNDE
DAHA GÜÇLÜ BİR

KKP

KONGRE VE SONRASI

• Yaşar KAZICI

Globalleşen Dünyada
Kültür Alışverişi

• Serhat TEK

Rejimin Karakteri,
Yerel Seçimler ve
Demokrasi Mücadelesi

• Hurşit KAŞIKKIRMAZ

Editor

Yeni sayımızla yeniden merhaba!
Elinizdeki 4. sayı itibarıyla, Sosyalist Mezopotamya artık Partiya Komunîst a Kurdistan (KKP) bültenidir!

*ÖSP, 17 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirdiği III. Genel Kongresi'nde yaptığı isim değişikliğiyle KKP adını aldı. Sıkça vurguladığımız gibi cismimiz ismimizle de buluştu.

ÖSP adı altında biz önemli ideolojik, politik ve örgütsel çalışmalar, kampanyalar sürdürdük. ÖSP, Kürdistan komünistlerinin ilk açık resmi partisinin adıydı o ad altında hem ulusal birlik çalışmaları alanında hem kapitalizme karşı sosyalizm mücadelesinde hem diğer Kürdistan parçalarıyla dayanışmada önemli işler başardık, sonrasını artık KKP adı altında sürdürüleceğiz. Cismen değil ama ismen güle güle ÖSP, hoş geldin KKP diyoruz!

*31 Mart 2019'da Yerel seçimler yapılacaktır. KKP olarak bunu birden fazla nedenle önemsiyoruz. Gerek yerel iktidar perspektifinin önemi; gerek Cumhuriyet İttifakı'nın Kürt/Kürdistan karşıtı duruşu ve halkımızın seçilmiş iradesine konulmuş kayyum ipoteğinin gelecek iradesine de konulmak istenmesi; gerekse meşru Kürt temsilcilerinden öcünden kaçır gibi kaçan Türkiye sistem muhalefetinin tavrı ve gerekse Kürdistan parçalarında geliştirilen Kürt karşıtı ittifaklar... gibi nedenlerle Kuzey'de yerel seçimler önem kazanıyor.

Biz KKP olarak; "bugün yerel ulusal iktidar da yarın merkezi ulusal iktidarda ortaklaşmayı hem yukarıdaki gerekçeler hem daha da önemlisi iç demokrasi kültürünün halkımızın saflarında etkin olması açısından önemli bulduk ve bunun için çaba harcadık, harçayacağız.

Bugünün yerel seçim ittifakının yarının ulusal ittifakına zemin hazırlayacağı inancındayız. Bu inançla KKP olarak, yerel seçimlerde Amed'te HDP ile Kürdistan yerel seçim ittifakı, Ankara'da ise geniş demokrasi ittifakı politikasını belirledik. Ancak Ankara merkezli yani Batı'daki ittifakta CHP, Kürtleri

ötekileştirme siyasetiyle HDP ile resmi ve açık bir ittifaka yönelmeyecekse geniş demokrasi ittifakı içerisinde değerlendirilemez.

Bu arada Kürdistan yerel seçim ittifakında yer almayan partilerimizin de yer almaları için çabamız devam ediyor, edecektir.

7 Ocak 2019'da 8 parti ve hareketin ortak basın açıklamasıyla yerel seçim ittifakı start aldı. Farklı siyasal çizgileriyle ve tarihsel gelenekleriyle 7 Ocak'ta birlikte halkın karşısına çıkan ittifak büyük heyecan ve ümit yarattı. Ümit ve heyecanı diri tutarak halkımız, halklarımız, ittifakımız kazansın, biz kazanalım diyoruz.

*Partimiz KKP'nin de yer aldığı 9 partimizin oluşturduğu Kürt Dil Platformu (PZK) önemlidir ve yerel seçimde siyasetin doğasından gelecek olan siyasal rekabetin geriliminden etkilenmemesi için herkesi sorumlu davranmaya çağırıyoruz.

Sarı Yeleklileri selamlıyoruz!

*Sarı Yelekliler protestosu,

Fransa'da süren ekonomik durgunluğun ağır sosyal sonuçlarına, sosyal yardımlarının azaltılması ve Ocak 2019'dan itibaren gelecek vergilerle akaryakıtın litre fiyatının olağanüstü artırılması kararı da eklenince kendiliğinden direniş olarak 17 Kasım'da başladı. Neoliberal politikalara tepki olarak ve denilebilir ki örgütsüz bir kendiliğinden örgütlülük olarak gelişti. Yani direniş parti veya sendikaların çağrısıyla başlamadı. Direniş esas sosyal medya üzerinden ve esnek organizmalarla kendiliğinden başladı.

Sarı Yeleklilerin ne olduğunu ve siyasetin neresinde durduklarını en iyi tarif eden iki veri var elimizde; biri sokakta-meydanlarda geliştirdiği dışı dışı direniş, ikincisi 42 maddelik talepleriyle ne olduklarını ne istediklerini ve nasıl istediklerini ortaya koydular. Konuyu ayrıntılı irdeleyen yazılar var. İçeride olduğu gibi sınır ötesinde de halkımızın kazanımlarına saldırılar aralıksız devam ediyor. Bu saldırılar karşısında tek çıkış yolu, ulusal ittifakın geliştirilmesidir.

Okeyucuya çağrımızı yeniliyoruz; güçlü bir Sosyalist Mezopotamya için okuyalım, dağıtalım!
Ocak 2019

İÇİNDEKİLER

Birîn Ewdil ARARAT	1
Kaynayan Ortadoğu'da Kürtlerin Yeri ve Rolü Ali AYDIN	3
Mahabad Kürt Cumhuriyeti (1946) Serhat ATSIZ	4
Sarı Yelekliler ve Küresel Devrimci Dinamik Sinan ÇİFTYÜREK	7
Dizeleriyle Refik Durbaş Öyküsü Temel DEMİNER	12
Kentleşme ve Kürt Sorunu Hüsnü GÜRBEY	15
Les Gilets Jaunes (Sarı Yelekliler) Fevzi KARTAL	20
Rejimin Karakteri, Yerel Seçimler ve Demokrasi Mücadelesi Hurşit KAŞIKKIRMAZ	23
Hunera Heftemîn Sînema û Derhênerê Nemir Yilmaz Guneş Rumet Onur KAYA	27
Kongre ve Sonrası Yaşar KAZICI	30
Kurdên Koçber Lokman POLAT	32
Globalleşen Dünyada Kültür Alışverişi Serhat TEK	34
Söz konusu Kürt/Kürdistan Olunca Muhalefeti de İktidarı da Bir Oluyor! Röpotaj: Yaşar KAZICI	36
KKP 3. Kongre Sonuç Bildirisi	38
Kadın Sorunu ve Yapılması Gerekenler	40
Sarı Yeleklilerin Siyasal Programı	42
Ulusal Özgürlük ve Sosyalizm Mücadelesinde Daha Güçlü KKP	43

KÜRDİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ (KKP)

BÜLTEN-4 / OCAK 2018

Genel Merkez:

Fidanlık mah. Sağlık 1 Sok.
Arzu Apt. No: 55/7 Kızılay /
Çankaya Ankara.

BIRÎN

ewdildur@outlook.com

Kûr e. Bi derman e, bê derman e, wê nizamim.

Li gorî strana ku ji rastiya gelê Kurd derçûye, bê derman e birîn. Lewma jî lorandiye û gotiye:

Birîn kûr e bê derman e berxê min, megrî megrî, melorîne ... û wiha didome û diçe...

Birîn û strana ku li ser wê loriya-ye, dengên nalîna ji ber êşa bindestî û parçebûna milletê kurd, ku di reh, rûh û organizmaya wî da êdî bûye mîna nexweşîyê digihîne me.

Dijmin e, dagirker e, helbet di bin navê hezar siyaset û olê da wê nehêle tu bi serkevî û wê te ji hev lîme û lîme bike. Xwasma ev dewletên dagirker ên li Kurdistanê ne.

Millet e, xelk e; çawa motîve bikî wîsa şikil digire. Berê wî bi ku va bidî wîsa diçe.

Yanê bi gotineke din ên ku şikil didin millet û gelên xwe, berên wan didin ber bi armancên mezin, rewşenbîr û reveberên wî milletê ne, wî xelkê ne.

Wûjdan û vîna milletên xwe ne, rewşenbîr û serokên milletan.

Ew dikarin rûmet û vîna millet û xelkên xwe bilind bikin, bigihînin serkeftinê.

Dîsa ew dikarin di wê wûjdan û vîna da birînen xeddar vekin û wan sernîşûv bikin.

Û hîn xirabtir, dikarin bibin sedemê mayîna millet û xelkên xwe di nav qeyd û bendên koletiyê da; ku ti car beş jê ra nîne.

Dîroka cîhanê û bi taybet a Kurd û Kurdistanê jî bi têra xwe tijê ne bi wan mînanan.

Çênebûn an jî derengmayîna hişmendiyê neteweyî ya kurdan, yekser bi domdariya vê mînakê va giradayî ye. Êş û azara xwe, nalîn û hewara xwe ji vê kurayiyê werdigire. Bi texmîna min ji ber vê yekê ew strana navborî vê şîretê li me dike:

„... Vê tarixî biçirîne berxê min, megrî megrî, melorîne..“ û her wiha.. diçe..

Ev jî eşkere û eyan e, ku berx û zarên vî milletê rûpelên vê dîroka reş gelek caran çirandin.

Lêbelê dîsa her carê birînen xeddar vebûn di wûjdan û vîna wan da!

Bi lêborîne ra dixwezim sê çarîneyên bi tirkî hatine nivîsîn, hilînim vê derê:

*“Kahramanım, demek için yetiştir,
Asker olmak Çanakale Cen-
gin`de,*

*Çanakale, bu isimle belirir
Şevk güneşi her Müslüman gön-
lünde*

*Şimdi artık sazımızda her nağme
Ordumuzun şerefini söylüyor.
İşte hâlâ düşmandaki her kale
Senin kahrı hayalinle titriyor
Tarihlerin büyük eli bu şerefi
yazınız,*

*Türkün bitmez zaferini kıskan-
mayıp sayınız,*

*Göçmüş olan düşmanlara birer
mezar kazınız,*

*Tarihlerin büyük eli bu şerefi
yazınız.”**

Ji bo ku tansiyona xwe û ya we jî bilind nekim, venagerînim van çarîneyan.

Ev çarîneyên bêyom bi kurtasî behsa “serkeftina” şerê Çanakaleyê ya di sala 1915 an da dike. Ku Kurd jî jidil yan jî bédil bi artêşa osmaniyan ra tevî wê şerê bibûn.

Kê nivîsiye van çarîneyan?

Nivîskarê srûda neteweyî ya tirk M. Akîf Ersoyê arnawûd?

Ziya Gökalpê kurd-turkewar?

An Nihal Atsızê şoventurk?

Naxêr qet ne yek ji wan.

Kamiran Ali Bedirxan e, nivîskarê wan çarîneyên ku şovenîzm jê difûre û tije ye bi pesn û senayên dagirkirin û kûştinên turk-îslam û osmanîzmê, ku anîne serê qewm û milletê wî bi xwe jî..

K. Bedirxan wan çarîneyên xwe yê bextereş, di bin sernivîsa “Hîlafetin Rehakarları” da di pirtûkoka “Tanin-i Harp” da, di sala 1915 an de dinivîse.

Birayê wî yê mezin Celadet Ali Bedirxan jî pêşgotinek ji vê pirtûkokê ra dinivîse û wiha dest pê dike: *“Tanin-i Harp` islam, osmanli ruhunu canlandiran Halife ordularinin vülûle-i şahametine küçük bir makestir.”**

Pirsa li vir ne ew e, ku mîna sos-

yolog Metin Yüksel jî pirs dike, ka “di wan salan da kurdewarî çiyekî cawa werdigire di berhemên Berdirxaniyan da?”

Pirsên şewitîner ên li vir ev in:

Di wan salên ku Împaratoriya dagirker a Osmanî ji hev belav dibû, milletên Balkanan bi hest û yekîtiyên neteweyî ser hildidan û welatên xwe yekûyek ji dagirkeriya Osmaniyan rizgar dikirin da:

Ku bêguman di vê rizgarkirinê da rol û peywîrên serhildêr ên serok û rewşenbîrên wan welatan roleke girîng hebû; çima li ba Kurdan hest û yekîtiya neteweyî çênebû û welatê xwe ji bin nîrê osmaniyan rizgar nekirin? Ên Balkanan bûn millet, Kurd çima nebûn?

Rewşenbîr û serokên wan milletan, ketibûne nava derdê rizgarkirina milletên xwe, serxwebûna welatên xwe, yên kurdan çima ketibûn nava derdê rizgarkirina Împaratoriya dagirker a Osmaniyan ji parçebûnê? Hîn xirabtir bi agirê turk-îslam û turk terakkî perweriyê dişewitî?

Hin pirsên din jî meriv dikare zêde bike li van ên sereke.

Paşê hin ji wana xwe ji wê agirê xilas kiribin jî, êdî dereng mabûn!

Celadet û Kamiran Bedirxan du ji wan derengmayîyan in.

Piraniya wan rewşenbîr û zanayên kurd ji ber vê derengmayîne paşê dikevin nav agirê turk-kemalîzmê. Qisimek ji wan jî ji ber vê agirê direvin, jiyê wan dur ji Kurdistanê di nava êş û elemên penaberiyê da diqede.

Celadet û Kamiran Bedirxan jî paşê vê qederê par vedikin bi yên din ra.

Beriya vê parvekirinê gelek xizmet û sûdê didin turk-osmaniyan.

Hubirên qelemên wan diqedînin hingî dipesînînin şerefa turk-osmaniyan.

Heta mîna ku di helbestê da jî dibêje, bi xwe dibin:

„Destê mezin ê dîrokê, wê şerefê dinivîsin û serkeftina abadîna a tirk bê hesûdî dinivîsin „(!)

Ne tenê evqas. Celadet û Kamiran Bedirxan di sala 1913 an de bi navê „Edirne Sukûtunun iç yüzü“

(Rastiya rûyê hundirîn a teslîmiyeta Edirneyê) pitûkek jî dinivîsin.

Vê pirtûkê hêja sosyolog Metin Yüksel ji osmanî bi tevê fehengokê vegeandiyê tirkîya îroyîn. (*)

Vêca di vê pirtûkê da her du bira bi hev ra dipesînînin „lehengî û meznayîya“ turk û osmanîzmê.

Heyfa xwe tînin bi ketina, yanê teslîmbûna Edirneyê bi destê Bulgaran.

Bulgaristan digihîje azadiya xwe, ev bûyer wan xemgîn dike, diqehirîne!

Sistî û bêganemayîna rayedarên Osmaniyan rexne dikin, di bûyera teslîmbûna Edirneyê da!

Eynî mîna ku ev her du bira endamên turk terrakî perwerê bin.

Bi rastî jî endametiyeke wan a wisa hebûye yan na, heta niha ez rastê çavkaniyek nehatime ku vê gotinê pişt rast bike. Lêbelê Abdullah Cewdetê Kurd ku wextekî endamê turk-terakî perwerê bû û paşê wek alternatîf bû yek ji damezirînerê kurd-teraqî perwerê û ji bo vê jî canê xwe wek berdel da, ji vê pirtûkê ra pêşgotinekî jî dinivîse. Wek paşayekî osmanî tije bi rehekî tirkewar, ji bo her du birayan wiha dibêje di pêşgotinê da: „*Bu milletin bu pek genç iki çocuğu Edirne Kalemizin kalpleri titretecek, bazen hiss-i iffihar ile kabartacak, bazan aglatacak, vekayîni kemâl-i acimizle beraber kemal-i hakikatle tahrir ederek neşrediyoruz.*“

Jixwe endametiya wan a di hêz û partiyekî turk da zêde qiymetê herbiyekî erz nake.

Xizmetên ku kirine, nivîsên ku nivîsîne û peyvên ku gotine xirabtir in ji endamtiyên wan ên hêz û partiyên dagirkeran.

Ev pirtûk ji ber vê sedemê girîng e, kûrayiya birîne nîşan dide.

Ji ber vê yekê jî belgeyek e dîrokî ye, „Edirne Sukûtunun İç Yüzü“

Wê ji armanca vê nivîsê derê ku ez ji hemû pirtûkê têbiniyan bidim ber rexneyan.

Tênê çend têbiniyên bê şirove, heta bê wergera kurdî, ji çend çiyên pirtûkê:

“...Ancak dökme (?) istihkamlarını süngüleriyle parçalayıp zapta muvaffak olan Osmanlıların hakiki evlat ve kardeşleri kahhar muhacimleri siperlerin içinden süngüle-

riyle çıkararak yerlere çarpabilmek imkânini vermiş, Osmanlı askerleri vazifelerini ifa etmişlerdi.”⁽¹⁾

“Fuad Bey izhar ettiği meta-net ve azim ile damarlarında meknuz ve mevcud Osmanlı şahamet-i

ftriyesini fiilen izhar ediyordu. O burada namus-u Osmaînin istihkar-i hayat seciye-i merdanegisinin timsal -i zî-hayati idi.”⁽²⁾

“Hep hata hep yanlışlık! Memleketimizin mahv ü inkirazına sebep olan sevaikten biri ve belki en birincisi hiç şüphesiz ki esker mamurimizizin hiç durbîn olmaması, kendisini çok durbîn addetmesi degildir?” “Heyhat! Hep hata mi teccellisi milletin”⁽³⁾

Belê her du birayên Bedirxaniyan wiha dipesînînin û xwe diêşînin li ser milletê turk-osmanî.

Piştê damezirandina komara kemalîst çend kes ji malbata Bedirxaniyan bîadê dikin.

M. Kemal paşnavê “Çinar” dide wan Bedirxaniyan.

Heta yek ji wan “Çinaran” bi salan e, li Berlîne nûneriya komeleyekî tirk jî dike.

Bi geneeta min piştê ku Celadet û Kamiran Bedirxan bi tevayî ji pêvajoya turk-osmani diqetin, berê xwe didin berhemên kurdewariyê û gelek xizmetên hêja didin ziman û çapemeniya kurdî jî.

Di gel vê rastiyê, rastiyeke din jî heye ku ev her du bira di pêvajoya kurdewariyên xwe da qet xwe rexne nekirine ji ber wan helwest û haletê ruhuyeyên xwe yên turk û osmaniyên wê demê da, hîç behsa wan nivîsên „Edirne Sukûtunun İç Yüzü“ û wan helbestên xwe nekirine.

Berê her kesî divê wan xwe rexne bikira.

Bi qasê ku ez pê dizanim her mit û bédeng mane.

Gelo ne ev mit û bédengî ye ku birîne kûr dike û mîna serê kunêrekî xwe digihîjîne îro?

(*) *Bedirxan, Celadet, Alî – Bedirxan, Kamiran, Edirne Sukûtunun İç Yüzü amedekar: Yüksel, Metin, weşanên Avesta, 2009, Stenbol*

(1) *pirtûka navborî rûpel, 45*

(2) *pirtûka navborî rûpel, 52*

(3) *pirtûka navborî rûpel, 80/81*

KAYNAYAN ORTADOĞU'DA KÜRTLERİN YERİ VE ROLÜ

İnsanlık tarihi, mücadeleler tarihinde farklı düzeylerde cereyan eden mücadelelerin en önemlisi ve özgürlük, eşitlik, adalet arayışı olmuştur. Bugünkü dünyamızda toplumların ırkçı, milliyetçi güçlere karşı durması, bu güçlere karşı toplumsal desteğe dayanarak mücadele etmesi büyük bir önem taşır. İnsanlık tarihinde din, dil, ırk, cinsiyet farkı olmaksızın, yaşamın her alanında özgür, eşit, insanca yaşanan bir dünya, bu yönde bir özlem olarak varlığını sürdürüyor. Emperyalizmin Ortadoğu halkları üzerindeki baskı ve sömürü politikalarına ekonomik ve siyasi anlaşmalarına karşı mücadele etmek, ezilen tüm halkların ve demokratların görevi olmalıdır. Halkların kendi kendilerini yönetebileceği mekanizmaları geliştirmek ve bunun için mücadele etmesi gerekir. Ortadoğu'daki siyasi gelişmeler dengeler açısından tarihi ve kritik öneme sahiptir. Bunların bölge siyasetinde belirleyici bir niteliğe sahip olduğunu, tüm ezilen halklar ve demokrat insanlar kabul etmekte.

Türkiye'nin Ortadoğu'ya liderlik yapacak bir ülke konumunda olmadığı bilinen bir gerçektir. Çatışmalar odağı haline gelen Ortadoğu'da sürecin nereye evrileceği, dengelerin hangi güçlere dayalı şekilleneceği konusunda Suriye'nin konumu bölgenin geleceğini belirleyen kilit nokta durumundadır. Ancak uluslararası güçlerin desteğine rağmen, mevcut Suriye muhalefetine örgütlü tüm

kesimleri içine alabilecek bir bütünlüğe sahip olmaması siyasi gücünü toparlayamamıştır. Ayrıca muhalefet adına ortaya çıkan bazı çete örgütlerinin varlığı halkta derin kaygı ve endişe yaratmıştır.

Toplumlar kendini çağa göre değiştirmesini bilmeseler, çağın gerisine düşüp, yok olup ortada kalıyorlar. Osmanlı İmparatorluğu kendini eğer çağa göre değiştirmesini bilseydi, belki bugün Ortadoğu'nun büyük bir kesimine dayanan ve dünyanın büyük bir devleti olarak varlığını sürdürebilirdi. Osmanlı İmparatorluğu çağdaş ve bilimsel gelişmelere ayak uydurmadığı için varlığını sürdüremedi.

Herkesin kendini özgürce ifade edebileceği demokratik bir ortam oluşturulursa, Türkiye'de hiç kimse bu ülkenin bölünmesini elbette istemeyecek. Kürtler ve Türkler ayrı iki toplum yapısına sahip olsalar bile, eşitlik temelinde birlikte yaşamak arzularını engelleyecek hiçbir neden de kalmayacak. Çünkü Kürtler de bu ülkede kendilerini kurucu unsur olarak görmekte. Halen çağın gerisinde kalan ırk esasına ve dar milliyetçilik anlayışı cumhuriyetin kurulması ile birlikte halen günümüze kadar devam etmektedir. Bu anlayış hiçbir topluma ve ülkeye fayda getirmediği gibi, daima o ülkelere zarar verdiği de bilinen bir gerçektir.

Kürtler bugün Ortadoğu'da demokratik ve toplumsal barışı esas alan ve bölgede bir halk olarak

büyük rol oynayacak örgütlü güçtür. Bölge dengelerinin belirlenmesinde dikkate alınması gereken en önemli aktörlerin başında yer alan bir konuma sahiptirler. Kürtlerin içinde olmadığı bir çözüm gerçek ve kalıcı bir çözüm olmayacaktır.

Özetle bu durum Kürt özgürlük hareketinin Ortadoğu'nun geleceğine yön veren bir konumda olduğu gerçeği, kendini güncel olarak uluslararası alanda da dayatmaktadır. Artık 20. yüzyıldan kalma statü günümüzde geçerliliğini kaybetmiştir. O çizilen statüler artık yok olma ile karşı karşıyadır. Yeni bir denge için tarihsel, toplumsal, etnik ve dinsel çelişkiler üzerinde daha adı konulmamış bir savaş yürütülmektedir. Demokrasi ve özgürlük güçleri ile uluslararası hegomonik ve statükocu güçler arasındaki mücadele halen varlığını bölgede korumaktadır.

Bölgede savaşırsız bir ortamı oluşturmak, barış, demokrasi ve insan haklarını temel alan bir bölgesel yeni yönetim artık zorunludur. Kürtler ve bölgede yaşayan diğer halklar artık özgürlüğe hasretler! Ortadoğu'da barış ve özgürlük tüm kardeş halkların ortak arzusudur. Savaşırsız bir ortamda bölgedeki halkların bu arzularının artık yerine getirilmesi zamanıdır. Nihayetinde özgürlük bölgede yaşayan tüm halkların olacaktır!..

**Ekonomist-Siyasetçi*

MAHABAD KÜRT CUMHURİYETİ (1946)

“Gözlerimi kapatmayın, utanacak bir şeyim yok” demişti Qazî Mihemmed. 22 Ocak 1946'da Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan ettiği, Mahabad'ın Çarçıra Meydanı'nda yanında iki yoldaşı ile birlikte İran Rejimi tarafından 17 Aralık 1946'da asılarak katledildiler.

Mahabad Kürt Cumhuriyetinin kurulması, Kürdistan'ın yakın tarihindeki en önemli süreçlerin başında yer alıyor. Mahabad'ı önemli kılan Kürdistan'ın Doğu parçasında küçük bir bölgesinde, bir yıldan kısa süremiş olsa bile tarihlerinde ilk defa özerk bir devlet kurabilmelerinde yatmaktadır. Doğu Kürdistan'da yaşayan Kürt halkının eline ilk kez kendi kaderini tayin edebileceği, kendi kendini yönetebileceği ve devletini kurabileceği bir fırsat geçti.

Doğu Kürdistan'da yaşayan Kürtler diğer parçalarda olduğu gibi uzun yıllar boyunca işgalcilere karşı mücadele ettiler. 1880 yılında Şeyh Ubeydullah Nehri önderliğinde Urmiye ve Van Gölü etrafında bir direniş gerçekleştirip bölgeyi kurtardılar. Kurtarılan bölgelere Şeyh Ubeydullah, kadı tayin ediyordu. Bu sırada bazı Kürt aşiretleri arasında birlik sağlanamamıştı. Birkaç Kürt aşireti direnişe karşı çıkarak, alttan alta direnişin içine sızarak ele geçirdikleri ganimetten sonra

ortadan kayboldular. Böylece Kürt mücadelesi zayıflamaya başladı ve 1880'nin sonlarına doğru Kürt mücadelesi yenilgiye uğradı.

1919'da ise Simko ayaklanması başladı. İsmail ağa (Simko) **önderliğinde Urmiye'de ayaklanan Kürtler**, Urmiye-Tebriz yolunu kontrollerine aldılar. Azerbaycan valisi, Simko'yu savaşla yenemeyeceğini anlayınca, İngiliz konsolosunu göndererek Simko'ya Urmiye **bölgesinin valiliğini teklif etti. 1920'de** Simko'nun üzerine büyük bir askeri güç gönderdi. Kürt kuvvetleri geri çekilmek zorunda kaldı. Simko bu yenilgiye rağmen güçlerini toparlayarak 1921'de Mahabad'a saldırıya geçti ve 600 İran askerini öldürdü. 1930 yılına kadar Simko ve hareketini tamamen kontrol edemeyen İran, 1930 yılı **içerisinde büyük bir** saldırı başlattı. Kürt güçleri yenildi ve geri çekildi. 1930'dan Mahaba'da kadar Doğu Kürdistan'da ciddi bir ayaklanma, başkaldırı veya isyan gerçekleşmedi.

25 Ağustos 1941'de müttefik devletler SSCB ile İngiltere, hem Alman Nazilerinin Doğuya ilerlemesini hem de dönemin İran Şahı'nın Nazi'ye yakınlaşmasını engellemek için Kuzeyden ve Güneyden İran'a girdiler ve İran ordusu bölgeyi terk etti. Sovyetler Birliği, Kafkasya ve

Azerbaycan'daki Sovyet ordularının geri cephesini elinde tutmak ve Basra Körfezi yoluyla Kuzey'e ulaşımı sağlayan yolları elinde tutmak istiyordu. Sovyet güçleri Mahabad'ın kuzeyinde bulunan Eşneviye-Meyandup hattında üslendiler. İran ordusu çekilirken ardında bıraktığı silah ve cephaneleri Kürtler ele geçirdi. Mahabad, 16 bin nüfuslu küçük bir şehir olmasına rağmen Kürt ulusal mücadelesi tarihinde önemli bir yere sahiptir. Güney ve Kuzey Kürdistan'a yakın olması, her üç parçada meydana gelen isyanların ve direnişlerin **sıçradığı alan** olmasını sağlıyordu.

KOMELA'NIN KURULUŞU VE SONRASINDA YERİNİ KDP'YE BIRAKIŞI

1941 yılının sonlarına doğru Sovyetler, 30 kadar Kürt liderini davet etti. Heyette Mahabad'ı temsilen Qazî Mihemmed'de yer alıyordu. Mahabad'da ciddi bir otoritesi ve saygınlığı olan Qazî Mihemmed o tarihte Mahabad'ı fiilen yönetmeye başladı. 16 Eylül 1942 günü Mahabad'ta Komela örgütü kuruldu. “Komeleyê Jiyanêwê Kurdistan” (Kürdistan Diriliş Topluluğu) kısa sürede etkin bir güç haline geldi. 1944 yılına gelindiğinde Komela'nın etkisi geniş bir alana yayıldı. Qazî Mihemmed 1944 yılında çağrı üzerine Komela'ya dahil oldu. Gü-

ney Kürdistan'a dek yayılan bu etki 1945 yılında örgütlü bir güce dönüştü. 1945 yılında aşiret liderlerinin çoğu Komela'nın üyesi olmuştu.

Komela, feodal-sınıfsal görünüşüne rağmen yurtsever bir örgüttü. Üyelerinin hemen hemen hepsinde yurtsever bilinç gelişkindi, hakimdi. Propaganda ve örgütlenme faaliyetlerinde yurtsever bilincin gelişmesinde önemli rol oynadılar. Komela çıkarttığı Niştiman (Vatan) dergisi ile düzenledikleri birçok etkinlik ile faaliyetlerini sürdürdü. 1945'in Mart ayında düzenledikleri Dayîkê Niştiman (Ana Vatan) adlı opera gösterisi her yerde büyük bir etkiye yol açtı. 1945 Eylül ayında Mahabad'ta Sovyet-Kürt kültürel ilişkileri derneği, İran'ın gösterdiği tepkilere rağmen kuruldu. Bu göz alış Sovyetler Birliği'nin Kürtlerin ulusal mücadelesini desteklediğini gösteren en açık hamlelerden biriydi.

Doğu Kürdistan'da Komela'nın kurulduğu 1942 tarihine kadar, Kürdistan'ın diğer parçalarında olduğu gibi aşiret ekseni ve daha çok ayrıcalıklı mülk sahibi sınıfların aracılığıyla bir dizi direnişler geliştirildi. Komela'nın kuruluşu direnişin sınıfsal öncüsünü yoksul-köylü, zanaatkar ve emekçi sınıflara doğru genişleterek modern anlamda bir parti girişimini Kürtlerin önüne koydu. Yine diğer parçalarla benzer bir özellik olan hareketin siyasi öncüleri entelektüel ve aydınlardan oluşmaktaydı. Komela'nın ortaya koyduğu program yakın hedef olarak otonomiye stratejik hedef olarak dört parça Kürdistan'ın birleştirildiği bağımsız bir Kürt devletini kurmayı temel alıyordu. Programın ulusal yönü bağımsızlıkçı ve örgütlenme açısından ise sadece Kürtlere açık olan en radikal ulusalcı çizgideydi. Hareket aşiretlerle ilişkiler geliştirse de örgütsel bünyesine ayrıcalıklı sınıflardan bireyleri almamaya özen göstermişti. Komela kurulduğu günden başlayarak illegal şartlarda çalışmış ve illegal temelde örgütlenmiştir.

1946 yılının 22 Ocak sabahı Mahabad'ın Çarçıra meydanında toplanan Kürt halkı tarihi bir anın tanıklığını yapıyorlardı. Qazî Mihemed, Kürtlerin kendi kaderini tayin etmesi hakkında kısa bir konuşma yaptıktan sonra "Şu anda Özerk Kürt Cumhuriyeti kurulmuştur" diyerek, Cumhuriyet'in kuruluşunu ilan ettikten sonra meydana toplanan Kürt halkı büyük bir sevgi ve coşku ile kutlamalara başladı.

Süreç içerisinde 1945 yılı Ekim ayında Komela, güçlenmesiyle, faaliyetlerinin yaygınlaşmasıyla ve etkisinin büyük bir hızla artmasıyla birlikte daha açık bir şekilde faaliyet gösterebilmesi ayrıca illegal mücadeleye koşulları, örgütsel sürekliliğin sağlanamayışı, KDP'nin kuruluşunu gündeme getirdi. KDP'nin kurulma çalışmaları Komela'yı bir bütünlükte kurulacak olan KDP hareketine çekmiştir. Aynı ay içerisinde 'Kürdistan Demokrat Partisi' kuruldu. Komela'nın merkez komite üyeleri dahil bütün üyeleri yeni kurulan partiye geçti. Kurulan yeni partinin tüzüğü değişmedi fakat oluşturulan yeni program özerkliğin dar çerçevesini aşamadı. Parti programının birinci maddesinde "İran'daki Kürt halkı, kendi ulusal ve yöresel işlerini yürütmekte özerk bir yönetime sahip olacaktır." Üçüncü madde " İran anayasası hükümlerine uygun olacak, Kürdistan'da bütün kamu işleri üzerine kontrol ve denetim hakkını bir yasama meclisi kurulması için en kısa zamanda seçim yapılacaktır. Komela'nın programından farklı olarak KDP'nin merkez komite üyelerinin oluşturduğu program, KDP'nin stratejik hedef olarak bağımsızlığı hedeflemeyecek, gerici İran rejiminin otoritesine bağlı kalacak bir özerklik ile yetinmeyecektir.

Yakın hedeflerde KDP ile Komela'nın benzer talepleri savunması bu birleşimde teşvik edici rol oynamıştır. KDP, Komela'dan farklı olarak Kürdistan'ın birleştirilme ve bağımsız bir Kürt devleti kurma hedefine sahip olmadığı gibi ağırlıklı olarak aşiretlerin parti bünyesinde yer alabileceği konumdaydı. Mahabad'ın kuruluşunda belirleyici rolü yükselişe geçen KDP oynayacaktı.

MAHABAD KÜRT CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU (1946)

17 Aralık 1945 günü bir parti mitingi sonrası, İran rejiminin otoritesinin son kalıntısı olan Adliye Saray'ının ele geçirilmesiyle, Adliye Saray'ına Kürdistan bayrağı çekildi. Qazî Mihemed o sıra Tebriz'den dönüyordu. Dönüş sonrası halkın nabzını yoklayarak artık Cumhuriyet'in kurulmasının olgunlaştığına karar verdi. 17 Ocak'ta Çarçıra meydanında önemli bir toplantı yapılacağı duyuruldu. Bu toplantıya Sovyet yetkilileri de davet edildi. Cumhuriyet'in ilanı öncesi Kürt ileri gelenleri, aşiret liderleri şehrin en büyük camisinde bir araya gelerek kurulacak olan Cumhuriyet'in özerkliği ve programını görüştüler.

1946 yılının 22 Ocak sabahı Mahabad'ın Çarçıra meydanında toplanan Kürt halkı tarihi bir anın tanıklığını yapıyorlardı. Qazî Mihemed, Kürtlerin kendi kaderini tayin etmesi hakkında kısa bir konuşma yaptıktan sonra "Şu anda Özerk Kürt Cumhuriyeti kurulmuştur" diyerek, Cumhuriyet'in kuruluşunu ilan ettikten sonra meydana toplanan Kürt halkı büyük bir sevgi ve coşku ile kutlamalara başladı. Qazî Mihemed konuşmasında Sovyetlere de verdiği desteklerden dolayı teşekkür etti. Cumhuriyetin sınırları başkent Mahabad ile beraber 7 ili kapsıyordu. 13 bakan ve 30 parlamenterden oluşan devletin başkanlığına Qazî Mihemed seçildi. Devletin bakanlık ve parlamenterlik gibi önemli mevkilerine aşiret reisleri seçildi, amaç aşiretleri küstürmemektir.

Kurulan Cumhuriyet çalışmalarına hızla başladı.

- Komela'nın tasarladığı bayrak parlamento binasına asılıp milli bayrak seçildi ve Kürd şair Dildar'ın 1938'de Bağdat'ta hapis-tenken Sorani lehçesiyle yazdığı 'Ey Reqîb' şiiri bestelenerek milli marş ilan edildi.
- Çıkarılan iki tane günlük gazetenin yanında, aylık Hawar ve Agır dergileri bir de kadınların çıkardığı Helale dergisi yayına başladı.
- Dünya klasikleri Kürtçe basıldı.
- Kürtçe eğitim dili oldu ve ilköğretim zorunlu hale getirildi. Yetişkinler için akşam kursları kuruldu. Kadınların toplumsal yaşama katılımı artırılarak sosyal kurumlarla görev almaları sağlandı.
- Kürt Halk Ozanları Enstitüsü kuruldu.
- Tebriz'e öğrenci yollanarak eğitim görmeleri sağlandı.
- Gazete ve dergiler, radyo ile birlikte Kürt dili ve kültürünün güçlenip yayılmasında önemli rol oynadılar.

Fakat Cumhuriyet'in ömrü bu kazanımları daha da ileriye taşımaya yetmedi.

MAHABAD KÜRT CUMHURİYETİ'NİN YIKILIŞI

9 Mayıs 1946'da Sovyetlerin İran'dan çekilmesi ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nin İran ile anlaşması vb. gelişmelerin yanı sıra Kürt Cumhuriyeti'nin devletleşme hedefine yönelmemesi, savaşı genişletmemesi aşiretler arası sağlanan birliğin zayıflamasına neden oldu. Kürtler, merkezi otorite olan İran rejimi ile uzlaşma arayışına girdi. 1946'nın Ağustos ayında Qazî Mihemmed Tahran'a gidip, gerici rejim ile görüşme gerçekleştirdi. Fakat yaptığı görüşmede bir sonuca varamadı. Sovyetlerin İran'dan çekilmesiyle daha da güçlenen ve azgınlaşan İran rejimi, 15 Aralık 1946'da Tebriz'i işgal ederek Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti'ni yıktı.

Bu gelişmelerin sonrasında Qazî Mihemmed, Mele Mustafa Barzanî'nin İran rejimine karşı direnme önerisini, rejimin gerçekleştireceği herhangi bir katliam kaygısından kaynaklı kabul etmedi. Kürtler ve Kürt güçleri geri çekildi. 17 Aralık 1946'da İran ordusu Mahabad'a girerek kontrolü ele geçirdi. 19 Aralık 1946'da ise Qazî Mihemmed ile birlikte Cumhuriyetin yetkilileri tutuklandı.

Cumhuriyetin en başından beri kendi gücüne duyduğu güven eksikliği, feodal yapısını değiştirememesi, bağımsız devlet kurma hedefinden uzak kalması, hareketin aşiretsel temelde şekillenmesi, dinsel bakımdan ciddi bir şekilde etkilenmesi en önemlisi Emperyalist güçlerden beklenenden çok daha fazla beklentiye girilmesi Cumhuriyetin uzun sürmesini engelleyen zafarlardan bazılarıdır. Kürt tarihinde ki diğer ayaklanmalar ve başkaldırıları gibi Mahabad Kürt Cumhuriyeti de zorbalıkla, zulümle bastırıldı. Fakat kendisiyle birlikte hiçbir zaman unutulmayacak, her zaman hafızalara işlenecek bir miras bıraktı.

Qazî Mihemmed, kardeşi Sadri Qazî ve amcasının oğlu Seyfi Qazî, 31 Mart 1947'de gece yarısından sonra, İran rejimi Kürtlere "Özgürlük istiyorsanız bedeli budur" mesajını vererek, Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin ilan edildiği Çarçıra meydanında Cumhuriyetin önderlerini asarak katletti.

SONUÇ OLARAK;

Genel olarak Kürdistan'ın tarihsel sürecinde emperyalistler sürekli olarak uğursuz bir rol oynamıştır. Bir yandan içeride aşiret çelişkileri bir yandan dışarıdan destek bulunamayışı ve karşı karşıya kalınan düşman güçlerin daha düzenli ve organize olması; Kürtlerin tarihsel süreçlerini belirleyen kritik noktaları oluşturuyor. Ancak Mahabad Kürt Cumhuriyeti'ne baktığımızda; SSCB'nin İran'a girişiyle Kürtlerin ciddi anlamda ilk defa bir dış destek gördüğünü söyleyebiliriz.

Kürtlerin yükseliş koşullarının;

İran'ın İngiltere, ABD ve SSCB tarafından işgal edilmesi ile eş zamanlı gelişmesi tesadüfi bir olay değildir. Sürecin bir yanı Kürt halkının mücadeleye geleneğine diğer (ve belirleyici görünen) yanı İran'daki statükonun işgalle sarsılması sonucuna dayanır. Kürtler ana desteği SSCB'den alsa da İran'ı işgal etmiş diğer devletlerin birbiri aralarında ki çelişkilerden yararlanmak için yeni kurulmuş olan Kürt Devleti'nin yaşamda kalabilmesi için bir dizi politikalar geliştirilmiştir.

Tarih tekerrür etmese de bugün Rojava'ya baktığımızda benzer bir süreç yaşanmaktadır. Mahabad Kürt Cumhuriyeti ve bugün de Rojava Birleşmiş Milletler tarafından tanınmamıştır. Emperyalistler ile aynı karakterde olmasa da ulusal çıkarlarına göre birçok yerde aynı davranmış olan Sovyetler Birliği Mahabad konusunda da ezilen bir ulusu onu sömürgeleştirilenlerle ezmek üzere baş başa bırakmıştır. Şimdi Sovyetler Birliği'nin olmadığı siyasal bir düzendeyiz. İran rejimini destekleyerek dolaylı yoldan Mahabad'ın karşısında yer alan ABD, bugün Rojava'da Kürtleri destekliyor. Bu yazıyı hazırlarken ABD'nin Rojava'dan çekilme tartışmaları yapılıyordu. Yine tarih tekerrür etmez ama uluslar arası koşullar bir ulusun özgürleşmesinde bugün daha fazla belirleyici görünüyor. Ta ki ulusların kendi kaderini tayin hakkını enternasyonal bir ilkeyle savunabilecek işçi devletleri, işçi partileri çıkana kadar. Kürt ulusal meselesi hiçbir zaman uluslar arası bir sorun veya bir gündem haline gelmemiş, sadece bir ulusun kendi başına yaşadığı bir sorun halinde kalmış olduğunu göstermektedir.

Mahabad Kürt Cumhuriyeti modern Kürt tarihinde önemli bir süreç idi ve böylece kalmıştır. Mahabad ve O'nun liderleri uzun süre Kürtler tarafından hatırlanacaktır.

SARI YELEKLİLER VE KÜRESEL DEVRİMÇİ DİNAMİK

canbegyekbun@hotmail.com

“Fikirler de yaşlanır...”

Fikirler, doğru fikirler de olgunlaşır, yaşlanır ve gün gelir aşılır. Hiçbir olgu ve düşünce gelişme-değişme-yaşlanma evrelerinin kaçınılmazlığını içeren diyalektik yasadan kendi yakasını kurtaramaz. Eğer düşünce, nesnelere insan beynindeki her değişim ve gelişme bire bir anında olmasa da insan düşünce-sini de değişime, yenilenmeye uğratar ya da buna zorlar. Örgütlenme sorununu irdelerken kılavuz olarak değerlendireceğimiz birinci nokta budur.

Dün doğru olan görüş ve yaklaşımlar bugün yanlış olmayabilir ama yaşlanmış ve aşılımış olabilir” (S. Çiftyürek Aydınlanma ve Örgütlenme sy;112 Gün yayıncılık)

Sosyalist Mezopotamya'nın bir önceki sayısında, “Gündem: Ekonomik kriz ve Marksizm” başlıklı yazımda dünya ve Türkiye’de ki ekonomik kriz, sonuçları ve Marksizm’in bakışı üzerinde durmuştum. Kapitalizme karşı sınıfı mücadelesini esas bu yazıya bırakmıştım ki Sarı Yelekliler hareketi boy verdi. Bu sayıda Sarı Yelekliler üzerinden işçi emekçi hareketini ele alacağız.

I – Küresel işçi emekçi hareketinin yakın seyri...

1989-90 başında SSCB ve diğer sosyalist rejimler yıkılmış; si-

yaset küresel olarak bir adım sağa kayma sürecine girmiş; komünist partiler peş peşe ya adını “liberal demokrat”, “sosyal demokrat” “Yeşil Parti” vb. olarak değiştirdiler ya da kadroları toplu kopuşlarla bu adlarla var olan parti ve hareketlere katıldılar. Sıkça vurguladığım; siyasal sürecin belli başlı aktörleri olarak; komünistler ağırlıkla sosyal demokratlaştılar, sosyal demokratlar liberalleşti, liberaller muhafazakârlaştı, muhafazakârlar neo muhafazakârlar yani faşizm ile iç içe siyasal dinamiklere dönüştüler. Özetle siyasetin en solunda ki komünist hareket alanı boşaldığından devindirici dinamik olmaktan çıktı. Siyasetin solundaki komünist hareket siyasetin belirleyeni olarak devre dışı kalmıştı ki bu devam ediyor!

1990’lı yıllar, işçi emekçi hareket ve sol için siyasal hava oldukça boğucu ve umutsuzluk yüklü idi! Derken geçen 10 yıllık bir suskunluk-muhasebenin ardından sokak ve meydanlar yeniden anti-kapitalist sloganlarla yürüyen işçi emekçilerle dolmaya başlıyor!

Dünya Ticaret Örgütü’nün (DTÖ) 1 Aralık 1999’da ABD’nin Seattle kentindeki toplantısı sırasında, on binlerin katıldığı beklenmedik kitlesel protesto eylemi gelişmişti. Neo liberal kapitalizme direniş Seattle’de baş göstermiş ve domino etkisiyle hızla ABD’nin

diğer kentlerinin yanı sıra Melbourne’da, Prag’da, Seul’de, Nice’de, Quebec’de, Davos’ta ve Göteborg’da 100 binlerce insan Seattle örneğini izlemişti. Bu dalganın etkisi sokaklarda hissedilirken bu kez 2001’de Cenova’da 350 bin işçi emekçi sel olup meydanlara aktı. Cenova’ya, işçi sınıfının yığınsal katılımının yanı sıra daha net bir duruşla antikapitalist mesajlar da vererek “ben geliyorum” demişti.

Seattle ve ardılları ile özellikle de Cenova’da ki kitlesel hareketlerin öne çıkan sloganları olarak; “Kapitalizmi yık, yerine daha hoş bir şey koy”, “Başka bir dünya mümkün”, “Dünyamız satılık değil”, “Kâr değil insan”, “Kapitalizm öldürür, kapitalizmi öldür”, “Yaşasın uluslararası dayanışma” “İşte demokrasi dedikleri bu” ya da Cenova Sosyal Forumu’nun “Siz: G-8, Biz: 6.000.000.000”... gibi sloganlarla neoliberalizm üzerinden kapitalizmin hedef alındığı görülmekteydi.

Neoliberalizme “hayır” diyerek sokağa, meydanlara akan yüz binler hatta milyonlar arasında bir avuç tekeli sermayenin dışında herkes vardı. Sınıfsal bileşenlerine bakıldığında işçiden işsize, çevrecilerden gençliğe, üretici çiftçiden kent orta sınıflarına, LGBTİ+’den hayvan severlere yani %1’in dışındaki %99’unu kapsıyordu. Sınıfsal kapsamı böylesine geniş olunca haliyle

siyasal bileşenleri de oldukça zenginlik içeriyordu. Öyle ki yeni sosyal demokratları oluşturan reformculardan yeşil harekete, komünistlerden devrimci sosyalistlere, sivil itaatsizliği savunan otonomcu yapılardan anarşist akımlara... varana kadar her renkten siyasal akımları barındırıyordu.

Yani "Emek ile sermaye arasındaki çelişki hem dünya çapında derinleşiyor hem de insan ile kapitalizm, doğa ile kapitalizm arasında büyüyen çelişki ile artan oranda örtüşüyor. Kapitalist sistemin insanla, insanlıkla büyüyen çelişkilerinin emek sermaye çelişkilerinden beslenerek gelişmesi öyle bir noktaya gelmiş bulunuyor ki anti-kapitalist mücadele, özelde ücretli emek gücünün, genelde ise bir avuç egemenin dışında tüm insanlığın sorunu haline dönüşüyor" (21. Yüzyılda Özgürlük ve Sosyalizm Manifestosu, sy16, Gün Yayıncılık)

Seattle başlayıp hızla yayılmasıyla küresel olarak siyasal iklim değişmeye ve antikapitalist mücadeleye başladı. Böylece işçi sınıfının, emekçilerin ve sosyalist hareketin önüne adeta beton duvar örmek isteyen "tarihin sonu" benzeri argümanlar da çok geçmeden yıkılmaya başlayacaktı. Kapitalizm tarihin sonu değildi, olamazdı, olmayacağını gri teorinin yanı sıra milyonların yeniden meydanlarda haykırmaya başlamasıyla canlanan yaşamın yeşil ağacının da emriydi.

Antikapitalist hareketin tüm zenginliğiyle canlanması beraberinde sosyalist harekette yüzü 21. yüzyıla dönük tartışmaları da canlandırdı. Nasıl bir örgüt/örgütlenmeden, taktik ve stratejiye, devrimci şiddet ve barışçıl mücadeleye, reform ve devrim... tartışmaları da yeniden güncellik kazandı, devam ediyor.

Bir şey daha dikkat çekiyordu, küresel emek hareketinin coğrafik alanı da değişip genişlemişti. Kapitalist üretimin 1990'lı yıllardan itibaren, "sanayi taşıma hareketiyle" büyük Batından büyük Doğu hatına kaydırılmasıyla paralel, Viet-

Fransa'da 17 Kasım 2018'den itibaren, Sarı Yeleklilerin yani Fransız işçi-emekçilerinin, kapitalizme ve onun neoliberal Macron iktidarına karşı başlattığı direnişin önemli kazanımlar elde etmesi ve giderek komşu ülkelere yayılması sadece Fransız halkı için değil küresel olarak işçi emekçiler için yeni bir soluk oldu!

nam-Çin-Hindistan-Mısır hattında 1,5 milyar civarında işçinin küresel kapitalizmin sömürsüne açılmasıyla, antikapitalist mücadele artık küremizin her alanının gerçeği haline geldi ve derinleşiyor, derinleşecektir de!

Çünkü bizzat BM Gıda ve Tarım örgütü FAO raporuna göre: "Dünya nüfusunun %11 yani 800 milyon insan yetersiz besleniyorsa; Sahra altı Afrika'da yaşayan her 4 kişiden 1'i açlık çekmekteyse; beş yaşın altında hayatını kaybeden çocukların yarısı açlık nedeniyle ölüyor; açlık çeken her 5 kişiden 3'ü kadınsa; işsizlik bir sosyal kanser olarak gelişmiş kapitalist ülkelerde de tırmanıyorsa ve önemlisi sözde liberalizmin anavatanı ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde ekonomik milliyetçilik güçleniyorsa... İşçi-emekçi hareket de güçlenecektir. Bunun işaretini en son kapitalizmin ana vatani Fransa'da Sarı Yelekliler üzerinden görmeye başladık.

II - Sarı Yelekliler antikapitalist mücadelenin neresinde?

1990'lı yılların sonlarından itibaren küresel devrimci dalga, her defasında farklı coğrafyalarda başkaldırıp, talep ve hedeflerini sokakta sermayeye ve iktidarına deklere edip az-çok kazanımlarla geri çekildi. Çünkü gücü, çapı ve önemlisi siyasal ufku şu an kapitalizmi aşmaya yetmedi ama kapitalizmi yık-

ma kavgasından da vazgeçmedi. Çünkü 21. yüzyıl devrimci dinamiği bu kez kapitalizmle nihai hesaplaşmak istiyor, bu nedenle de her antikapitalist kalkışmayla, kapitalizm ağacının etrafını yokluyor, darbe vurup geri çekiliyor. Bu meseleyi etraflıca "Kapitalizmin Tarihsel Fiziksel Sınırları" adlı kitabımda ele almıştım, bakılabilir.

Kapitalizmi yoklayan hatta siyasal iktidarını zora sokan 21. yy devrimci dinamiğinin ön dalgalardan bir diğeri bu kez Fransa üzerinden boy gösterdi, talep ve hedeflerini sokakta dünyaya deklere etti ve belirli kazanımlarla geri çekildi ya da süreçte o da sönmeye başlayacak. Dün Seattle.... Cenova, sonra Taksim Gezi derken bu kez Sarı Yelekliler idi direnişin adı!

Fransa'da 17 Kasım 2018'den itibaren, Sarı Yeleklilerin yani Fransız işçi-emekçilerinin, kapitalizme ve onun neoliberal Macron iktidarına karşı başlattığı direnişin önemli kazanımlar elde etmesi ve giderek komşu ülkelere yayılması sadece Fransız halkı için değil küresel olarak işçi emekçiler için yeni bir soluk oldu!

Sarı Yelekliler neydi, nasıl başladı?

Sarı Yelekliler protestosu, Fransa'da süren ekonomik durgunluğun ağır sosyal sonuçlarına, sosyal yardımlarının azaltılması ve Ocak 2019'dan itibaren gelecek vergilerle akaryakıtın litre fiyatının olağanüstü artırılması kararı da eklenince kendiliğinden direniş olarak 17 Kasım'da başladı. Neoliberal politikalara tepki olarak ve denilebilir ki örgütsüz bir kendiliğinden örgütlülük olarak gelişti. Yani direniş parti veya sendikaların çağrısıyla başlamadı. Direniş esas sosyal medya üzerinden ve esnek organizmalarla kendiliğinden başladı.

Sarı Yeleklilerin ne olduğunu ve siyasetin neresinde durduklarını en iyi tarif eden iki veri var elimizde; Biri sokakta-meydanlarda geliştirdiği dişe diş direniş, ikincisi 42 maddelik talepleriyle ne oyduklarını ne istediklerini ve nasıl istediklerini ortaya

koydular. 42 taleplerine tek tek bakıldığında tamamıyla neoliberal kapitalizmi hedef aldıkları görülür. Bileşenleri yani tabanında sağ hatta ırkçı faşist Ulusal Birlik hareketinin etkisinde yer alan emekçilerin de yer alması bu gerçeği değiştirmez. Değiştirmez çünkü 1930'ların Almanya ve İtalya deneylerinden hatta 1980 öncesi MHP deneyinden biliyoruz ki kriz yıllarında sağ ve faşist siyaset, işçi ve emekçileri örgütlemek için antikapitalist söylem ve propaganda geliştirir.

Sınıfsal bileşenlerine bakıldığında tıpkı Seattle, Cenova, Gezi gibi Sarı Yeleklilerin safları da en tepedeki büyük sermaye temsilcileri dışında herkes yani %99'u barındırıyordu. İşçi-işsiz-üretici, köylü-kent ve kır, orta sınıflar, öğrenciler...

Bu sınıfsal bileşenin siyasal yansımaları da olacaktı oldu da. Radikal soldan radikal sağ olarak Le Pen'in Ulusal Birlik'ine, çevreci yeşil hareketten anarşist harekete ve hatta siyasetle ilgisi olmayanlara kadar! Ancak bundan kalkarak Sarı Yelekliler için "faşizmin ayak sesleri" demek saçma olur. Ulusal Birlik'in başlangıçta daha çok adının anılması bir yanı sıra sol-komünist hareket ve sendikaların hem mesafeli duruşu hem de tıpkı 1930'ların krizi benzeri emekçi kitle hareketlerinin sol, sosyalist hareket kadar sağ, faşist hareketin etki alanına da açık olmalarıdır. Dediğimiz gibi Sarı Yeleklileri anlamak isteyen her kim varsa öncelikle talepleriyle kimin için ve kimden ne istediklerine ve sokaktaki hükümetle çatışmalarına baksın! Kısacası Sarı Yeleklilerin eylemi, 21. yüzyılda küresel kapitalizme karşı sınıf mücadelesinin yeni zeminlerde, yeni mücadele ile örgütlenme biçimleriyle gelişeceğinin yeni ve güçlü bir işareti ya da hamlesidir.

Sarı Yelekliler "sağ" hatta "faşist ulusal" desteklidir diye eleştirildi ama giderek sol renge bürünmeye başladı, ne de olsa Fransız halkının 200 yıllık isyan-direnış geleneğini arkalıyordu. Ve ne de olsa Fransa'da isyan ve direnişin adı

Sarı Yelekliler nereye evrilir? Öncekilerine göre daha inatçı daha kitlesel daha uzun soluklu olsa da Sarı Yelekliler de 21. yüzyıl antikapitalist dinamiğinin yeni bir hamlesi olarak yoklayıp geri çekilecek ama geride yeni direnişlerin arkalayacağı çok şeyi bırakarak!

her daim sol idi her ne kadar bu kez rengi sarı olsa da!

Sarı Yelekliler nereye evrilir? Öncekilerine göre daha inatçı daha kitlesel daha uzun soluklu olsa da Sarı Yelekliler de 21. yüzyıl antikapitalist dinamiğinin yeni bir hamlesi olarak yoklayıp geri çekilecek ama geride yeni direnişlerin arkalayacağı çok şeyi bırakarak!

Sarı Yelekliler neyi başardı?

Sol, sosyalist hareket ile küresel işçi sınıfı değerlendirebilirse Sarı Yelekliler hareketi; mücadele tarzı ve örgütlenmeye ilişkin yeni yaklaşımlar, biçimler geliştirdi. Özetle bu kazanımların belli başlıları olarak:

Birincisi; "Hak verilmez alınır" ilkesini sokakta yeniden yazdırıp içerik kazandırdı. Neo liberal eşitsizliği işçi emekçilerin ve de küremizin çekemeyeceğini ilan etti. Burnundan kıl aldırmayan, büyük sermayenin has adamı Macron ve hükümetinin adeta burnundan getirerek sokaktan kendisine geri adım attırdı. Açıkçası militarist Fransız iktidarını gerilettiler. Zamları önce ertelettirdi bununla yetinmeyip iptal ettirdi. Yani sokak-iktidar kavgasında sokak belirleyici oldu. Bu az şey değil.

İkincisi; inatçı, militan ve zaman meydan okuyan direnişleriyle işçi emekçiler ve sol için boğucu neoliberal atmosferin kuşatıcılığına ciddi darbe indirdi. Mevcut sendikaları ise önce seyirci kıldı sonra istemeyerek de olsa peşinden sürükleyerek saflara dahil olmaya mecbur bıraktı.

Üçüncüsü; Seçimli demokrasinin ve onun kurumları olan baş-

kanlık, parlamento, partiler hatta sendikalara yani belirli aralıklara seçime giden ve belirli süreliğine yetki alan tüm kurumlara güvensizlik, kendiliğinden hareketi tetiklemiş ya da yıllara dayanan güvensizlik 17 Kasım çıkışını beslemişti. İşte, beşinci cumhuriyetin kurumlarının içi boşalmış demokrasi oyununa karşı Sarı Yelekliler doğrudan demokrasiyi yani sokağın içeriğini belirlediği demokrasiyle gündeme güçlü taşıdı. Doğrudan demokrasiyi tekrar hatırlattı!

Dördüncüsü; Son yirmi yıldan beri yaşanan kendiliğinden kitlesel hareketler talepler bütünlüğünden yoksun idiler. Sarı Yelekliler, 42 maddelik talepler bütünlüğü ile bunu aştılar. Sunulan 42 maddelik talepler bütünlüğü, bünyesinde farklı siyasal eğilim ve taleplerini barındıran yeni sol, sosyal demokrat bir partinin programı gibi duruyordu. Farkı şuydu, bu 42 maddelik program birileri tarafından oturulup masa başında yazılıp önerilmemişti. Hayatın içinden yüz binlerin doğrudan eyleminin ürünü ve somutla 29 Kasım günü 30 bin kişinin katılımıyla düzenlenen anketlere dayanarak belirlendi yani siyasal deklarasyonlarını meydanlarda yazıp ilan ettiler.

Beşincisi; Sarı Yelekliler klasik manada örgütlü bir direniş olarak gelişmedi. Yüz binleri sokağa haftalarca taşıyan ve çetin barikat savaşlarına yönlendiren hareket A veya B partisi ya da sendikal çağrı ile örgütlenmesi değildi. Macron iktidarının en büyük sermaye gruplarının çıkarlarını esas alan uygulamalarının bardağı taşırmamasıyla genel değişim dinamiği olarak kendiliğinden harekete geçmesiyle başladı.

Fransa komünist partileri ve sol parti, sendikalar başta olmak üzere parti ve sendikalar eylemin çağrıcısı ya da örgütleyicisi değillerdi! Tersine Sarı Yeleklilerin ana dinamiğinde mevcut parti ve sendikalara güvensizlik hakimdi. Bu nedenle hükümetle görüşmelerin aracı olacak bir temsili organ da ayrıca istemediler. Temsili organ/komite aracılığıyla hükümetle görüşmek, pazarlık yapmak yerine sokakta-meydanlarda yani doğru-

dan demokrasi meydanlarında ve herkesin gözü önünde taleplerini kabul ettirerek Fransız iktidarına geri adım attırmayı hedeflediler ve başardılar da. Pazarlık edecek bir lider ya da temsili organlarının olmamasını avantaja çevirerek zayıf olan yanlarını çok daha güçlü yanları haline getirdiler.

Altıncısı; Nasıl ki Taksim Gezi direnişi mevcut sosyalist, komünist parti ve yapıların politik ve örgütsel yapılarını aştıysa, Sarı Yelekliler de hem militan duruşu, inatçılığı, kitle-selliği hem de "lidersiz, merkez-siz" yapıyla sola, komünist harekete ders verdi.

20. yüzyıl komünist parti örgütlenmesinde; genel olarak merkezler tanrı genel sekreterler ise peygamber rolündeydi ve o zamanın gerçeği idi ama 21. yy'da aynen tekrarlanamaz deyip 21.yüzyıl parti örgütlenmesi için GÖVDEDE GÜÇLÜ ÖRGÜTLENME önerdiğimde, dalga geçenler şimdi "LİDER-SİZ-MERKEZSİZ" Sarı Yeleklilere baksınlar! Evet, Taksim Gezi'den ders çıkarmadıysa bari bugün Sarı Yeleklilere baksınlar belki 21.yy emek ve komünist harekete ilişkin bazı sonuçlara varırlar. Merkezde değil gövde de güçlü örgüt önermem üzerinde herkesi tekrar düşünmeye çağırıyorum.

Katı merkezizetçi, tek tipçi fordist emek örgütlenmesi (rejimi) ile paralel 20. yy siyasal örgütlenmesi ile alternatif örgütlenme gövdede güçlü örgütlenmeye dair yıllar önce yazdığım kitaptan uzun alıntı aktaracağım;

"Demokratik merkezizetçi bir örgütlenme. Doğru, fakat gücünü (enerjisini) esas merkezde (piramidin tepesinde) toparlamayan bir örgüt modelini yaratmakla yüz yüzeyiz... İdeolojik-politik güç ve enerjinin (çekim merkezinin) parti yapısının her yerinde aynı yoğunlukta yaratılabildiği bir örgütlenmede ısrar etmemiz gerekiyor.

Başka bir ifadeyle, merkezden örgüt tabanı algılanabilen, tersinden de tabandan örgüt merkezi algılanabilen bir örgütlenme. Bu demokratik merkezizetçilikle çelişmez, tersine

Sarı Yelekliler sermayeye ucundan dokunmakla Fransız burjuva demokrasisinin tüm cilalarını dökmeyi başardılar. Çünkü özel mülkiyete dokunmak sadece Fransa'nın değil AB burjuva demokrasinin kırmızıçizgisiydi. Sarı Yelekliler sermayeyi dolaylı tehdit ettikleri için Fransız iktidarı, Türk dışişlerinin bile kınamasına fırsat verecek bir şiddeti uyguladı.

tamamlar, ona muazzam devindirici bir güç katar. Tıpkı insan anatomisi gibi, insanın neresi ağrırsa oranın o an için merkez olması...

21.yy komünist partisi, merkezden tabana doğru, güçsüzleşen-yetkiszleşen bir örgütlenme ile yaratılmaz. Yaşanan deneyler salt merkezde güçlü olan partinin, merkezle birlikte tüm partinin yıkılışını SBKP üzerinden bize gösterdi. Ayrıca doğrudan demokrasinin gittikçe burjuva sol tarafından hatta özünden kopartılmış biçimsel işleyişle Post Fordist üretim süreçlerinde de uygulamaya konulduğu tarihi evrede gücünü sadece merkezde yoğunlaştıran örgütlenmeye yol alınamaz.

Özetle, parti sadece ve esas olarak merkezde değil, örgütün tüm birimlerinde aynı yoğunlukta güçlü olabilmektir. Bu yaklaşımın temel esprisi; yönetenin kendinden güçlü olanı yönetebilmesidir." (Aydınlanma ve Örgütlenme, S. Çiftiyürek sy 155,156, 157 Gün Yayıncılık Birinci Baskı Ağustos 2003)

21.yy antikapitalist devrim dinamiği, 20.yy gölgesinden çıkabilmeli. Bunu yazılarımda özellikle "Lenin Marks'a nasıl yaklaştık biz Lenin'e öyle yaklaşalım" yazısında ele almıştım. Sol, komünist hareket 20. yy gölgesinden çıkamazsa, Sarı Yelekliler hareketinin kitlesele

deviniminde ırkçı ulusalcı hareket yararlanır ki Fransa anketleri de bunun işareti. İşte Mayıs 2019'da yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimlerine yönelik yapılan anket sonuçları siyaset tablosunu az çok veriyordu; Ulusal Birlik'i %24 ile açık ara önde, Macron'un Cumhuriyet Yürüyüşü partisi %18, Cumhuriyetçi Parti %11, Melenchon'un Boyun Eğmeyen Fransa'sı %9, Yeşiller %8.5, Sosyalist Parti %4.5 ile en sonuncu ki geçen dönem iktidardaydı. Bir zamanlar %30'lar civarında oy desteği olan Fransa komünist Partisi ise oranlamada sıraya bile giremiyor.

Yedincisi; Sarı Yelekliler sermayeye ucundan dokunmakla Fransız burjuva demokrasisinin tüm cilalarını dökmeyi başardılar. Çünkü özel mülkiyete dokunmak sadece Fransa'nın değil AB burjuva demokrasinin kırmızıçizgisiydi. Sarı Yelekliler sermayeyi dolaylı tehdit ettikleri için Fransız iktidarı, Türk dışişlerinin bile kınamasına fırsat verecek bir şiddeti uyguladı.

III – Kürdistan işçi sınıfı ve görevlerimiz

Kürdistan ve bölge işçi hareketinin gerek ekonomik gerekse siyasal eylemliliğinin zayıf olmasında bazı genel ve özgün etkenler rol oynamaktadır.

Birincisi; Komünist hareket ve kadrolar "sınıf, halk, emekçi kitleler" diye diye sınıftan ve halktan kopmaktadırlar. Emekçi kitlelerle ekonomik-sosyal talepleri üzerinden bire bir temas yok denecek kadar zayıf! Sosyal medya üzerindeki etkili kampanya ve propagandanın parti-kitle, parti-sınıf ilişkisine olumlu katkısı ise yok denecek kadar az.

İkincisi; komünist hareketin, 20. yy devrim dinamiği ve liderlerinin gölgesinden çıkamamış olması. Yani 21. yy "Lenin, Stalin, Mao, Che hatta Mahir, İbo yoldaş böyle söyledi" demenin ötesine geçerek kendisi olmayı başaramamış olması. Demem şu ki, komünist hareketin program ve tüzükleri, 21.yy de-

ğışim dinamiklerinin talep ve hedeflerini ve örgütsel gerekliliklerini içermekte halen oldukça uzak durmaktadır.

Üç; Asya-Ortadoğu-Kürdistan'ın son 25 yıldan beri süren küresel savaşın alanı olması önemli rol oynamaktadır. Genelde işçi hareketi başını emperyal, gerici siyasal ikliminden, halkımız ise yakıcı haklı ulusal bağımsızlık mücadelesinin boğucu etkisinden başını kaldıramamaktadır. Bu durum ekonomik-sosyal hak mücadelesini bile etkilemektedir. Zaten Erdoğan/AKP iktidarı da özellikle son yıllarda, içerdeki savaşla yetinmeyip sınır ötesi savaş siyasetiyle de halkların siyasal yönelimini milliyetçilikle belirme çabasında.

Savaş konsepti meselesi, Fransa ile Türkiye ırkçı-milliyetçi partilerin işçi-emekçi eylemliliğine ilişkin tutumlarında da görülür. Ulusal Birlik, Sarı Yelekliileri desteklerken, Bahçeli "Sarı yelek terörüne özenen bedelini çok ağır öder. Sarı yelek giyen çıplak yatmayı göze almalı" deyip CHP-HDP'yi "Türk Altay-Kırgız" tarzı işkence olan "man-kurt" ile tehdit etti.

Ancak bu tehdide rağmen, Sarı yelekliilerin eyleminin, Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfının üzerinde etkisinin olduğu olacağı muhakkak! İşçi hareketinde zaten belli bir kıpırdama var. Mesele, ekonomik krizin yarattığı ağır sorunları da dikkate alan komünist, sosyalist hareket ile sendikaların görevlerini yerine getirmesinde odaklanıyor. Mesele, 21. yüzyılı kucaklayan politik ve örgütsel yönelimleri üretebilmektir.

Sonuç olarak; 1 milyon 800 bin işçinin asgari ücret altında; 7 milyon işçinin ise asgari ücretle çalıştığı, yani 30 milyon civarında işçi ailesinin, DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI OLAN 1.943 TL ve YOKSULLUK SINIRI olan 6.328 TL'nin çok ama çok altında ücretle yaşam kavgası verdiği; Türkiye ve Kürdistan işçilerinin OECD ülkeleri arasında en uzun haftalık çalışma saatlerine ve en yüksek iş kazası ölüm oranına sahip olduğu süreçte sosyalist harekete büyük görevler düşüyor. Sosyalist hareket ne yapacak, biz Kürdistan'da ne yapacağız? 25.12.2018

KKP, SÖZ VE EYLEM'İN 7. OLAĞAN KONGRESİ'NE KATILDI

İzmir'de düzenlenen, Türkiye komünist hareketinden Söz ve Eylem'in 7.Kongresi'ne partimiz adına MYK üyeleri Yaşar Kazıcı ve Serhat Atsız katıldı. Açılış konuşmasının ardından söz alan Yaşar Kazıcı şunları söyledi:

"Sevgili yoldaşlar hepinizi partim adına selamlıyorum.

Sizlere Kürdistan'dan enternasyonal komünist selamlar ve duygular getirdik.

Oldukça zor ve ideolojik mevzilerin birer birer terk edildiği bir dönemden geçiyoruz. Ama böylesi gerici bir dönemde bile akıntıya karşı yüzmekte ısrarcı olan hareketinizi kutlarız.

Bizler de bu akıntıya karşı Kürdistan'dan yüzenleriz. Geçtiğimiz günlerde 17 Kasım tarihli Kongremizde; partimiz isim değişikliği kararıyla Kürdistan'da mücadelesini bir çita daha yükselteceğini ilan etmiş oldu. Bu isim bugünü değil esasında yarını kucaklayan stratejik önemdedir.

KKP enternasyonal bir harekettir, hareketinizin çalışmalarını yakından takip etmekte ve gün geçtikçe birlikte etkinlikler yapabilmeye becerisine ulaşmaktayız.

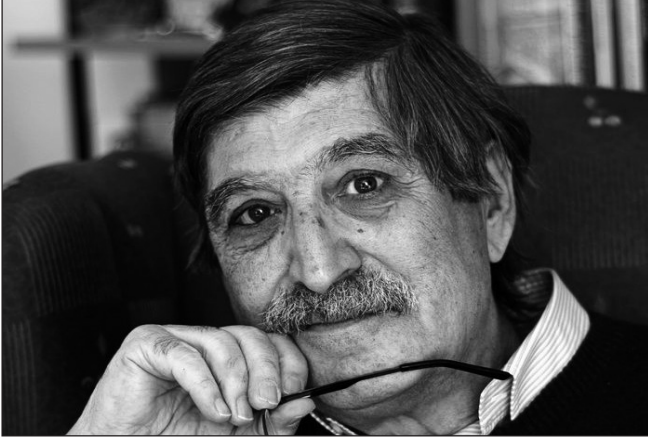
Yoldaşlar 19. yüzyılda ağırlıklı olarak devrimi Avrupa'dan bekledik ve ilk işçi iktidarı olan Paris Komünü'nü kurduk, devrimin yönü Doğuya kaydı Rus işçileri Paris'te yarım kalan hesaplaşmayı 20. yüzyılda Petersburg'da tamamladılar. Şimdi 21. yüzyıldayız iddia ediyoruz ki devrimin yönü Ortadoğu'ya kaymıştır! O zaman Kürdistan ve Türkiye devrimlerine hazırlanmalıyız.

Dünya proletaryasının bir parçası olan Kürdistan proletaryası adına ve dünya komünist hareketinin bir parçası olan Kürdistan Komünist Partisi adına konferansınızı selamlıyor ve başarılı geçmesini diliyorum.

Hemû Serkeftin!

Biji Yekîtiya Karkeran!"

2.12.2018

DİZELERİYLE REFİK DURBAŞ ÖYKÜSÜ

demirertemel@gmail.com

*“Elim sanata düşer usta
Yürek acıya
Ölüm hep bana bana mı
Düşer usta?”^[1]*

29 Kasım 2018’in akşam saatlerinde yaşamını yitirdi; çırakları yetim bıraktı.

74’ünde hayata veda ederken; iz bıraktı da gitti; iz bırakmak önemlidir...

“gününü umuda ayarla” derdi ve her daim umutluymuştu; “hep taze tuttum sevincimi,/ avluda diz boyu kar,/ elimde kır çiçekleri,” dizelerindeki üzere...

Sonra “Sen, müzmin bir ‘muha-cir’/ ben ‘gurbet’e aşına/ bu yüzden mi hâlâ durur/ kalplerimiz arasında ‘sıla’...”;^[2]

“Aşka alışık, acıya alışkın/ günlerden çaldım gençliğimi/ Gidiyorum işte uzağına günlerin”;^[3]

“Bir şiir bir sevda bir hayat ve sen/ geceler sorguda gündüzüm uçurum rengi”;^[4]

“Şarabı sev, tütününü incitme, beni de unut artık”;^[5]

“Kalbim kalbinde misafir/ kalsın bu gece,” dizelerindeki betimlemeyle Refik Durbaş sırlı sıklam sevdaydı.

Hasılı ‘Siyah Bir Acıda’, “Şairler gibi sevdim ve seviyorum seni,” diyen O; “Günlerden seni seviyo-

rum,”^[6] içtenliğinin insanıydı.

Her sevdalı kavga şairi gibi O da yaşamdan yana, ölüme karşıydı...

‘Hücremde Ayışığı’nda, “Toplumsal olaylara gerçekçi, yarına dönük bakışını” yansıtan 1974 tarihli yapıtında “Bahara göre ayarla yüreğini” demesi boşuna değildi.

Emekten, emekçiden yanaydı her daim, Soma Katliamı’nda yitirdiğimiz işçiler için 26 Haziran 2014 tarihinde kaleme aldığı “kömür ocak, ömrüm yel/ ateşim kaldı soma’da” mısralarında dile getirdiği üzere...

Bundan başka 10 Ekim 2015 An-Kara Katliamı ile ilgiliydi benzer bir şiiri de:

“ölüler yatıyor/ her biri karanfil/ her birinin/ bir kızıl karanfil/ açmış alınlarında/ ankara’da, gar’ın önünde.

ölüler yatıyor/ toprağa damlıyor kanları/ emek, barış, demokrasi/ türkülerini söylüyorlar/ inadına da söyleyecekler/ doldurana kadar/ halklar meydanları

ölüler yatıyor/ ankara’da, gar’ın önünde.”

Üç Fidan (Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan) için ‘Anıt’ın-

daki dizelerini unutmak mümkün mü?

“Halkın ulusu, rüzgârın kardeşiydi onlar/ ateşin övündüğü uç alinteri nebisi/ bir şafak vakti zulmün dehlinde/ yiğitlik anıtı süsledi bedenleri/

Biri engin denizlerle arkadaş/ biri inancın cömert efendisi/ biri sabrın korkusuz aslanıydı/ onurun mescidi şimdi cesetleri /

Halkın ulusu, rüzgârın kardeşiydi onlar/ ölüme taviz vermedi hiçbiri.”

Ali Cengizkan’ın, “Refik Durbaş’ın şiiri, çağın vicdanının sesidir,” saptamasını doğrulayan ‘Mülteci’ sinde de şunları diyen bir duyarlılıkla yüklüydü:

“Denizin üstü gemi/ dümeninde dolunay/ geminin altı deniz/ ambarı dolu mülteci

Ay çalındı gecedен

Denizin üstü karanlık/ beşi bebek yetmiş çocuk/ karanlığın altı dehliz/ arkadaşları bir kara balık

Ay çalındı gemiden

Denizin üstü soğuk/ sınırı dikenli tel/ denizin altı oyuk/ alın yazıları ecel

Ay çalındı gecedен.”^[7]

Şiirle düzyazıyı kucaklaştıran O, sessiz, sakin, az konuşan, güzel şiir yazan biriydi...

"kuşların dilini öğrettin bana/ çiçeklerin dilini/ özlemlerin, eylüllerin, gurbetlerin/ akarsuların ve zamanın/ ateşi sönmeyen zamansızlığını bir de," dizelerindeki üzere O bir şiirin herhangi bir dizesi gibi yaşamaya çalıştığını ve bunun nedeninin de sevdiği şair arkadaşı Cemal Süreya olduğunu söylemişti...

Şiirlerindeki gibi yaşayan O; "Ruhum rüzgarla/ Kalbim kederle"^[8] dolu gerçeğiyle yaşayan Refik Durbaş, "Ne kadar çok benziyorsun/ çocukluğumdaki fotoğrafa"^[9] diye anlatırdı kendini...

Yaşam(ın)a dair şu notları da düşendi dizelerinde:

"Yüreğimde karanfillerden damıtılmış bir yas./ Yaşiyor muyum acaba?"^[10]

Unutan değil/ unutulana bir hayatı/ yaşadığım/ Sabahlar/ uğramadı ömrüme."^[11]

Hasılı "Kaderimi yetim/ Hüz-nümü öksüz/ Bırakıp gideceksen/ Git"^[12] ya da "Uçurumlarda açan kır çiçeklerin yanına yaz adımı"^[13] mısralarındaki fütursuzlukla göğüsledi yaşamı.

Yani "annemim öldüğü yaşı çoktan geçtim/ suyun vefası ve acılar/ -bir de gökyüzü/ çocuklarım olsa da

babamın öldüğü yaşta/ gurbeti sıra, sırası hicran/ -bir de yalnızlık/ arkadaşım olsa da

ama gönlüm hâlâ/ oğlumun aşık olduğu yaşta/ -sevdanın pusulası/ anılarım olsa da," diyen Refik Durbaş yaşamı derdi mihnetiyle sahiplenip, kucakladı acıyı ve sevinci...

"Kimse bilmesin benden başka/ Nerede nasıl niye öldüğümü/ Ecel, hiç arkadaşım olmadı çünkü"^[14] diyen Refik Durbaş'a göre, "Hayat tuhaftı, ölüm de..."^[15]

Ayrıca, "Beyaz bir kâğıdın yüzünde/ bembeyaz bir lekedir yaşlanmak"^[16] notunu da düşmüştü.

"Şiirin Ş'sini yazmak yerine Ş'nin şiirini yazmak istedim/ Değil

İkinci Yeni esintisi ile başladığı şiir yaşamı, zamanla toplumcu yönelim kazandı. Kendine özgü dili ve benzetmeleriyle, baştan beri tavrını ve varlığını keskinleştiren, anlam kadar biçime de önem veren şiirler yazdı. Çarşıların, işçi kızların, pazaryerlerinin, çay evlerinin dünyasını yansıtan şair olarak tanındı. Şiirinde günlük konuşma dili içine ustaca serpiştirilmiş eski sözcükler de kullandı.

legalden yana olmak, bizzat kendisi illegaldir şiirin";^[17]

Ya da "Bir atlet 100 metreyi 10 saniyede koşuyor./ 100 metreyi 10 saniyede koşan atleti değil./ 10 saniyede koşulan 100 metreyi yazıyor-sun şiir olarak,"^[18] dizelerindeki Refik Durbaş, hep halktan yana oldu, keskin dizelerini zalimin karşısına koydu. Bir yandan mücadelenin şiirini yazdı, kendini bir kavga şairi olarak konumlandırdı, diğer yandan aşkı bize en güzel dizelerle anlattı.

"Gökyüzünde kayan bir yıldız olsun şiirim... Dere kenarında bir çakıltaşı, dağ yamacında açan gelincik... Filinta delikanlılar yakalarına taksınlar gül niyetine... Genç kızlar mendil kenarına işlesinler... Yapıda çalışan işçilerin alınterinde parlansın... Emekli hademenin elindeki tespihi döndürsün... Kısaca hayatı anlatsın şiirim," diyen O; '2014 Yılı Şiir Manifestosu'nda da şunların altını çizendi:

"Kendisi de dahil hayata itirazdır.

Kendisine de karşıdır, itirazına da...

Savaşa karşı, ama kavganın yanında.

Barışa, özgürlüğe, vicdana taraftır.

Yolsuzluk, rüşvet yoktur defterinde.

Var oluşu baş eğmeyi reddinde. Montaj, dublaj, kumpas bilmez. Yazıldığı gibi yaşar anadilinde. Edebiyatın isyankâr edepsizi, Dünya halklarının ortak sesidir. Düş ve gerçek, aşk ve karasevda

Bir de kendisi dışında her şeydir. Şiir, şiirden başka bir şey değildir."

Evet, evet Refik Durbaş; "Şiiri ince ince diziyo, ilmek ilmek işliyor. Üstelik bunu yaparken yaşadığı döneme ve halkına sırt çevirmiyor; ezilenlerin, baskı altında olanların, sömürülenlerin sesi oluyor, onların taleplerini dile getiriyor ve seslerini yükseltiyor"ken;^[19] "Şiirler sert, sıkı bir şairdi ama kendi kişiliği yumuşaktı."^[20]

İkinci Yeni esintisi ile başladığı şiir yaşamı, zamanla toplumcu yönelim kazandı. Kendine özgü dili ve benzetmeleriyle, baştan beri tavrını ve varlığını keskinleştiren, anlam kadar biçime de önem veren şiirler yazdı. Çarşıların, işçi kızların, pazaryerlerinin, çay evlerinin dünyasını yansıtan şair olarak tanındı. Şiirinde günlük konuşma dili içine ustaca serpiştirilmiş eski sözcükler de kullandı.

Hakkında "Sadece dizelerle değil, düz yazılarıyla da 'şiir' yazdı,"^[21] dedirten Refik Durbaş, bütün hayatı boyunca şiir sanatının namusu, insan onurunun simgesi olmayı bilen bir şairdi...

"1960 Kuşağı şairleri içinde onu kuşağının bütün öteki şairlerinden ayıran özelliği halka kimsenin olmadığı kadar yakın olabilmesidir. Kuşağının şairleri daha çok soyut bir halk sevgisiyle, şiirler yazdıkları halkı pek de tanımadan yüceltirken, o halkın içinde, onun günlük hayatının ayrıntılarından oluşan bir şiir ördü."^[22]

Özette; "Acılar işliyorum mektuplara/ Bir de az kullanılmış şiirleri seviyorum/ Gece en çok bana yaklaşıyor hüzün";^[23]

"Açık bırak kapıları,.../ Yılğınlığa değil, umuda kilitle beni,"^[24] dize-

lerindeki Refik Durbaş, toprağını, insanını tanırdı; işportacılık, işçilik de yapmıştı ve redaksiyon, aktörlük, yazarlık da...

Özetin özeti; “İnsan, çok karmaşık yapısı olan bir yaratıktır. 24 saat şair olunur ama, 24 saat devrimci olunmaz, 24 saat politikacı, esnaf olunmaz. Şiirin dışında her şey insanın günlük uykusuna, dinlenmesine, çalışma biçimine göre ayarlanabilir. Ama şiirin böyle bir saati yoktur,”^[25] diyen Onun akıcı, naif, bilgilendirici bir üslubu vardı.

Nihayet “ölüm”...

“bir sabah/ gideceğim bu sev-dâdan da” vurgusuyla, ölüm konusunda inandığı, “tek değilim artık, çoğaldım ölüme/ yüzümde kelepçesi tutuklu rüzgâr/ -söyle kim hak kazandı ölüme,” deyişindeki ölüm-süzlükten başka bir şey değildi.

Kolay mı? O; “Düşlere bile kal-madı/ düşlere yazdığım şiir/ -Ölüm öpsün alınandan şairi...”^[26]

Ya da ‘Bin Gece Bir Gündüz’ başlıklı şiirinde, “Ölüme alıştı beni, ayrılığa asla...”

Veya “Ölürsem eğer, öleceğim/ dudaklarımı bir kadının/ kumral sevdasına gömün

Ölürsem eğer, öleceğim/ yüzümü bir kadının/ esmer hüznüne gömün

Ölürsem eğer, öleceğim/ bedeni bir kadının/ sarışın aşkına gömün,”^[27] diye haykırandı...

“Kişiliğin, insanlığın, alçak gönüllülüğün, birikimin, emeğin...

‘Sokaktaki insanın’ ezilenin, âşıkların, gezginlerin, hakkı yenenlerin, barışı özleyenlerin, sesini duyuramayanların sesi oluşun...

Düzyazıyı bile şiirle kuşatışın...

Şiire, şairlere sımsıkı sarılışın, sevgin, saygın, tutkun...

Bunlar hep seni sen yapan özelliklerin.”^[28]

Onun için “son söz” mü?

Refik Durbaş’dan geriye kalan (vasiyeti) belki de şu dizeleridir:

“Barış koyun çocukların adını...

Oyun koyun çocukların adını...

Emek koyun çocukların adını...

Sevinç koyun çocukların adını...

Umut koyun çocukların adını...

Mutluluk koyun çocukların adını...

Devrim koyun çocukların adını...”

7 Aralık 2018 16:16:31, İstanbul.

NOTLAR

^[1] Refik Durbaş.

^[2] Refik Durbaş, Bağışla Ziyanımlı, Isık Yay., 2014, s.145.

^[3] Refik Durbaş, Çırac Aranyor-Toplu Şiirler 1, Isık Yay., 2016, s.428.

^[4] Refik Durbaş, Menzil-Toplu Şiirleri 2, Isık Yay., 2016, s.23.

^[5] Refik Durbaş, Seçme Şiirler, Adam Yayınevi, 2000.

^[6] Refik Durbaş, Çırac Aranyor -Toplu Şiirler 1, Isık Yay., 2016.

^[7] Refik Durbaş, Şayeste, Isık Yay., 2018.

^[8] Refik Durbaş, Bağışla Ziyanımlı, Isık Yay., 2014, s.13.

^[9] yage, s.113.

^[10] Refik Durbaş, Çırac Aranyor-Toplu Şiirler 1, Isık Yay., 2016.

^[11] Refik Durbaş, Kırık Ayna, Kırık Ayna-Toplu Şiirleri 3, Isık Yay., 2016, s.76.

^[12] Refik Durbaş, Bağışla Ziyanımlı, Isık Yay., 2014, s.127.

^[13] Refik Durbaş, Çırac Aranyor-Toplu Şiirler 1, Isık Yay., 2016.

^[14] Refik Durbaş, Bağışla Ziyanımlı, Isık Yay., 2014, s.94.

^[15] yage, s.60.

^[16] Refik Durbaş, Bağışla Ziyanımlı, Isık Yay., 2014, s.77.

^[17] Refik Durbaş, Seçme Şiirler, Adam Yayınevi, 2000, s.61.

^[18] yage, s.74.

^[19] Murat Meriç, “Refik Durbaş Anısına, Gülümseyerek...”, 2 Aralık, 2018...

<https://www.gazeteduvar.com.tr/ya-zarlar/2018/12/02/refik-durbas-anisina-gulumseyerek/>

^[20] Cem Erciyes, “Refik Durbaş Son Yolculuğuna Uğurlandı”, Cumhuriyet, 3 Aralık 2018, s.14.

^[21] “Zeynep Oral: Ne Dediler: Hakkı Yenilenlerin Her Daim Sesi Oldu”, Cumhuriyet, 2 Aralık 2018, s.19.

^[22] Turgay Fişekçi, “Refik Durbaş’ın Bıraktıkları”, 2 Aralık 2018... <https://oggito.com/icerikler/refik-durbasin-biraktiklari/63504>

^[23] Refik Durbaş, Çırac Aranyor-Toplu Şiirler 1, Isık Yay., 2016, s.83.

^[24] Refik Durbaş, Seçme Şiirler, Adam Yayınevi, 2000.

^[25] Refik Durbaş, Kalbim Dinamit Kuyusu- Ahmed Arif Anlatıyor, Cumhuriyet Kitap., 2000, s.68.

^[26] Refik Durbaş, Menzil-Toplu Şiirleri 2, Isık Yay., 2016, s.91.

^[27] yage, s.129.

^[28] Zeynep Oral, “O Güzel İnsan: Refik Durbaş”, Cumhuriyet, 6 Aralık 2018, s.13.

Kürdistanı partilerden ortak açıklama

“Türkiye siyasal iktidarını; ülkemizde ve sınır ötesinde halkımızın kazanımlarını tanıyarak barışık yaşamaya, var olan sorunları diyalog yoluyla barışık siyasal zemininde çözmeye çağırıyoruz! Ortadoğu’da 50 milyonluk Kürt milletinin siyasal statü talebinin tehdit ve savaş politikalarıyla çözüme kavuşturulamayacağı aşikardır. Bu meselenin ancak siyasal zeminde diyalog ve müzakere yoluyla çözümlenebileceğine inanıyoruz. Bu zeminde meselenin çözümü için de tüm tarafları ve uluslar arası camiayı çaba harcamaya davet ediyoruz.” 15.12.2018

AZADÎ, PDK-T, PDK, HDP, DBP, PİA, KKP

KENTLEŞME VE KÜRT SORUNU

hgrby_34@hotmail.com

O kuyucular muhakkak fark etmişlerdir; yazılarıma hep tarihsel bir derinlik aramış, tarihin derinliklerinden alarak günümüze getirmişimdir. Bunun nedeni tarihe verdiğimiz değerden ziyade, bizim tarihsel perspektifimizin zayıf, geçmişimizin bilinmezlerle dolu olmasıdır. Çektiğimiz güçlüklerin nedenlerinden birisi de bu olsa gerek. Dolayısıyla kentleşme olgusunu da böyle bir perspektiften ele alacağız. Kürtlerin yaşadığı sınırdış dört ülkeden en gelişmiş olan Türkiye'nin bile ancak 1950'lerden itibaren kentleşmeye başladığını göz önünde bulundurursak, kentleşmenin sorunsallığın sebebi olduğu ve aynı zamanda kent kültürüne halklarımızın ne kadar yabancı olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Uygarlık, kent kültürünün ürünüdür

Tarih sahnesine çıkan insanlık, tarihte iki kez kıra bağımlı olmuştur. Bu bağımlılığın birincisinde yenilikçi ve ilerici, ikincisinde gerici hâkim olmuştur. Her iki durumda da bir sıçramayla daha üst bir aşamaya geçmiştir. İnsanlık kıra bağımlı ilk yıllarında, tarımı keşfetmiş ve bunun sonucunda yerleşik hayata geçmiştir. Tarım güç isteyen, emek yoğun bir meslektir. Dolayısıyla insanlık tarihinde ilk kez emek değer kazanmış ve aranan önemli bir nesneye

dönüşmüştür. Peki, bu kıymetli nesne nerede, nasıl ve kimlerden sağlanacaktı. Önceleri kılan içinde sağlanan emek giderek yetersiz kalınca, komşu kılanlardan yapılan savaşlarda esir alınanlardan faydalanmaya çalışıldı. Emek değerinin bilinmediği yıllarda esirler ya kılan kazandırılıyordu ya da öldürülüyordu, şimdi ise canları başılsanacak, karşılığında ömür boyu emeklerinden faydalanılacaktı.

Emeğin sömürülmesi özel mülkiyeti, özel mülkiyet de devleti (kent devleti) doğurmuştur. Böylece tarihte ilk kez kent-kır ayrımı ortaya çıktı. Kentin kır üzerinde hâkimiyet kurması insanlık tarihinde bir sıçrama yapmıştır. Köle emeği üretim artışı, üretim artışı refahı sağlamıştır. Böylece tarihin ilk eşitlikçi toplumundan sınıflı topluma geçilmiş, özgür emek yerini köle emeğine bırakmıştır. Köle emeği, egemen sınıfları üretimin dışına iterek, çalışmayı küçümsemelerine neden olmuştur ve onlara oldukça boş zaman kazandırmıştır. Onlarda boş zamanlarını spor yaparak, müzik dinleyerek aylak aylak geçirirken, içlerinden bazıları da bilimle, felsefeyle ve sanatla ilgilenerek, bilimin ve kültürün gelişmesine önyak olmuşlardır. Antik Yunan ve Roma İmparatorluğu'nun kültürü bir kent kültürüdür. Bu kültür, bilimde, sanatta, astronomide ve özellikle de felsefede önem-

li gelişmeler sağlayarak modern kültürün yapı taşlarını döşemiştir. Engels, Anti Dühring adlı eserinde şunları yazar; "kölelik olmasaydı, Yunan devleti, Yunan sanatı ve bilimi olmazdı; kölelik olmasaydı, Roma İmparatorluğu olmazdı. Ne var ki, Helenizm ve Roma İmparatorluğu temeli olmasaydı, modern Avrupa olmazdı."

Teknoloji, bilimin mekaniğe uygulanması ile gelişir. Antik çağlarda egemen sınıflarca çalışmanın küçümsemesi ve köle işi sayılması, bilimin mekaniğe uygulanmasını engellemiştir. Köle emeği olduğu müddetçe bilimin mekaniğe uygulanmasına gerek de duyulmamıştır. Bu yüzden antik çağlarda bilim soyut alanla sınırlı kalırken, teknik gelişme olmamıştır. Dolayısıyla antik çağların üretimi ilkel şartlarda ve sadece köle emeği ile gerçekleştirilmiştir. Mekaniğin gelişmediği bir ortamda sadece köle emeği yapılan üretimin, verim artışı sağlamadığı gibi giderek verimsizleşmeye başlamış, isyanlara, kaçışlara neden olmuştur. Köleler arasında giderek taban bulan Hıristiyanlığın, köle-efendi ayrımı yapmadan tüm insanların Tanrı nezdinde eşit olduğu anlayışı, köleleri derin bir uykudan uyandırmasına neden olurken, sahiplerine karşı duydukları eski sadakatlerini de zedeledi. Üretici güçlerdeki bu gelişime karşın, üretim ilişkileri eski

konumunu zor kullanarak korumaya çalışsa da başarılı olunamadı. Güçten düşen Roma İmparatorluğu, dışarıdan gelen barbar akınları karşısında da başarılı olamayınca, köleci sistemiyle birlikte yıkılarak tarihe karıştı. Yerini, köleci sisteme göre daha insancıl, daha verimli toprağa bağımlı köylülük ile toprak sahibi senyöre bıraktı. Feodal üretim biçimi adı verilen bu sistem, bir kırsal toplum sistemidir. Egemen ideoloji dindir. Antik dönemin o muhteşem şehirleri giderek sönmüş, toplum yeniden kıra bağımlı, kapalı, kaderci bir yapıya dönüşmüştür.

Başta Marx olmak üzere pek çok iktisat tarihçisi feodalizmin Doğu'dan ve Batı'dan ayrı ayrı geliştiğini yazmaktadır. Batı'da büyük malikanelerden gelişen sistem giderek sayısız feodal beyin (senyörlerin) yönetimine dönüşürken, Doğu'da coğrafi güçlüklerden dolayı, sistem, merkezi devleti temsilen hükümdarın himayesinde, bürokratik bir yapı kazanarak gelişir. Batı'da gelişen sisteme feodalizm denilirken, Doğu'nun bu özelliğinden dolayı gelişen sisteme Asyatik veya Asya Tipi Üretim Tarzı (ATÜT) adı verilmiştir. Bu sistemlerin çelişkisinden doğan kentlerde farklılıklar gösterir. Ekonomik koşulların zorlamasıyla Batı'da gelişen kentler, feodalizme rakip olurken, Doğu'da kentler, sistemi tamamlayıcı bir rol oynamışlardır. Bu önemli bir tespittir ve gelecekteki farklı iki dünyanın (Doğu-Batı) gelişmesinde çok önemli rol oynayacaktır.

Batı Kentlerinin kökeni:

V. yüzyılda Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla Avrupa'da feodalizm hâkim üretim biçimi olurken, kıta, yaklaşık bin yıl sürecek karanlık bir çağın içine girdi; yaşam adeta donduruldu, okur-yazarlığı denetimine alan kilise din dışı her türlü araştırma ve soruşturmayı yasakladı. Batı'da modern anlamda kentleşme XII. yüzyıldan itibaren önce Kuzey İtalya'da başladı. Akdeniz'e kıyısı olan ve ticaretle uğraşan bu kentler hızla zenginleştiler. Venedik, Cenova ve Pizza dönemin en müreffeh kentlerine dönüştüler. Ekonomik

Ekonomideki bu gelişmeler birbirleriyle çelişen üç sosyal sınıfın tarih sahnesine çıkmasına neden oldu. Ekonomik gücünü yitiren ama iktidarı elinde tutan aristokratik sınıf, ekonomik gücü eline geçiren burjuvazi ve giderek sayıları artan işçi sınıfı. Varlıkları birbirinin nedeni olan burjuvazi ile proletarya, modern kentin ürünleridir.

gelişmeler bu kentlere bir yandan güç kazandırırken diğer yandan yeni siyasal gelişmelerin merkezi oldular ve çok geçmeden kiliseye bağlı olmayan, kültürde, sanatta, edebiyatta ve bilimde çok yüksek bir düzeye ulaştılar. Böylece çağdaş kültür ilk İtalyan kentlerinde boy atmaya başladı. Kuzey İtalyan kentleri XIV. yüzyılda Kuzeybatı Avrupa'nın herhangi bir kentinden daha zengin ve daha özgür ruhliydu. Daha sonraki gelişmeler, ticaret ve refah Kuzeybatı Avrupa'nın Okyanusa kıyısı bulunan kentlere ve İngiltere'ye kayacaktı.

Kuzeybatı Avrupa Kentlerinin Gelişimi:

Kent gelişiminin Kuzey İtalya'dan Kuzeybatı Avrupa'ya kayması XV. yüzyılın ortalarında başlar; bu yüzyıl aynı zamanda büyük keşiflerin yüzyılıdır. Ümit Burnu'nun keşfi ile Hindistan yolu açılırken, Amerika'nın keşfiyle Amerika altınları Avrupa'ya aktı. Bu iki keşfin Avrupa üzerinde çok büyük etkisi oldu. Hindistan yolunun keşfi, piyasaları genişletti, genişleyen piyasalar mal talebini artırınca, üretimin artırılmasına neden oldu. İkincisi, ticaretle belli bir birikim yapan tüccar, Amerikan altınlarına da kavuşunca ve piyasalarda mal talebi artınca elindeki birikimi üretime yani sanayiye dönüştürmek zorunda kaldı. Zira o güne kadar korporasyonlar ve loncalar denetiminde gelişen ve sadece ihtiyaç için üretim yapan zanaatçı işletmeleri, artan talebi karşılayacak durumda

değildi. Yeni işletmeler, lonca denetiminin dışında ve zanaatçıya gereksinim duymadan kuruldu. Manifaktür adı verilen, işbölümüne dayalı ve zanaatçı gibi çok da maharet istemeyen ama yüzlerce işçiyi bir araya getiren bu yeni işletmeler geliştikçe lonca sistemiyle birlikte zanaatçılık da tasfiye oldu.

Manifaktüre dayalı üretim sistemi, kapitalist gelişmenin motoru oldu. Sistemin gelişmesinde Amerika altını ve genişleyen piyasalar rol oynarken, bir diğer faktör de ucuz emek gücüyü. Üretimde her artış daha çok hammaddeye özellikle yüne çok gereksinim duyuldu. Artan yün talebini karşılamak için İngiltere'de arazi sahipleri tarlalarını meraya dönüştürerek daha az emek isteyen koyun yetiştiriciliğine yöneldiler. Kırsal kesimden kovulan, kentlerin varoşlarına sığınan, insani olmayan koşullarda yaşayan ucuz emek gücü, manifaktür üretiminin gelişmesinde önemli rol oynadı.

Ekonomideki bu gelişmeler, birbirleriyle çelişen üç sosyal sınıfın tarih sahnesine çıkmasına neden oldu. Ekonomik gücünü yitiren ama iktidarı elinde tutan aristokratik sınıf, ekonomik gücü eline geçiren burjuvazi ve giderek sayıları artan işçi sınıfı. Varlıkları birbirinin nedeni olan burjuvazi ile proletarya, modern kentin ürünleridir. Burjuvazi üretim araçlarını ellerinde bulundururken, proletarya özgür piyasalarda ancak emeğini satabiliyor. İktidar talebinde bulunan burjuvazi, proletaryanın desteğini almadan bunu başarmayacağını anladığında, "eşit yurttaşlık" gibi soyut bir kavram öne sürerek proletaryayı yanına çekmeyi başardı. Fransa burjuva devrimi, bu güç birliğinin eseridir. Fakat çok geçmeden eşit yurttaşlık kavramının bir aldatmacadan öte bir anlam taşımadığı anlaşılınca, proletarya yeniden eyleme geçti. Proletaryanın istediği sınıfsız, sömürsüz bir toplum modeliydi.

Kuzeybatı Avrupa kentlerinin gelişmesinin muhtemel sonuçları;

*Ticaret, Kuzeybatı Avrupa kentlerini, kentlerde burjuvaziyi geliştirdi.

Gelişen kapitalizm ilk önce kendi ulusal pazarına hâkim olmak istiyordu. Oysa ulusal pazar diye bir olgu yoktu, ülke sayısız senyörlerin denetiminde, sayısız gümrük duvarlarıyla örülüydü, bu da ticaretin serbestçe dolaşımını engelliyordu. Aynı dönemde barutun bulunması, merkezi monarşileri güçlendirmiş, güçlenen monarşiler kendi başlarına buyruk olan aristokrasiye karşı savaş açtı. Tarihin bu döneminde ulusal monarşiler ile burjuvazinin çıkarları çakıştığı için ittifak ettiler. Ancak bu ittifak XIV. Louis döneminde tersine dönecektir ama aristokrasiyi bekleyen ölümcül akıbetinden kurtaramayacaktı.

*Bu kentler aynı zamanda özgür düşüncenin ve çağdaş bilimin geliştiği merkezler oldular. Bu dönemde yükselen sınıf burjuvazi, gelişen kültür de liberal kültürdür. Bu kültür İngiltere ve Hollanda'da gelişti. Özellikle Hollanda XVI. yüzyılda özgür düşüncenin merkezi durumuna geldi. Burjuvazi, mülkiyet haklarına saygılı olmasına karşın, kralların ve aristokratların doğuştan kazanılan tanrısal haklarını reddediyorlar, demokratik bir düzeni savunuyorlardı. İlk liberaller iyimserdi, enerjikt ve felsefiydi. Başlangıçta net olmasalar da bütün insanların eşit olduğuna inanmışlardı, toplumdaki mevcut eşitsizlikleri çevrenin ürünü saymışlardı.

*XVII. yüzyıl tarihe aydınlanma çağı olarak geçer. Kopernik'in güneş merkezli sistemi buluşuyla asırlardır egemen olan Batlamyus'un yer merkezli sistemini yıktı. Böylece bilim dinden ayrıştı, bilim geliştikçe, din ve kilisenin etkisi kırıldı. Yeni kültür, Ortaçağ karanlığını reddetme, Antik Yunan ve Roma kültürüne hayranlık üstüne inşa edildi. Bu dünya artık bir gözyaşı vadisi, öbür dünya için ıstırap dolu sofuca bir hazırlık alanı sayılmaktan çıktı, pagan zevklerine dönüş yapıldı. Uzun çilecilik yılları, şiir, sanat ve estetik zevklerin algısını insanlarda unutturmuştu. Eskiden dehşet veren şeyler artık bu niteliklerini yitirdiler. Yeni özgürlük ruhu sarhoş ediyordu insanları. Sarhoşluk, korkuyu zihinlerden

Bilimin mekaniğe uygulanması, tekniğin hızla gelişmesini sağladı. Buhar makinelerinin bulunmasıyla başlayan gelişme elektriğin bulunuşuyla hızlandı. Teknolojik gelişmeler burjuvaziyi öylesine güçlendirdi ki aristokrasinin elindeki iktidarı alması hiç de güç olmadı.

söküp atmaksızın süremezdi. İşte bu sevinçli özgürlük ortamında doğdu modern dünya. Önceleri dünyayı anlamaya çalışan bilim insanları, şimdi onu değiştirmeye çalışıyorlardı.

*Bilimin mekaniğe uygulanması, tekniğin hızla gelişmesini sağladı. Buhar makinelerinin bulunmasıyla başlayan gelişme elektriğin bulunuşuyla hızlandı. Teknolojik gelişmeler burjuvaziyi öylesine güçlendirdi ki aristokrasinin elindeki iktidarı alması hiç de güç olmadı. Engels, burjuvazinin bu başarısını, kentin kıra, sanayinin toprak mülkiyetine, para ekonomisinin doğal ekonomiye karşı savaşındaki başarısına bağlar. (*1) Bütün bu gelişmeler Batı kentleşmesinin sonuçlarıdır. Bu sonuçları Asyatik toplumlarda göremezsiniz. Çünkü orada kapitalizm gelişmedi. Kentleşme, kırdan bağımsız değil, kıra tamamlayacak şekilde oldu. Dolayısıyla, doğu kentlerinde dinden ve devletten bağımsız, özgür düşünen aydınlar yetişmedi, sınıf olarak proletarya da gelişmedi. Farklı iktisadi gelişmeler Doğu kentlerini, Batı'daki gibi birer özgürlük merkezleri olmalarını önledi...

Kürdistan'da kentleşme:

Kürdistan'da kentleşme derken, biz Türkiye Kürdistan'ını ele alıyoruz. Zira Kürdistan'ı aralarında bölüşen sınırdaş dört ülkenin en gelişmiş Türkiye'dir, dolayısıyla batı anlamında ilk kentleşme de Türkiye'de başlamıştır.

Yukarıda kentleşmenin tarihi kısaca anlatıldı. Dikkat edecek olur-

sak, Batı'da modern anlamda kentleşmenin başlamasıyla, burjuvazinin sınıf olarak tarih sahnesine çıkması aynı zamana rastlar. Modern kentler rahatlıkla söylenebilir ki burjuvazinin eseridir. Batı kentlerinin kıra rakip olarak geliştiğini, Asyatik üretim tarzına sahip Doğu kentlerinin ise kıra tamamlayıcı unsurları olduğu yazıldı. Doğu'nun bu kendine özgü kentleri, gelişmeye ve değişmeye kapalıydılar, değişim ancak dışarıdan, kapitalizm tarafından zorla dayatıldı. Osmanlı İmparatorluğu'nda kentleşme, XVIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kapitalizmin batıdan başlayarak ülkeye girişi ile başlar. Selanik, İzmir, İstanbul, Beyrut gibi liman kentleri gelişim ve dönüşüme uğrarken, Batı'dan asırlarca geri kalmanın acısını hissederek ancak lümpence bir gelişim gösterebildiler; dışa bağımlı ticaretin merkezleri olurken, üretimin dışına itildiler. Türkiye'de gerçek anlamda kentleşme ancak 1950'lerden sonra başlar. O da nasıl? Çarpık ve gecekondu mahallelerinde kurulan teneke barakalarla...

Sanayisi ve altyapısı düzenlenmeden, kırlardan kentlere kitleler halinde insanların çekmek, hem kentleri yaşanmaz hale getirdi hem de göç eden insanların mağdur etti. Bu ilk göç furçasında Kürdistan'ın sınır kentleri olan Elazığ, Erzinca, Dersim, Sivas, Malatya gibi kentler çok etkilendi. Göç edenler ekonomik sebepler yüzünden olsa da gönüllü oldukları için, buldukları ortama rahat uyum sağladılar ve hızla asimile oldular. Göçlerle toplam Kürt nüfusunun önemli oranda Türkiye'nin metropollerine yerleşirken, Kürt ulusunun, ulusal, kültürel ve demografik yapısının parçalanmasına neden oldu. Devletin yıllarca çaba harcayarak başaramadığını, ekonomik sebepler, hem gönüllü hem de çok hızlı bir şekilde gerçekleştirdi. Bu ilk girişim gelecek yapılacakların da teminatı oldu.

Daha iç kesimlerde ki Kürtler geleneksel yapılarını korudukları için bu ilk gönüllü göç furçasından pek etkilenmediler. Bu yapı Kürtleri asimilasyona karşı koruyan bir zir-

htı. Kürtleri koruyan bu geleneksel yapılar incelendiğinde; Kürt toplumu koruyucu güçlü aşiretsel bağlara ve güçlü dinsel kurumlara sahipti. Aileler, geniş aile tipi idi, iki üç kuşak bir arada yaşıyordu. Köylüler, kendi kendine yetinen istikrarlı bir konumdaydılar. Kendi kendine yeterlilik, köyün kendine göre siyasal ve ekonomik kurumlarını oluşturmuştu. Her köy istikrarlıydı, istedikleri her şeyi kendi içlerinde üretebiliyorlardı, dışarı ile ilişkileri oldukça sınırlıydı. Kürdü dış tehditlere karşı koruyan bu yapı 1990'lı yıllarda dış bir tehdit (devlet) tarafından parçalandı. Dış tehdide iki etken neden oldu:

1-Güvenlik gerekçesiyle köylerin boşaltılması.

2-Uluslararası sermayenin emek yoğun üretimlerini, emek ucuz ülke ve bölgelere kaydırması.

Her iki etkeni tek tek ele alacağız. Güvenlik endişesiyle köylerin boşaltılması, 1984 Ağustos ayında, Kürt özgürlük hareketi tarafından Şemdinli ve Eruh'ta başlatılan ilk eylem kesintisiz olarak günümüze kadar devam etti. Devlet, üstün askeri gücüne karşın Kürdistan'ın dağlarına üstlenmiş Kürt gerillalarını söküp atamayınca, Kürt köylerine yöneldi. Suçlu sanki köylülermiş gibi, onlara hiçbir insani yardımda bulunmadan çok kısa sürede ve yanlarına hiçbir şeylerini almaya izin verilmeden köylerini terk etmeye zorladı. Göç edenlerin geriye dönmemeleri için hemen arkalarında evlerini, ahırlarını yaktı. Ulusal insan kaynağı olan köylerin, boşaltılmasıyla Kürt sorununun bitirileceği düşünülürdü ama tutmadı. Haritadan silinen 4500'e yakın köy ve mezradan yollara düşen 3,5-4 milyona yakın insan yeni direnişlerin habercisiydi.

Göç eden Kürtler iki olasılıkla karşı karşıya kaldılar, ya Türkiye'nin Batı metropollerine göç edeceklerdi ya da Kürdistan kentlerine. Batı'ya göç edenler kimlik sorunu ile karşılaşırken, Kürdistan kentlerinden birini tercih edenler ise işsizlik sorunuyla karşılaşacaklardı. Batı metropollerine göç edenler, insanın yaşayamayacağı, terk edilmiş, elektrik, suyu, banyosu olmayan metruk

Göç eden Kürtler iki olasılıkla karşı karşıya kaldılar, ya Türkiye'nin Batı metropollerine göç edeceklerdi ya da Kürdistan kentlerine. Batı'ya göç edenler kimlik sorunu ile karşılaşırken, Kürdistan kentlerinden birini tercih edenler ise işsizlik sorunuyla karşılaşacaklardı.

binalara, büyük aileler halinde yerleşerek hayata tutunmaya çalıştılar. Meşru, gayri meşru ne iş buldularsa onu yaptılar. Okul yaşındaki küçük çocuklar, okul yerine sokaklarda mendil, su satarken, gençler otopark mafyacılığından tutun da inşaat işçiliğine kadar her işe girdiler. Toplumdan dışlanan gençlerden bazıları tinere, uyuşturucuya başvurdu. Giderek metropollerde can güvenliği büyük sorun oldu, hırsızlık, vurma-kırma olayları arttı. İnsanlar geceleri evlerinden çıkamaz oldular. Şehir sakinleri bütün suçu göç eden Kürtlere yükledi. Faşist ve ulusalcı medyanın kışkırtmasıyla, sanal ortamda örgütlenen gençler, "Kürtleri istemiyoruz", "Kürtler dışarı" diyerek, Kürtlerin evlerine ve iş yerlerine saldırdılar. Saldırlara çok yerde polis seyirci kalarak adeta olanı-biteni teşvik etti.

Kürdistan şehirlerine yerleşenler ise, seyyar satıcılık, hamallık, vb. sosyal güvencesi olmayan işlerde çalıştılar. Ama bu kesim, Kürtlerin en dirençli kesimi oldu, mücadeleyi buldukları kentlere taşındılar, Kürdistan kentleri serhildanlarla sarsılırken, aynı zamanda kentler, ulusal direnişin merkezleri oldular. Yerel yönetimler, ağırlıklı Kürtlerden oluşan partinin eline geçti. Fakat bu gelişmeler yeterince değerlendirilmedi, ne yerelde demokratik gelişmeler sağlandı ne de ulusal birlik kuruldu. Nedeni bugün de anlaşılmayan 2015-2016 Ekim-Mart arası hendek olayı, bölgenin kadim şehirlerini yerle bir etti, elinde-avucunda nesi varsa yitiren

halk,demoralize edildi ve o kahredici sessizliğe gömüldü.

Uluslararası sermayenin emek yoğun olan, çevre dostu olmayan üretimlerini, emeğin ucuz olduğu ülke ve bölgelere kaydırması 1990'lı yıllarda hızlandırdı. Türkiye'de emeğin en ucuz olduğu bölge ise Kürdistan'dı. Kürdistan şehirlerinden, Antep, Maraş, Adıyaman, Urfa gibi kentler bir anda emek yoğun üretimlerin merkezi oldu. Buralarda Kürt işçileri, sefalet koşullarında çalıştırılıyorlar. Sermayenin globalleşmesine karşın demokratik güçlerin geriletilmesi, işçi dostlarının işçi sınıfı ile ilişkisini kesmesine, örgütsüz bırakılan emekçilerin işsizlik ve açlıkla tehdit edilmesine neden oldu. İki binli yıllara girildiğinde kırsal kesim, direnişteki önemini yitirdi, köyler sakıncalı olmaktan çıkartıldı ve geriye dönüşlere izin verildi. Yaşlılar köylerine dönmek isterken, kentte doğan genç kuşaklar bundan kaçınmakta, sefalet koşullarını köye tercih etmektedirler Zaten istense de eskiye dönüşe olanak kalmamıştır.

2020'li yıllara girerken Kürt nüfusunun hatırı sayılır bir kesimi Türkiye'nin batı kentlerine yerleşmiş ve yerleşik bir düzen kurmuşlardır. Geline aşamada çok şiddetli olaylar yaşanmasa bu insanların geriye dönüşü olmayacaktır. Kürt nüfusunun yarıya yakınının Türkiye'ye yerleşmesi, bir devlet politikasıdır ve bu politika, devleti sorun etmeyen bazı siyasi görüşlerce benimsenmesi sorunu çıkmazda sürüklemiştir. Bunlar, Türkiyelileşelim ve kültürel özerklikle yetinelim demektirler. Türkiyelileşmek, Türk-Kürt halklarının özgür birlikteliği anlamında değildir, statükonun devamı ve Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarından vazgeçmesi demektir. Gerçekten Türkiyelileşmek istiyorsanız, önce Kürt halkı üstündeki ulusal baskının sona ermesi, ayrılma hakkı dâhil her türlü özgürlüğün tanınması gerekir. Gönüllü ayrılıklar, gönüllü birliktelikler doğurur. Tarihte örnekleri görüldüğü gibi zoraki ayrılan halklar tafafisi mümkün olmayan ayrışmalara neden olmuşlardır, coğrafyamız ise kanlı boğazlaşmalarıyla ünlüdür.

Günümüzde Kürt sorunu, Türkiye'nin bir sorunu olmaktan çıkmış, Orta-doğu sorununa ve uluslararası bir soruna dönüşmüştür. Dolayısıyla Kürt sorunu kültürel özerkliği değil, siyasal çözümü dayatmaktadır. Bu siyasal çözüm, özerklikten tutunda bağımsızlığa kadar çeşitli alternatifler sunmaktadır. Kararı, Kürt halkı ve birlikte yaşadığı halkların ortak özgür iradesi belirleyecektir.

Kürtlerin geleneksel kesimi dahi 1990'lı yıllarda göçe zorlanarak kentlere sürüldüler. Kentte egemen çekirdek aile tipi ve apartman yaşamı, Kürt yaşam biçimine uymuyordu. Devlet, Kürtlerin yaşadığı sorunun bilincindeydi ve sorunu daha da derinleştirdi. Kürtler, yeni yaşam biçimine alıştırılırsa, Kürt sorunu da tıpkı 1960-1980 arası gönüllü göç edenler gibi kendiliğinden sorunsuz sonuçlanacaktı. Bu amaçla Kürdistan kentlerinden, birbirisinin aynısı olan özentisiz sayısız TOKİ konutu yapıldı ve dar gelirli kırsal kökenli Kürt aileler buralara yerleştirildi.

Sonuç olarak; apartman yaşantısı sorunlu bir yaşantıdır, geniş Kürt aile yapısına son vererek az çocuklu çekirdek aile oluşturdu. Çekirdek ailenin en başat koşulu -ki halkımıza tamamen yabancıdır- bireyselliği öne çıkarıp, herkesin kendi mutluluğu için çalışmaya teşvik eder. Artan hayat pahalılığı çekirdek aile dahi olsa, tek eşin çalışması evin geçimini sağlamaya yetmeyince, kadını da çalışmaya zorladı. Çalışma hayatı bir yandan kadının bireyselleşmesinin ve özgürleşmesinin önünü açtı ama yeni sorunlar da yarattı. Geleneksel düşünce yapısını kıramayan bu bir nesillik kent yaşamındaki insanlar kadının dışarıda çalışmasına alışık değildi ve sorun namus meselesine dönüştü. Çekirdek aile, geleneksel kültürü yıkarken, yerine Kürde özgü bir kültür koyduğu söylenemez. Kürt inancında tek eşlilik esastır ve evlilik bir "akit" değil kutsanan bir kurumdur. Artan ekonomik sorunlar bir yandan evlilik kurumunu yıpratmakta ve Kürtlerin alışık olmadığı boşanmalara neden olurken diğer yandan kadın cinayetlerinde ve intiharlarda ki hızlı artış vicdanları sızlatmaktadır.

Apartment yaşantısının ikinci sorunu, herkesi aynılaştırıp, birbirinden soyutlamasıdır. Komşular birbirini tanımamakta, ancak sokak kapılarında karşılaşırlarsa selamlaşmaktadırlar. Dolayısıyla herkes aynı TV'leri izlemekte, aynı dili konuşmaktadır. Apartman yaşantısı Kürtçe konuşmayı engellemekte, apartmanda oturan Kürt çocukları, tek kelime Kürtçe bilmemekte dirler. Kürt dili için bu çok büyük bir tehlikedir, önlem alınmazsa ilerde şehirlerde Kürtçe konuşan insanlara rastlamak mümkün olmayacaktır. Bu tehlikenin farkında olan ve aralarında KKP (ÖSP)'nin de bulunduğu 9 Kürt siyasi parti, Kürtçenin eğitim dili ve resmi dil olması talebiyle 28.10.2018 tarihinde Diyarbakır'da bir araya gelerek "Kürt Dili Platformu"nu oluşturdu. Platform "Bugün anadilimiz yarın milletimiz" sloganıyla Kürtçenin eğitim dili ve resmi dil olması talebiyle başlatılan kampanya kapsamında 10-11 Kasım'da Diyarbakır'da bir çalıştay düzenledi. Ayrıca 9 Kürt partisinin oluşturduğu "Kürt Dili Platformu", başlattıkları kampanya kapsamında taleplerini Birleşmiş Milletlerin (BM) gündemine taşıyacaklarını da bildirdiler. Bu, gecikmiş olsa da çok önemli bir karardır. Başarıya ulaşması ancak Kürt halkının aktif destek vermesi, çarşıda, pazarda kendi anadiliyle konuşmasıyla mümkün olur.

Uyarılığın yaratıcısı kentleşmeden geriye dönüş olmayacaktır. Kürtler de kentleşmenin nimetlerinden yararlanacaklardır. Kentlerde nüfusun yoğunlaşması, geleneksel yapıları yıkarken, ulusal bilinci de geliştirir. Proletaryanın nicel artışı, nitel değişime zorlayacaktır. Yeter ki, proletaryaya ulusal ve sınıfsal bilinç verilebilsin. KKP, proletaryaya bu bilinci vermeyi asli görev sayar.

(*1) F. Engels, Tarihte zorun rolü, çev: Seyhan Erdoğan, Sol yayınları, s.31

İZMİR'DE PARTİMİZ "KKP NEDİR VE NEYİ AMAÇLIYOR?" PANELİ DÜZENLEDİ!

17 Kasım 2018 tarihinde isim değişikliği sonrasında KKP ismini aldık ve kongre bitiminin hemen ardından genç yoldaşlarımız yol haritası çıkararak Türkiye şehirlerine yönelik faaliyetlerini sürdürüyorlar. Kongreden alınan güçle KKP yeni süreci örgütlemeyi, kurumsal ilişkilerini geliştirmeyi ve partimizin siyasetine sempati ile yaklaşan dostlarımızla buluşmayı önemsiyor. Düzenlenen panelde KKP MYK üyeleri Yaşar Kazıcı ve Serhat Atsız parti politikamıza dair sunum yaptılar, ardından katılımcıların soru, görüş ve önerileri dinlendi.

KKP'DEN PSK MANİSA İL ÖRGÜTÜ'NE ZİYARET!

KKP MYK üyeleri PSK Manisa binasını ziyaret etti. Gündeme dair görüş alışverişinde bulunuldu. Geçtiğimiz günlerde faşist saldırıya uğrayan Manisa PSK'ye geçmiş olsun dilekleri iletili ve Kürdistanlıların Türkiye metropollerinde daha fazla dayanışma kurması gerektiği dile getirildi.

PSK'li dostlarımıza çalışmalarında başarılar diliyoruz.

LES GILETS JAUNES (SARI YELEKLİLER)

fevzi381@gmail.com

Sarı yerekli bir bayan, tahminen 68-70 yaşlarında, giydiği sarı yeleğinin arkasında "J'ai Fait Mai 68 Je Fais Nov. 2018" ("Kasım 2018'e katılıyorum, Mayıs 1968'e katıldım).

1968 halk hareketi özgürlüklerin elde edilmesi, devlete, kiliseye başvurmadan özgürce aşk ve evliliklerin yaşanması vb. idi. Bağnaz ve güncelliği olmayan eskimiş yasalara karşı bir başkaldırı idi. 2018 Kasım hareketi de yoksulluğa, geçim sıkıntısına karşı, küçük burjuvaların eski konumlarının elde edilmesi için yapılan bir harekettir. **Yapılması gereken bu hareketi kıta Avrupa'sına yaymak ve diğer dünya ülkelerinde de organize edip, küresel davranıp, küresel barbar finans kapitalistlerine karşı sokağa dökülmek en doğru olanı olacaktır. Fransa, Belçika, Hollanda bir iki üç daha fazla Fransa! Diye yola koyulmak... Terör ve vandalizm oyunlarına gelmeden bu haklı davayı ilerilere taşımak olmalıdır...**

Fransa'nın nüfusu 67,7 milyondur. 26 milyon aktifi vardır. 16-65 yaş aktif sayılmaktadır. Çalıştığı halde 800 Avronun altında bir maaş almaktadırlar. Aylık ücretler her yıl çok cüzi bir miktarda artırıldığı için bir faydası olmamakta ve de bu vesile ile alım gücü azalmakta.

Evet, nereden başlamalı yazıya? Sadece mazot fiyatlarındaki vergilerin artırılması ile ilişkilendirerek "çok teorik takılmayan, hiçbir örgütlülüğü olmayan" insanların sokağa dökülmesi üzerine yazmaya başlanmalı; yoksa yıllardır biriken öfkenin kapitalist krizin uzun dalgaları sonucu dışa vurumudur... Asıl meselenin en iyi anlatımını Rus iktisatçı, N. D. Kondratiev tarafından yazılan, Les vagues longues de la conjoncture (Konjonktürün Uzun dalgaları) teorisinde görmek ve de iyice incelemek gerekiyor... Günümüzde Kapitalist krizin nedenlerini iyi öğrenmek içinde Ernest Mandel in Les Ondes Longes De Développement Capitaliste (Kapitalist Gelişmenin Uzun Dalgaları)'nı ve de Uzun Sınıf Mücadeleleri Teorisini iyice okumak gerekmektedir diye düşünüyorum. Paris'te bir matbaada, gazetede çalışırken her akşam ara sıra bir eğitim çalışmasına katılmıştım bu konu üzerine, ki bu vesile ile bu konuları yeniden yeniden okumak bize içinde yaşadığımız sistemi ve onun krizlerini görmemiz konusunda bizi son derece aydınlatıyor; yoksa mesele sadece üç beş cents mazot fiyatlarının vergisinin artması değildir. Görüntüden hareketle arka planı incelemek gerekmektedir diye düşünüyorum...

Finanslaşan kapitalizm otomazi-

zasyon, informatik, nano teknoloji, big data ve robotizasyonun da yardımı ile her şeyi tek elde toplamıştır. Monopol ve Oligopol büyük firmalar reel ekonomideki her şeyi iktidarlarında yardımı ile ticareti, ulaşım sektörünü, hizmet sektörünü, turizmi, tarımı, eğitimi vb gibi özelleştirerek ele geçirmiş ve orta sınıfı, küçük esnafı, orta ve küçük köylüyü fakirleştirmiş, işçileştirmiş, işsizliğe sürüklemiştir. Üniversiteler patronlara kalifiye adamlar yetiştiren, özerk ve bağımsız bilim üreten bilim yuvaları olmaktan çıkmıştır.

İşte tam da bu sefil, kepaze ve insanın ekmeğini, yuvasını, yaşamını elinden alan kapitalist sistemin hal ve hallerinin sonucudur sokağa dökülen **Sarı Yelekliler**. Bu ne iltir ne de yenidir. Ülke ve bölgelere göre değişiklik gösterse de kimilerinde katılan kitlelere Preteryaya (Orta sınıf ve benzerleri) öncülük etse de bu öfkelenme bir Arap Baharıdır, bir Frankfurt öfkelenmesi, bir Gezi Ayaklanmasıdır, Tunus başkaldırısıdır, devam etmekte olan Hindistan köylülerinin başkaldırısıdır, (uluslar arası basının yazdığına göre 20 yıldan bu yana Hindistan'da 350000 köylü yoksulluğun, sefilliğin, açlığın sonucu intihar etmişlerdir) ve de dünyamızın diğer bölgelerindekiler gibi... Bu halk öfkelenmeleri birbirinden sınıfsal, sosyal farklılıklar

gösterseler de hepsinin ortak özelliği kapitalist krizin kitlelere işsizlik, yoksulluk, alım gücü yetersizliği olarak yansımalarıdır. Fransa'da köylü yeteri gelir elde edemeyince intihara kalkışıyor ki[1] (her iki günde bir köylü intihar etmektedir.)

İntiharların 1. nedeni ekonomik. Bu rakam bütün sosyal katmanlar göz önüne alındığında[2] her iki saatte bir intihar gerçekleşiyor. Türkiye'de her 100000 kişiden 8,6'sı intihar ediyor. Dünyada en çok Türkiyeliler bunuyor ve dünyada ön sıralarda yer alırken 100 bin kişiden 1992'si bunama hastalığı yaşıyor ve de yine birinci neden ekonomi. Peki, dünyada durum ne? Her yıl minimum 804000 kişi intihar ediyor. Birinci neden yine ekonomi. İnsan ve insanlığın normal hali olmayan bu Kapitalist sistem insanları bu durumlara sürüklüyor. Oysa dünyamızda bütün canlıları besleyecek bolluk yeteri kadar var, yeter ki silahlara, gereksiz lüks mallara harcama yapılmasın, adil bir dağılım paylaşım olsun. Fransa'da kişi başına yıllık 43.000 Avro düşmektedir. Ülke içi gelirden (GSMH) 4 kişilik aileye bu para verilmiş olsa 4 defa 43000, hiçbir sorun yaşanmaz. Bırakalım bu aldatıcı hesaplamayı 4 kişilik bir aile bu paranın % 30'unu dahi kazanamamaktadır. Nerede bir kişi başına düşen gelir? Bir milyarderle bir yoksulun gelirini toplayıp ikiye bölmek ve de al sana milli gelirden payına düşen şu demek. TAMAMEN ALDATMA değil de nedir. Kapitalist gidişat her alanda hep büyüklere oynadığı için orta ve küçük işletmeleri tamamen ortadan kaldırmaya doğru yol alıyor. Örneğin mahallelerde olan bakkal ve küçük marketlere alternatif marketler zinciri kurarak küçük ve orta boy diğer marketleri iş yapamaz hale sokmuştur ki, sonuçta işsizler ve yoksullar hanesine katılım artmıştır. Bugünkü krizin nedeni bolluktan yoksulluk krizidir. Para da vardır, sermaye de var. Kapitalist yalanın aksine kaynaklar kit değildir, her defasında kar etmek için bolluk da olsa kriz yaratmaktadırlar,

Klasik anlamıyla partiler, kitle örgütleri ve sendikaların dikey çağrısının sonucu olan bir öfkelenme değildir. Tabandan, aşağıdan, yatay gelen, oluşan öfkelenmedir. 19 ve 20. yüzyılların dikey örgütlülüğünün öfkelenmeye çağrı pratiği gerilerde kalmıştır, "avangardist", "öncü"lü halk hareketleri günümüzde olmayacaktır. Bir merkezden dikey yönetilen, bir çeşit temsili demokrasi içindeki halk öfkelenmeleri, başkaldırıları tarihe karışmıştır. Partilerin merkez komitesinin aldığı kararlar doğrultusunda (doğrudan demokrasi olmayan) bir sokağa çıkan örgütlenme olmayacaktır. Yatay, bir çeşit doğrudan demokrasili öfkelenmeler olacaktır 21. yüzyıl açılarının, yoksullarının ve işsizlerinin başkaldırıları...

her defasında artı değer yaratmak büyümek büyüdükçe de insanlar yoksullaşmakta. Kapitalist büyüme geniş insanlığın ekonomik olarak küçülmesi oluyor ve de ulus devletler de bunların koruyucusu oluyor ki, Macron'un da yaptığı budur.

Kimdirler?

Kim "öncülük" ediyor?

Klasik anlamıyla partiler, kitle örgütleri ve sendikaların dikey çağrısının sonucu olan bir öfkelenme değildir. Tabandan, aşağıdan, yatay gelen, oluşan öfkelenmedir. 19 ve 20. yüzyılların dikey örgütlülüğünün öfkelenmeye çağrı pratiği gerilerde kalmıştır, "avangardist", "öncü"lü halk hareketleri günümüzde olmayacaktır. Bir merkezden dikey yönetilen, bir çeşit temsili demokrasi içindeki halk öfkelenmeleri, başkaldırıları tarihe karışmıştır. Partilerin merkez komitesinin aldığı kararlar doğrultusunda (doğrudan demokrasi olmayan) bir sokağa çıkan

örgütlenme olmayacaktır. Yatay, bir çeşit doğrudan demokrasili öfkelenmeler olacaktır 21. yüzyıl açılarının, yoksullarının ve işsizlerinin başkaldırıları...

Örneğin hemen her gün bulunduğum ve katıldığım yerde eylemde kalalım mı kalmayalım mı diye açık havada el kaldırmak şekliyle oylama yapıyorduk, azınlıkta kalana da siz bilirsiniz diyorduk ve de bir rızalık ve konsensüsle yaklaşarak kararlar alınıyor. 21. yüzyıl halk öfkelenmesi ve başkaldırıları parti ve sendika yöneticilerinin kararları ile olmayacaktır. Zira bu profesyonelleşmiş, bürokratik parti ve sendikalarla hiçbir şey olmaz ki, bunların olmaması olduğundan iyidir. Ve de bunlar emensipasyonun (toplam özgürlüklerin) önünde engeldirler. Yataylık her şeye karar verecektir ki buna da sevinmek gerekir. Dikeyliğe burnunu sokmuş deve kuşu misali sol parti ve sendikaların bu durumu anlayamamaları onların otantiklikten kurtulamamalarıdır diye, **sekte olmadan**, düşünüyorum. Bir halk hareketinde otantik biçimi ile yok "sanayi işçisi öncülüğü", yok bilmem "şu öcülüğü" olmayacaktır 21. yüzyıl başkaldırı hareketlerinde. Temel Demirel'in dediği gibi, bir avuç küreselleşmiş kapitalistin dışında, "bütün insanlıktır". Bu parti ve sendikalar bu durum karşısında şaşırılmışlardır, "aman bizde içlerine girelim!", destek verelim!" Demeye başlamışlardır geç kalsalar da... Sol partiler, Troçkistlerin işçilik (ouvriérisme) kesimi, komünist parti, sendikaların bazıları bu sokağa çıkmayı eh, puh, bakalım, görelim vb yaklaşımı ile yaklaştılar. Çünkü bu eylemler partilerinde profesyonelleşmiş, bürokratlaşmış, siyasetçilerinden izin almamıştı, bu profesyonelleşmiş bürokratlara danışılmadan yapılmıştı. Oysa **politikayı profesyonellere bırakmak emansipasyonu geciktirmek demektir**. Politika yapmak, sendikacılık yapmak gönüllülük işidir. Herkes üretime katılsın. Bir iki yazı yazmakla profesyonel bedavacılık olmaz. Zira demokrasi böyle doğmuştu,

sosyalizm de böyle doğmamış mıydı? 'Gül' özgürlüktü 'Ekmek'te işti. "Halk Meclisleri İktidara!" boşuna ve nedensiz bir slogan mıydı? Profesyonellikten bürokrasi doğuyor, iktidarlaşınca da güç bürokrasinin eline geçiyor. İster temsiliyet ister temsili demokrasi denilsin sonuçta kitlelerin eseri olsa bile kitlelerin kendisi olmuyor. Ki, bu vesile ile doğrudan demokrasi olması gerekiyorsa örgütlenme aşamasında ve hayatın her alanında olmalı.

Çeşitli basın organlarında değişik değişik analizlere rastlamak mümkün. Sarı Yelekliler kimdir diye analiz edile dursun... Bence, işten sonra nerede ise her akşam bu eylemlere katılan birisi olarak gördüklerim, örgütsüzler çoğunlukta ama her kesimden militanlara rastladım, kendini gizleyen, illaki bir etiket olsun göstermeciliği yapan insanlar değillerdi. Örneğin benim de tanıdığım bir Libertaire Socialiste (Özgürlükçü Sosyalist) olan kişi önemli olan gülerken Sarı Yeleklilikti diyordu. Hareketin içerisinde olunca konu daha da iyi anlaşılıyor. Sarı Yelekliler pahalılığa, akaryakıt ve elektrik vergilerinin yükseltilmesine karşı sosyal medyada örgütlenen bir hareket. Doğrudan demokrasi içerikli karar alışı biçimleri ile 1871 Paris Komünü örgütlülüğüne benzerlikler taşımaktadır. Her ne kadar bir Louise'ler olmasa da. Sarı Yeleklilere amorf ve heterojen bir küçük burjuva hareketi denilse de yeridir çünkü yoksullaşıyorlar, giderek küçük burjuvalıklar da kalmayacak. Bilinçli bir ulusalcı olmayan ama ulusal duygu yüklü insanlar da az değil, içlerinde bazı tek tük tepkici ırkçı anlayışlılar olsa da. Yok yok, hepside var ama ortak nokta zamlara ve vergilerin yükseltilmesine karşı bir halk hareketi. Son dönemlerde birçok kesim, partiler, sendikalar ve liseliler de bu harekete destek verip katılmaya başladılar. Bakalım gelişmeler ne olacak ya bir uzlaşma ya da devam... Şimdilik tam bir uzlaşma yok ve eylemlere devam...

Kürdistanlıların ve Türkiye kökenlilerin katılımı konusuna

gelince;

Çok çok azlardı, sadece bireysel tek tük katılım vardı. Olmadıkları için lafı uzatmaya gerek yok.

AKP ve yandaşlarına oy verenler zaten (Fransız vatandaşı olanlar) Macron'a oy vermişlerdi. Macron'un bu vaatleri yerine getirmesi bazı uluslar arası anlaşmalar nedeni ile zaten mümkün değildi, vaatleri çoktu... Belki "gavur mallarından faydalanmak"...

Türkiyeli sol kesim mi? "Öyle bir derya içtedirler ki anlamazlar" (balıklar denizlerde yaşarlar ama anlamazlar). "Bütün engellemelere rağmen kırk kişi ile toplantı yaptık" gibisinden, burnundan kıl aldırmayan, ünlem işaretinden anlamayanların bol olduğu militanların (!) çevresinden. Yeterli bilgi birikimi olmadan bir düşünceye sahip olmak ve de bu bazda yapılan militanlık bir yerde zararlıdır. Halk deyişinde olduğu gibi "ya cahil olmalı ya da bilge; yarı cahilin derdi zordur."

RTE'nin ve yandaş basının Fransa'daki Sarı Yeleklilere karşı Fransa polislerinin davranışlarından pay çıkarıp kendi polislerinin ne kadar insan severliği meselesine gelince?

Ne diyelim?.. Çok çok komik mi diyelim? Olur da bu kadar da olmaz mı diyelim? Sayın RTE, hangi toplumsal sorunu taraflarla masaya oturup çözdünüz ya da çözmeye çalıştınız, bir vatandaş olarak soruyorum, sorma hakkım yok mudur? Hani ulus devletle vatandaş olmak önemliydi?

Gezi direnişinden hiç kimseyle bir masaya oturup konuştunuz mu, hem de baş başa sıralamakla bitmez(!)

Fransa' da bu kadar olaylar oldu bir kişi dahi Fransız polislerinin kurşunu ile ölmemiştir. Ya Gezi de? Kaç kişi öldürüldü 'bizim polisimiz insanidir' dediğiniz polisler tarafından. Ya 1977 Mayıs'ı? Ya Maraş ya Sivas ya Sur ya Silopi ya Şırnak... saymakla bitmez. Sarı Yelekliler valilik konağını yaktılar ama bir kişi dahi polis kurşunu ile ölmedi. Er-

doğan Türkiye'sinde bu durum olsa idi adım gibi biliyorum neler neler olacağını en az onlarca ölü olurdu. Emperyalist olmakta bir kültür işidir aynı zamanda içeri ile barışık olmak gerekiyor...

Macron %16 oyla iktidar olduğunda programını, vaatlerini iyice inceledim ve sonunda Nouveau Fascisme (Yeni Faşizm) diye Fransızca bir yazı yazmıştım. Ne yargılayan oldu ne de soran. Ya siz de? Yazılarından dolayı insanlar mahpushanelere dolduruldu.

Sayın RTE, Fransız anayasasında aynen şöyle yazılmaktadır "**Çok kötü bir yönetim var ise ona karşı başkaldırı hakkınız vardır**".

Sayın RTE, Fransa da halk her türlü hakların rapport de force (Güç ilişkisi ve dengesi) ile alındığını biliyor. Darısı diğerlerinin başına! Unutmayalım ki Fransa 1789, 1830, 1848, 1871, 1936, 1968 gibi kitlesel isyanlarla haklarını almışlardı. Adı geçen birçok isyanda da sonunda 1936, 1968 gibi iktidar kan dökmekten uzlaşmıştı... Ya siz sayın RTE? Ya sayın Bahçeli? "Baş vücutta kalmaya!" diye haykıran 21. yüzyılın gerçek dışıcılığı...

TTB Başkanı Gençay Gürsoy'a ilerlemiş yaşına rağmen hapis cezası veriyorlar, 68827 kişiye C.B. hakaretten soruşturma açıyorlar. Hak ihlallerini saymakla bitiremeyiz...

Sonuç olarak

Dergimizde Sarı Yeleklilerin taleplerine ayrıca yer verilmekte. Burada tekrar yazmaya gerek yok. Lakin Macron hükümeti Sarı Yeleklilerin taleplerini kabul etmiyor. Sadece asgari ücretlerde aylık 100 Avro artış ön görüyor. Fransa'da iki çeşit asgari ücret vardır. Haftada 35 saat çalışanlar için aylık ücret 1188 Avro, 39 saat çalışanlar içinse 1318 Avro.

16 Kasım 2018

Dipnotlar :

[1] francebleu – 5 Şubat 2018

[2] Dünya Bankası verileri ve Sputniknews 14 12 2018

REJİMİN KARAKTERİ, YEREL SEÇİMLER VE DEMOKRASİ MÜCADELESİ

hursitkasikkirmaz@hotmail.it

Resmi tarih olarak Kemalistler öncülüğünde 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin karakterinde değişen bir şey yoktur. Yaklaşık yüz yıllık cumhuriyet, o dönemde İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin önerisi, direktifi ve onlar ile yapılan anlaşma gereği, Osmanlı İmparatorluğu'nun devamı, mirasçısı ve son bakıyesi olarak kuruldu. Kuşkusuz o dönemde cumhuriyet, ulusal ve ulusal arası burjuvazinin çıkarları doğrultusunda kurularak ülke kapitalist sistemin bir parçası haline getirildi. Cumhuriyetin kuruluş aşamasında yapılan anlaşmalar gereği ülke stratejik, politik ve coğrafik olarak batının bir parçası oldu. O dönemden bu güne kadar uluslararası küresel burjuvazi ve sermayenin sadık bir neferi olarak kendisine verilen rolü layıkıyla yerine getirdi, getiriyor.

Öncesi bir tarafa son 17 yıllık AKP iktidarı ve bir yıldan fazla bir zamandır, yani 9 Temmuz 2018'de başlayan başkanlık sistemi ile Türkiye'de rejim ve rota değişikliği yapılıyor iddiaları, tartışmaları ve yorumları doğru değildir. Türkiye kuruluş felsefesi gereği uluslararası küresel sermaye ve batıya bağlılığını, sadakatliğini sürdürüyor. Peki, gündeme gelen değişiklik nedir ve insanlar neden rejim ve rota değişiyor görüşüne sahip ve bu konuya kuşku ile yaklaşıyorlar. Türkiye toplu-

mu 17 yıl öncesine kadar hep beyaz Kemalistler tarafından yönetildi. Yani yaklaşık 80 yıl aynı mantık, yöntem ve metot ile rejim varlığını devam ettirdi. Son 17 yıldır yönetimde mantık, yöntem, metot ve aktörler değişti. Bu yeni dönemde yeşil Kemalistler iktidarda ve onlar kendi mantalitelere göre ülkeyi yönetiyorlar. Yani ülkenin temel kuruluş felsefesine, ilkesine ve rolüne denk düşen bağlılık bunlarda da mevcuttur. Yönetimde sadece yöntem, metot ve anlayış farklılığı söz konusudur.

AKP iktidara geldiğinden bu yana, 80 yıldan farklı olarak kendi yöntem, anlayış ve metodunu uygulamaya soktuktan sonra 'ülkeye şeriatı getirecekler' propagandası yaparak insanları, emekçileri, halkı korkutup bölüp parçalayarak daha kolay yönetmeyi hedeflediler, hedefliyorlar. Halkın, emekçilerin, işçilerin, Kürtlerin, azınlıkların, Alevilerin örgütlenip kendi en doğal insani haklarını savunmalarını ve elde etmelerini istemedikleri için bölüp parçalıyorlar ve kendi saltanatlarını sürdürüyorlar. Uluslararası sistemin, kapitalizmin ve sermayenin bir parçası olan Türkiye, onların onayı ve direktifleri olmadan ne şeriatı getirir, ne Kürt, Alevi ve azınlık sorunlarını çözer ve ne de demokratikleşmeyi gerçekleştirir. Kuruluşundan bu yana hiçbir önemli meseleyi emperyalist efendilerinin, batının izni ve onayı olmadan

gerçekleştiremeyen bir ülke ve rejim gerçekliğidir Türkiye. Şu anda çağımızın sistemi kapitalizm, Türkiye gibi ülkeler için şeriat, eski model askeri darbeler veya ekonomik gelişim ve dolaşımın önünü tıkayacak hiçbir yöntem, sistem ve rejim istemeden varlığını devam ettirmek istiyor.

Daha açık ve anlaşılır bir şekilde dile getirecek olursak; Türkiye 1946'da çok partili sisteme geçtikten sonra ülkede üç tane Kemalist akım gündeme geldi ve şekillendi. Bu üç akım özünde Kemalist ama aralarında nüans, anlayış ve yaklaşım farkı taşıyorlar. 1- Beyaz Kemalistler: CHP, AP, DSP, DYP, MHP, SHP, İYİ PARTİ... vb bu partiler Kemalizm'in laik versiyonlarıdır. Ama özde gerçek anlamda laik değiller. 2- Yeşil Kemalistler: MNP, MSP, RP, AKP, SP.... vb bu partiler ise Kemalizm'in dindar versiyonlarıdır. Ama özde gerçek anlamda dindar değiller. 3- Kızıl Kemalistler: TKP, VP, HKP....vb bu partiler de Kemalizm'in komünist versiyonlarıdır. Ama özde gerçek anlamda komünist, sosyalist değiller. Belirttiğim Kemalist partiler ve akımların ortak özelliği, devletin derin çıkarları ve ülkenin misak-i milli çıkarları için birinin diğerinden farkı yoktur. Cumhuriyetin temel kuruluş felsefesi olan Kürt halkının, Alevilerin, azınlıkların imhası, inkarı ve asimilasyonu hepsinin ortak özelliğidir.

Son genel seçim ve başkanlık

AKP, MHP, BBP vb partilerin oluşturduğu blok; oylarını arttırmak veya en azından korumak için bütün gücü ile çalışacak, çabalayacaktır. Diğer seçimlerde olduğu gibi bu seçimde de iktidar olmanın avantajını kullanacak ve oyunlara, entrikalara başvuracaktır. Bu seçimde oyları koruma veya arttırma bu kesimin temel temennisi ve politikası olacaktır.

sistemi seçiminde ve önümüzde ki yerel seçimler için bu akım ve partiler; eski parlamenter sistem, başkanlık sistemi, devletin derin çıkarları, cumhuriyetin temel kuruluş felsefesi ve Misak-i Milli sınırları için pozisyon değiştirerek zikzaklı bir profil çiziyorlar. Örneğin anlaşamayan bölünen, parçalanmış MHP ve bozkurtçular güçsüz düştüler. MHP ve Bahçeli AKP'nin kanatları altına sığınarak önceki seçimlerde partiyi parlamentoya taşıdı. Şimdi ise yerel seçimlerde yine AKP'den yararlanarak büyükşehir belediyelerine sahip olmak istiyor. AKP ise MHP'nin desteğini alarak seçimleri kazanıyor ve ayrıca düşünsel anlamda MHP'den yararlanıyor. Bozkurtçuların diğer yarısı olan İYİ PARTİ ise aynı yöntemi CHP ile hayata geçiriyor. Anlaşılması gereken sorun; devlet, sistem, ülke ve burjuvazinin çıkarları olduğunda o aralarında varmış gibi gözükken farklılıklar bir kenara itilerek dikkate alınmıyor. Ne de olsa "yoktur aslında birbirimizden farkımız ama biz Osmanlı Bankası'yız" deyiminde olduğu gibi, durum ve döneme göre hareket ederek birbirleri ile dayanışıyorlar.

Yerel seçimler 31 Mart 2019 pazar günü yapılacaktır. Siyasi partiler seçim çalışmalarına başladılar. Şimdiden görüşmeler ve fikir alışverişleri başladı. İttifaklar, dayanışmalar ve aday belirleme süreci yaşanıyor. Ülkelerde seçimler gündeme geldiği zaman bir kaç aylığına siyasi, politik atmosfer yükselir. Hemen hemen herkes seçim havasına girer. Yani bir kaç aylığına siyaset zirve yapar. Bu durum normaldir. Çünkü yeni seçilecek olanlar, 4 veya 5 yıllığına seçtikleri kurum ve makam için yönetici olurlar. Ayrıca bu dönem siyasi partilerin birbirleri ile yarışı ve güç denemesi alanı olur. Her parti kendi kitlesine daha çok kitle ve gücüne güç katmak için çalışır. Partiler veya ittifaklar halktan daha çok oy almaları için plan, proje, program oluştururlar ve vaatlerde bulunurlar.

Bu yerel seçimler için genel gidişat ve tabloya baktığımızda; bir önceki genel seçimlerden kalma ittifaklar ve dayanışmalar benzeri bir görünüm söz konusudur. Yani genel seçim gibi tam anlamıyla benzer

ittifaklar oluşmasa da o ittifakların etkileşimi ile çeşitli türlerden dayanışmaların yapılacağı gözüküyor. AKP, MHP, BBP vb partilerden oluşan 'cumhur ittifakı' yerel seçimlerde de dayanışma içerisinde olacaktır. CHP, İYİ PARTİ, DSP, SP vb partiler de 'millet ittifakı' olarak yerel seçimlerde dayanışma içerisinde olacak ve dirsek temasında bulunacaklardır. HDP, bileşenleri ve demokrat, devrimci, komünist, sosyalist, yurtsever kimi partiler de yerel seçimlerde dayanışacaklardır. HDP'yi hem yerel ve hem de genel seçimlerde destekleyen partilerin dışında bu seçimde kimi Kürdistan partileri ile ittifak ve dayanışma da yapıldı. Yani genel olarak gözükten tablo üç blok halinde şekillenen bir durum gerçekliğidir. Bunların dışında seçime tek başına girecek olan partiler ve bağımlı, bağımsız adaylar da olur. Ayrıca bazı yerlerde birbirine yakın tabandan dolayı CHP, HDP ve devrimci, demokrat kimi partilerin dayanışmaları olabilir.

Üç blok için de bu yerel seçimlerin ayrı bir anlam, önem ve özelliği var

1- AKP, MHP, BBP vb partilerin oluşturduğu blok; oylarını arttırmak veya en azından korumak için bütün gücü ile çalışacak, çabalayacaktır. Diğer seçimlerde olduğu gibi bu seçimde de iktidar olmanın avantajını kullanacak ve oyunlara, entrikalara başvuracaktır. Bu seçimde oyları koruma veya arttırma bu kesimin

temel temennisi ve politikası olacaktır. Çünkü Türkiye'de yakın zamanda başkanlık sistemini savunan ve başkanlık sistemine bu kesimin ısrarı ve savunusu sayesinde geçiş yapıldı. Başkanlık sisteminden sonra yapılacak olan bu ilk seçim önemlidir. Bu seçim, başkanlık sisteminin meşruluk kazandığı ve halk desteğini koruduğunun sınavı olacaktır. O nedenle bu blok, başkanlık sisteminin meşruluk kazandığı ve halk desteğini koruduğunu kanıtlamak için elinden geleni yapacaktır.

2- CHP, İYİ PARTİ, DSP, SP vb oluşturduğu blok; oylarını arttırmak için dayanışma içerisinde olacaklar. Bu kesim görünüşte başkanlık sistemine karşı oldukları için bu seçimde güçlenip, oylarını arttırmaya yönelecekler. Başkanlık sisteminin ve AKP'nin meşruluğunu yitirdiği ve halk desteğini kaybettiğini kanıtlamak için kendi açılarından gereken çalışmaları yapacaklardır. Her iki burjuva blok özünde Kemalist'tir. Türkiye'de cumhuriyetin kuruluşundan bu yana var olan tekçi zihniyet devam ediyor. Tek millet, tek dil, tek bayrak, tek din, tek devlet savunusu, anlayış ve mantalitesi her iki kesimin de savunduğu ve sahip olduğu görüştür. Her iki blok ve bu blokları oluşturan partiler Türk İslam Sentezine bağlılar ve onun gereğini yapıyorlar. Yani sentezci, Türkçü, tekçi, ırkçı, misak-ı millici ve devletin derin çıkarları için dayanışıyor, ittifak yapıyor ve iktidarı paylaşıyorlar. Yani anlaşılması gereken parlamenter rejim döneminde Türkiye'nin sahip olduğu temel sorunlar çözülmedi. Başkanlık sistemi rejiminde de çözmeye yanaşmıyorlar. Hala inkar, imha ve asimilasyonda diretiyorlar.

3- HDP ve bileşenleri bloğu; bu blok da oylarını arttırmak ve korumak için çalışacaktır, faaliyet yürütecektir, mücadele edecektir. Rejim tarafından 100'e yakın HDP belediyesine kayyum atandı. O belediyeleri geri alarak kayyumları geçersiz, işlevsiz hale getirmek için uğraşacaktır. Bu anlamda en geniş ittifak ve dayanışmayı gerçekleştirmesi gerekiyor. Bu blok; hatasıyla, eksikliğiyle, başarısıyla, başarısızlığıyla devrimcilerin, demokratların, ilericilerin, yurtseverlerin, komünistlerin, sosyalistlerin destek-

lediği bir yapıdır. Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da ezilenleri, sömürülenleri, dışlananları, ötekileştirilenleri, asimile edilmeye çalışılanları, azınlıkların haklarını, Kürt halkının ulusal demokratik haklarını, Alevilerin inanç haklarını vb savunan ve öne çıkan bir oluşumdur. Yani ülkede demokrasi mücadelesi veren ve reform yoluyla Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana sahip olduğu anti demokratik yasa ve uygulamaların kalkmasını isteyen, burjuva demokratik bir anayasayı hedefleyen bir parti ve bloktur.

Türkiye'de gerçek anlamda burjuva demokrasisini savunmak ve onu hayata geçirme mücadelesi vermek dahi zor, riskli ve zahmetlidir. Gerçek bir burjuva demokrasisi; Türkiye'nin temel taşlarını, kuruluş felsefesini, bütün kurumsal yapılarını hedefleyecek, sarsacak ve devletin yeniden şekillenmesini gündeme getirecektir. Burjuvazi, egemenler, çıkar ve rant sahibi kişi ve partiler; değişimi, demokrasiyi, insan haklarını, barışı, eşitliği, kardeşliği, yeniden yapılanmayı, adaleti vb kendi çıkarları için istemiyorlar.

Devrimcileri, sosyalistleri, komünistleri bir tarafa bırakalım. Onlar nerede duracaklarını, kime-kimlere oy vereceklerini biliyorlar. Ama bazı devrimci, demokrat, yurtsever parti ve hareketler çeşitli kaygı ve ön yargılardan dolayı bu ittifakta, bu cepheye yer almıyorlar, dayanışmada bulunmuyorlar. Demokrat olduğunu iddia eden küçümsenmeyecek bir kitle CHP tabanında yer almaktadır. Örneğin Alevilerin çoğunluğu CHP'ye oy veriyor. Kürtlerin yarısı AKP ve diğer burjuva partilerine oy verirken, demokrat olduğunu iddia eden bir kesim ise yine çeşitli kaygı ve ön yargılardan dolayı HDP'ye mesafeli durup, temkinli yaklaşıyor. Öncelikli olarak HDP ve bileşenleri bu küçümsenmeyecek olan geniş demokrasi yanlısı kesimleri kucaklayacak bir olumlu, olgun ve yapıcı politik hat izlemesi herkesin yararına olacaktır. Yani burjuva cepheye yönelen devrimci, demokrat ve yurtseverleri görmesi, önemsemesi ve hesaba katması gerekiyor. Diğer taraftan bu devrimci ve demokratlar, eğer

Eski seçimlerden farklı olarak bu yerel seçimlerde HDP ve kimi Kürdistan partilerinin seçim ittifakı yapmaları önemlidir ve önemsenmesi gerekir. K. Kürdistan'da bütün partileri kapsamasa da denebilir ki ilk kez böyle geniş çaplı bir ittifak oluşuyor. O anlamda önemlidir, değerlidir ve gereklidir.

Türkiye ve K. Kürdistan'da gerçek anlamda bir burjuva demokrasisi istiyorlar ise ve onun mücadelesini veriyorlar ise, herkes kendi tonu, rengi ve ayrıcalığını korumak suretiyle güçleri asgari müşterek talepler etrafında birleşmelidirler. Tek taraflı olmaz. Çift taraflı ve karşılıklı olarak birleşmenin, yakınlaşmanın, dayanışmanın, ittifakı gerçekleştirmenin ortak bir yolu bulunmalıdır.

İttifak, birlik ve dayanışma politikası taktiksel değil, stratejik olmalıdır

Eski seçimlerden farklı olarak bu yerel seçimlerde HDP ve kimi Kürdistan partilerinin seçim ittifakı yapmaları önemlidir ve önemsenmesi gerekir. K. Kürdistan'da bütün partileri kapsamasa da denebilir ki ilk kez böyle geniş çaplı bir ittifak oluşuyor. O anlamda önemlidir, değerlidir ve gereklidir. İttifakı oluşturan HDP, Azadi Hareketi, DBP, İnsan ve Özgürlük Partisi, DDKD, PDK, PDK-T ve KKP'ye başarılar diliyorum. Kürdistan partileri arasında bu tür ittifaklar, birlikler ve dayanışmalar geliştirilmeli, korunmalı ve sürdürülmelidir. Kürt halkının yıllardır özlediği, özümsemişi ve değer biçtiği bu tür birlikler, ittifaklar ve dayanışmalar küçümsenmemelidir. Bu konuda hedef taktiksel değil, stratejik olmalıdır.

Hem Türkiye cephesinde ve hem de Kürdistan cephesinde devrimci, demokrat ve yurtsever kimi parti ve örgütlerin HDP ve bu blok dışında arayış içerisine girmeleri, HDP ve bu bloğun kendi rolünü layıkıyla yerine

getirmediğinin işaretidir. HDP'nin solun çatı partisiyim iddiası var. Ama yıllardır bu iddia çeşitli sebeplerden dolayı layıkıyla yerine getirilmiyor. Türkiye cephesinde EMEP ve ÖDP'nin kendi listeleri ile seçime girme çalışmaları, bunlar ve benzeri bazı parti ve hareketlerin kimi yerlerde CHP'ye yanaşmaları, onların adaylarını desteklemeleri, Kürdistan cephesinde ise PAK, PSK, HAK-PAR....vb ayrı bir oluşum, arayış ve ittifak hesabı yapmaları, HDP ve bu bloğun kendi rolünü yeterince oynamadığının kanıtıdır. Türkiye ve K. Kürdistan'da eğer hedef geniş çaplı bir demokrasi cephesi oluşturmak ise ona göre hareket edilmesi gerekiyor. Burada örgüt, parti ve çevre çıkarları ikinci plana bırakılmalı ve halkların genel, geniş çıkarları öne çıkarılarak ittifak, birlik ve dayanışma hesapları yapılmalıdır.

Türkiye ve K. Kürdistan'da küçümsenmeyecek oranda ve ciddi anlamda bir sosyal demokrat potansiyel bulunmaktadır. Fakat yıllardır bu potansiyel ve güç CHP çatısı altında tutuldu ve orada etkisizleştiriliyor. Bu sosyal demokrat potansiyeli, gücü CHP'den koparmak ve onu gerçek anlamda kendi partisi ile buluşturma rolü HDP'ye ve bu bloğa düşüyor. Ona göre hareket etmek, politika yapmak, strateji belirlemek ve ittifak gerçekleştirmek yine bu kesimin görevidir. Sosyal demokrat kitle ve potansiyeli CHP, DSP....vb düzen partilerinin etkisi altından koparmak ve onları doğru bir rotaya sevk ederek kanalize etme görevi HDP ve bu bloğun görevidir. Her ne olursa olsun, hangi seçim olursa olsun, hangi önemli konu olursa olsun bu kitleyi CHP, DSP... vb burjuva düzen partilerinin etkisinden kurtarmak için onlarla amansız bir mücadeleye girerek bu kitle bunlardan koparılmalıdır. AKP'nin başını çektiği 'cumhuriyetçi' ittifakı'na karşı kimi il ve ilçelerde CHP'nin başını çektiği 'millî ittifakı' adayları desteklenmemelidir. Her halükarda bu sosyal demokrat kesimin burjuva düzen partilerinden kopuşunu sağlamak için farklı alternatifler uygulanmalıdır.

Türkiye'de her devrimci ve demokrat, ülkenin kuruluşundan

bu yana Kemalistlerin yanlış, anti demokratik, asimilasyoncu, inkar ve imhacı politikalarına, konumları gereği karşı çıkmaları gerekiyor. Barışın, kardeşliğin, adaletin, refahın, eşitliğin sağlanması ve savaşın son bulması her devrimci ve demokratın savunusu ve özlemidir. Son yıllarda Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi, devrimci mücadele ve Alevi hareketinin örgütlenip mücadele etmesinden dolayı Türkçü, ırkçı, tekçi ve misak-ı millici rejim bir bunalım yaşıyor. Yasal, anayasal ve resmi herhangi bir tanıma ve hakları garanti altına alma olmasa da gelişen aşamada Kürtler, Aleviler, azınlıklar, Kürdistan, Hıristiyanlar artık eskisi gibi inkar edilmiyor, edilemiyor. Bu konuda sivil, meşru ve demokratik siyasetin, mücadelenin rolü çok önemli ve büyüktür. Yıllardır anti demokratik bir şekilde uyguladıkları yüzde 10 barajı ile emekçileri, devrimcileri, Kürtleri, Alevileri, azınlıkları vb parlamento dışında tuttular. Ama son iki-üç seçimdir bu blok yüzde 10 barajını aşınca rejim çıldırdı, çıldırıyor. HDP ve bu blok K. Kürdistan'da 100'den fazla belediyeyi alınca ha keza hazmedemediler.

Devrimcilerin, işçi sınıfının, komünistlerin bir sloganı var "işçiler birleşin iktidara yerleşin" diye. Ondan esinlenerek; devrimciler, demokratlar, Kürtler, Aleviler, azınlıklar,

sosyalistler, komünistler, yurtseverler, hümanistler birleşin Türkiye'ye demokrasiyi getirin. HDP bloğu yüzde 13 oy aldı diye rejim, sağlıklı-soluyla sarsıldı. Eğer bu bloğun oy oranı yüzde 20 bandına kavuşursa rejim eskisi ve şimdiki gibi dayanamaz. Bu anlamda; ülkemin garip ve çileli demokratları, bir asırdır oy verdiğiniz, hizmet ettiğiniz, bayrağını salladığınız burjuva düzen partileri size ne verdi? Ülkenin ve sizin hangi sorununuzu çözdü? Şimdilik HDP ve bileşenlerinin oy oranı yüzde 13'dür. Bu seçimde veya gelecek seçimlerde yüzde 6-7 oranında bir oy mevcut olana eklenir ise, yani yüzde 20'lik bir oran yakalanır ise rejim bu gelişme karşısında çaresiz kalıp demokratikleşme için adım atmaya zorlanır. Böylesi bir durum karşısında rejim, iç ve dış kamuoyu baskısına ve böylesi bir gelişmeye dayanamaz.

Kürt, Türk ve azınlıklardan oluşan demokratlar, ilericiler, aydınlar, yurtseverler ve hümanistler eğer bu ülkeye burjuva anlamda gerçek bir demokrasi, insan hakları, adalet, kardeşlik, eşitlik, özgürlük, refah, barış vb gelmesini istiyorsan, şimdiye kadar oy verdiğin bütün milliyetçi, şoven, ırkçı, tekçi, Türkçü burjuva düzen partilerden kopuşu sağlaman gerekiyor. Herkesin kendi dilini, dinini, inancını, cinsiyetini, kültürünü, düşüncesini özgürce yaşamasını

istiyor isen, işçinin emeğinin karşılığını almasını ve insanca yaşayarak kimseye muhtaç olmayacağını, köylünün-tarım üreticisinin ürününü değerine eşit bir şekilde pazarlayıp satmasını, evsizlerin konut ve barınma imkanına sahip olmasını, sağlık sisteminin herkes için aynı standartlarda insani bir şekilde uygulanmasını, eğitimin-öğretimin laik, demokratik, bilimsel normlara göre verilmesini, yerel yönetimlerin (Belediyelerin) halkçı, demokratik ve ilerici vb olmasını istiyor isen oylar HDP bloğuna, HDP adaylarına verilmelidir.

Türkiye'de sosyal demokrat siyaset ve parti boşluğu var onu da HDP doldurmaya çalışıyor. Şimdiye kadar CHP ve diğer kimi düzen partilerine oy veren demokrat, devrimci, yurtsever, ilerici, aydın, hümanist ve benzerleri, "başka alternatif mi var ki oy verelim" diyorlardı. Bu koşullarda alternatif HDP'dir, bu bloğun adaylarıdır. HDP; sosyal demokrat programı, hedefi ve konumu ile Kürt, devrimci, demokratik ve yurtsever partiler için ayırım yapmaksızın onlara yaklaşmalıdır. Bu anlamda her devrimci, demokrat, yurtsever parti, hareket ve çevre; ilerici olmanın ve demokrasiyi savunmanın kriterlerini yerine getirmek konusunda sorumlu davranmalıdır. 07.01.2019

KKP TEMSİLCİSİ HÜSEYİN TAŞAN'IN HEWLÊR GÖRÜŞMELERİ!

8.12.2018'de vefat eden Rojnameya Newroz Gazetesi yazarı ve arkadaşım Prof. Dr. Cemal Nebez'in cenazesini Güney Kürdistan'a götürdük. Hewler'e vardığımızda VIP'te ağırlandık ve Kürt hükümetinin bilfiil sahiplendiği cenazeye, havaalanında yapılan karşılama ve merasim törenine Hewler valisi, belediye başkanı ve hükümet temsilcileri ile birlikte Rudaw, Kürdistan 24 ve diğer televizyon kanalları katıldı.

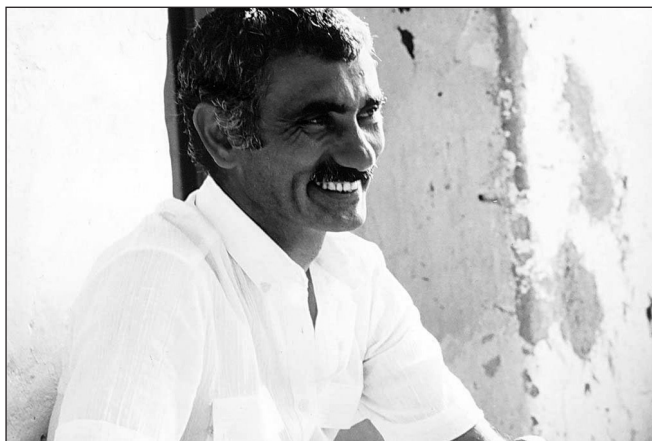
Yapılan konuşmaların ardından protokol gereği cenaze arabası ve bizler için verilen üç arabayla Süleymaniye şehrine gittik ve Cemal Nebez'i oradaki mezarlıkta defnettik. Ben hem Bakur'dan hem de Berlin

Kürt Cemaati adına katılmıştım. Rojhilat, Rojava ve Başur'dan bir kişiyle Cemal Nebez'in 50 yıllık arkadaşı/eşi Alman Hannelore Kuchler'de cenaze heyetindeydi.

Cemal Nebez parçalı değil de Kürdistan'ın bütününe düşündüğünden her parçadan insanlar oradaydı.

Cenaze merasimi sonrası Başur – Partiya Komunîst a Kurdistan'ı ziyaret ederek bilgilendirdik. Sonra Partiya Komunîst a Kurdistan genel sekreteri Dr. Kawa yoldaş ile birlikte kimi ziyaretlerde bulunduk. Bu ziyaretlerde Partiya Zahmetkeşan Kurdistane, Partiya Demokraten Kurdistan, Partiya Azadiya Kurdistanê/Rojhilat yetkilileriyle görüştük. 04.01.2019

HUNERA HEFTEMÎN SÎNEMA Û DERHÊNERÊ NEMIR YILMAZ GUNEY

kayaonur3065@gmail.com

Sînema ango “Hunera Heftemîn”, di dîroka mirovahiyê de li gorî huner û diyalektîkên din ve hunereke nû û herî belavbûyî ye. Ev hunera ciwan, bi taybetî hunerên kevnan (Wêje, Helbest, Muzîk, Şano, Wêne, Peyker û hunerên hwd.) û bi giştî hemû huneran û wek felsefî û ramanê jî, tê de hemî hebûn û kirûyên jiyane dihewîne. Em bi saya sînemayê cihê ku me qet neçûne ji wan dibinîn, çand û jiyane mirovahiyê û xwezayê dinasînin. Rû û çavên sînemayê, sînorên ku li ser cihanê radike û ew dikare bi demê re hemû xeletiyên û pêşdaraziyên tune bike.

Gotineke yê derhêner û sînemavanê navdarê Jean-Luc Godardê heye û dibêje ku “Wêne rastîn e, sînema di çirkekê de 24 caran rastîn e...”, ev gotin wate û girîngiya hunera sînemayê rave dike.

Birayên Auguste û Louis Lumière piştî rêzekî nûvedanê, di sala 1985ê de binavê “Cinematographe / Kinematograf” yekem amûrê ku dîmenên tevgerdarê li ser perdeyan vediguhezê nûvandin. Birayên Lumière, piştî ku afirandinên xwe re belgefilmek bi navê L’Arrivée d’un train à La Ciotat” (1895) û filmek bi navê “Paydosa/Derketina Karkerên Sazgeha Lumière” (1895) kişandin

û ev filman di heman demê de bûn yekem filmên ku di perdê de hatiye nîşandan û destpêka dîroka sînemayê*. Li dû salekê vê (1896), ji aliyê yekem Derhênera Jin Alice Guy-Blaché re yekem filmê biçîrok “La Fée aux Choux” hate kişandin**. Digel wan ve re di despêka sînemayê de gelek derhêner û çêkerên wekî Auguste Marie Louis Nicolas, Louis Jean filman kişandin û temaşevanên sînemayê her ku diçe zêde bûn.

Bi vî awayî filman û bi taybetî jî sînema gelek pêş ve çûn û mînakên wan yên reş-spî û rengîn hate kişandin. Di nav vê pêvajoyê de, wek xwezayî, di sînemayê de rêbazên ku wekî; Hunerî, Civakî, yên Heyamî hwd. derketin û ji aliyekî de jî mînakên Sînemaya Serbixwe jî derdikevin holê. Cureyên sînemayê; filmên sînema, belgefilm, kurtefilm, filmên bipevxistin, rêzefilm, xêzefilm û anîmasyon in û bi leza demê re cur be cur dibin.

Ligel ku derketina û rêjayên temaşe kirina Televîzyonê û dû re di cîhana îroyîn me de jî belavbûyîna Înternetê bandorên neyînî û erênî li ser Sînemayê dike. Lê belê wek hunerê sînema her ku diçe geşadana xwe didomîne û mînakên ên nû, resen û serbixweyê dide. Sînema, ji bo kesên ku derdekê wan hene ve, rê û amûreke herî

belavbûnê ye û ji raman, xem, şayîş û pîrsgirêkên ên civakî, hunerî û xwezayî ji girseyên herî belavbûyî ve vediguhezê û bi awayekî herî bandorker qala wan dike. Ya herî girîng jî sînema rojeveke pêk tîne û mijarên girîng û jiyane dide ramandin. Qala êş, hêvî û şadiyên mirovahiyê dike û dibe dengê qîrînê û mîna rengê şînbûna biharê vedibe..

Her wiha li ser cihanê, di nav dîroka geşadana sînemayê de, wekî Yilmaz Guney, Alice Guy-Blaché, Yeşim Ustaoglu, Ken Loac, Jane Campion, Andrzej Wajda, Andreï Tarkovsky, Ingmar Bergman, Akira Kirasowa, Dorothy Arzner, Agnès Varda, Yasujiro Ozu, Bernardo Bertolucci, Haifaa Al-Mansour, Federico Fellini, Lucrecia Martel, Theodoros Angelopoulos, Barbara Kopple, Robert Bresson, Abbas Kiarostemî, Ida Lupino, Asgar Ferhadî, Park Nam-ok, Krzysztof Kieslowski, Behmen Qubadî, Safi Faye, Michael Haneke û gelek Derhêner, Sînemavanên mezin û nemir derketin û nû jî derdikevin. Wan Derhêner û Sînemavanan îroyîn jî bi fikr û dîmenên xwe ve dijîn û riya me ronî û germ dikin.

Destpêka Sînemaya Kurdî, wek filmê “Zerê” (1926) yê Derhênerê Ermen Hamo Beknazaryanê tê qebûl kirin û

Girê Sor (Siwêreg) a Rihayê hate dinê û li Edenê mezin bû, di zeviyên pempûyan de karkeriyê kir, bi dehan film kişandin û derhêneriya ên gelek filman kir û bi salan di girtîgehan de ma. Guney, berê mirinê xwe çû Ewropayê û wekî hunermendê mezin Ahmet Kaya li Parîsê di dîroka 1984ê de di nefî de çû dilovaniya xwe.

di sala 1926ê de li Ermenistana Sovyetê hate kişandin***. Li dû vê dîrokê bi taybetî li Ewropayê û li gelek welatan de filman û belgefilmên Kurdî hatin kişandin. Di çar parçeyên Kurdan de, ji ber qedexeyan û ne pêşketina pişesaziya sînemayê (di wateya Endustrî de), geşedana sînemaya Kurdî di dîroka ne dûr de xebatên xwe dest pê kirin. Di ev salên dawî de hejmara filmên Kurdî zêdetir dibe, filman Kurdî di mîhrîcanên filman de tînan nîşan didin û xelatan wergirin. Derhênerên wekî Yilmaz Guney, Behmen Qobadî, Hiner Saleem, Samira Mahmelbaf, Shawkat Amin Korkî, Kazim Oz, Mizgîn Mujde Arslan, Huseyin Karabey, Orhan Eskîkoy û gelek derhênerên û sînemavanên navdar derkevin. Di sînemaya Kurdî de û li ser sînemavanên Kurdan de bandorên Derhênerê navdarê Kurd Yilmaz Guneyê gelek mezin û girîng e, Guney bi hest û ramanên xwe di sînemayê de hertim dê rîyeke ronî bibe.

“Ez mirovekî têkoşînê me. Sînemaya min jî sînemaya têkoşînekê, sînemaya têkoşîna rizgariya Gelê min e...” / Yilmaz Guney

Derhêner, Lîstikvan, Sînemavan û Nivîskarê Marksîstê Kurd Yilmaz Guney (Yilmaz Pûtûn), di sînemaya Kurdan, Rohhilatanavîna û hemû Cîhanê de Sînemavanekî mezin û girîng e. Hunermendê nemir Yilmaz Guney, di sala 1937ê de li navçeya

Yilmaz Guney, di jiyana xwe yê sînema û hunerê de ji heştê zêdetir filman kişandin, senaryoyên wan nivîsand û tê de leyîstî. Guney, wek fikr û ramanê Marksîst (Sosyalîzmê Zanîstî / Komunîzm / Materyalîzmê Diyalektîk) e û berhemên xwe bi nerîneke Rastbîniya Civakî re afirandin. Derhêner di filmên xwe de; qala êşên, şadiyên, bêrikirinên û hêviyên Gelê xwe û hemû Gelan kir û rastîna hemû mirovahiyê, jiyana û xwezayê rave kir û hertim li cem Bîndestan dibû.

Bêguman hemû filmên Derhênerê Kurd Yilmaz Guneyê gelek watedar û girîng in, û divê mirov filmên wî dubare û ji nû ve temaşe bike, li ser wan de bifikire û asoyên biharên wan bibîne. Mijar û çîrokên filmên Yilmaz Guneyê; “Seyîtxan” (Derhêner û Senaryo: Yilmaz Guney - 1968), “Hêvî / Umut” (Derhêner: Yilmaz Guney û Senaryo: Yilmaz Guney, Şerîf Goren - 1970), “Endîşe” (Derhêner: Şerîf Goren û Senaryo: Yilmaz Guney - 1974), “Sürû” (Derhêner: Zekî Okten û Senaryo: Yilmaz Guney - 1978) “Rê / Yol” (Derhêner: Şerîf Goren, Yilmaz Guney û Senaryo: Yilmaz Guney - 1981), wekî filmên din ên Derhênerê, li ser jiyana Karker, Cotkar û Rencberên Kurdan û Gelên din in. Di van filman de rastîna jiyana û çandê Kurdan diyar in û bi zimanê Kurdî, navên Kurdî, stran û kilamên Kurdî û atmosfera çand û hûnerê ve xwe dide hestkirin.

Filmê “Rê / Yol” li hemû cîhanê di sînemayan û mîhrîcanên filman de hate nîşan dan, eleqeyên mezin dîtî û di Cannesê û gelek mîhrîcanan de xelatan wergirtî. Mijara filmê herî dawî yê Yilmaz Guneyê “Dîwar” li ser zarokên ku di girtîgehê ne û çîroka jiyana girtiyan nîşan dide. Filmê “Dîwar”, di sala 1982’ê de hate kişandin û gelek eleqeyan dît****.

Mijara filmê “Rê” li ser erdnîgariya me ye, di girtîgehekê de dest pê dîke û di rê de didome. “Rê” bi çîrokan pêk tê, qala rewş û halê Welatê û Cîhanê ve dîke. Yilmaz Guney, bi filmên xwe ya “Rê” re gihîştî herî lûtke yê gotinê û dîmenê û wekî filmên xwe yê din asoyên ên nû vekir. Hunermendê mezin Guney, bi nerîneke Diyalektîk (guherîn û veguherîn) ve qala ên dahatû û rabirdûyê û xwezaya jiyana ve kir.

Derhênerê Kurd Yilmaz Guney, bi mijar û çîrokên xwe ve qala rastîna jiyana bixwe kir û stran û kilamên me gotin. Guney, ji sînemaya Kurdî, Rohhilatanavîna û Cîhanê ve nerîneke nû û resen anî û derekî tê de tije asoyan û ronahî ye, vekir. Peyvên û awazên wî, wekî germ û ronîya biharên bêdawayî vedibin û dibe çavkaniya dilê hêviyê.

Yilmaz Guney, di sînemayê de rîyekî nû vekir û gotinên xwe rasterast gotî, di hevpeyvînekê xwe de hevokê wî fikr û ramanên wî rave û kurtî dîke.

“Pirs: Li gorî we di Sînemayê de divê terz an jî pûxte li pêş de bê (werî) ?

- Terh, revîn e, ewiqîn e û xwe xapandin e. Ya rast Pûxte ye. Gotina te ku tu dixwazî bibêje ye. Gotin jî qiseyekî wiha mezin nîne. Te qala çîroka wiha piçûk, wiha asayî dîke ku ji mirovê re, tiştêkên bibêje.

Çavkaniyan:

* “Sedsala Sînemayê” (Sinemanın Yüzyılı), Rûpel: 23 / Nivîskar: Giorgio Vincenti
Werger: Engin Ayça

Weşanxane: Evrensel Basım Yayın

** "Yekem Jinê Dîroka Sînemayê:
Alice Guy Blaché" (Sinema Tarihinin İlk
Kadını: Alice Guy Blaché) / Amadekar:
Ceyda Canbey

*** "Sînemaya Kurdî: Bêwelatî, Sînor
û Mirin" (Kürt Sinemasi: Yurtsuzluk,
Sınır ve Ölüm), Rûpel: 35 - Nivîskar/
Amadekar: Mizgîn Mujde Arslan

Weşanxane: Agora Kitaplığı

**** "Bi Hemû Filmên Xwe Yılmaz
Guney" (Bütün Filmleriye Yılmaz Güney)
/ Nivîskar: Agah Özgüç

Weşanxane: Agora Kitaplığı

Pirtûkek Li Ser "Şewata Sînemaya
Amûdê"

Li Amûdê di dîroka 13'ê Meha
Mijdara 1960'î de, di encamê 'Şewata
Sînemaya Amûdê' de 283 zarokên Kurd
jiyana xwe ji dest dabûn.

Pirtûka "Agirê Sînemaya Amûdê" ya
Mela Ahmedê Namî, ji Hevpeyvînên
(Roportaj) ku li ser Şewata Sînemaya
Amûdê hatine nivîsandin ve pêk tê û
qala jiyana û rewşa civakî ya vê demê û
cihanê ve dike.

"Namî, me ji nameya te zanî

Seyda yî ji bo melay Xanî" /
Cigerxwîn

Nivîskar: Seyda Ahmedê Namî

Weşanxane: Weşanên Jîna Nû, 82
Rûpel / 1987

Erê! EM KURDIN!

Sakarya'nın Hendek ilçesinde geçtiğimiz günlerde yolu kesilip "Kürt müsünüz" diye soran faşist şahısa "evet" cevabını verdiği için Kadir Sakçı ve oğlu Murat Sakçı silahlı saldırıya uğradı. Kadir Sakçı yaşamını yitirirken, oğlu Burhan Sakçı ise ağır yaralandı. Aynı aileden daha öncede Sabri Sakçı'nın 2006 yılında sokak ortasında dört kişi tarafından saldırıya uğradığını ve öldürüldüğünü bu haberle kamuoyu yeniden öğrenmiş oldu.

Bu haberler ne ilk ne de bu son olacak! Çünkü Türk Devleti içeride Kürtlerin hiçbir varlığını kabul etmiyor, iradesini tanıtmıyor, Kürtleri temsil eden siyasi, idari kurumlara saldırıyor, siyasetçileri zindanlara atıyor; dışarıda ise Güney Kürdistan Referandumu'nda izlediği politikayla ve Rojava'nın kazanımlarına yönelik tahammülsüzlüğüyle Türk toplumunu Kürt karşıtlığı zemininde örgütleyerek, şovenizm zehriyle her gün sistematik olarak zehirliyor.

Türkiye'de yaşayan Kürtlerin başına ne gelirse; Kürde ait her şeyi düşmanlaştıran, hedefine koyan inkarcı-imhacı devlet geleneği sorumlu görülmelidir!

Halkımızı düşmanlaştıran, Kürdistan'ın varlığını yok sayan inkarcı politikalarından vazgeçin!

Kuru kardeşlik edebiyatıyla halkımızın kolektif haklarını hasıraltı etme kurnazlığına kalkışmayın!

Her gün kendi sömürgeci medyanızda Kürtlere yönelik kullandığımız dilin; halkımıza Sakarya gibi faşist saldırıları yaşattığını bilin ve bu yanlışta ısrarcı olmayın!

23.12.2018

KONGRE VE SONRASI

Başlıktaki “sonrası...” kısmı yaşanmış olana değil yaşanacak olana (önümüze koyulmuş plana) işaret ediyor. Kongremizi gerçekleştireli ortalama 2.5 aylık bir süre oldu. Taze bir geçiş süreci içerisindeyiz. Dostlarımızın kutlamaları, medyanın ilgisi ve kongrenin nitelikli bir azınlıkla gerçekleşmesi; partimizi bütün olarak olumlu etkiledi. Bu etkilenme yalnızca parti içiyle sınırlı kalmadı; ilişki, sempatizan, taraftar halkalarına kadar ulaştı. Gerçekleştirdiğimiz kongreyle; tarihsel bir işin sorumluluğunu parti olarak üzerimize aldığımızın ilanını sonuç bildirimimizi basına açıklayarak yaptık. Şimdi bu ilanın gereklerini adım adım yerine getirmenin zamanıdır.

Önceliği nereye vereceğiz? Nereye yüklenirsek başka alanlara sıçrayabiliriz? Geniş kitlelerin arayışıyla nasıl buluşabiliriz? Kongreye gitmeden bir önceki Sosyalist Mezopotamya'nın sayısında benzer sorular etrafında bir dizi beyin fırtınası yapmıştım. Kongremizde çıkan kararlar, politik ve örgütsel yönelimler teorik planda sorgulamalarımıza ışık tuttu. Kongre, ortaya atılan soruların teorik yanını doldurdu. Meselenin pratik yanının doldurulması kadro ve örgütlerimizin önlerine koyacakları çalışmalarla faaliyet içerisinde karşılanabilir.

Kürdistan'ın siyasal denkleminde partimizin; takip edilen, ulusal-sınıfsal siyasette belirli bir alanı dolduran, meseleleri birbirinden ayırt edebilen olgun bir politik hattı var. Tıpkı küçük bir çocuğun yaşından büyük şeyler (ama doğru şeyler) konuşması gibi partimizin gövdesi de küçük olmasına rağmen siyasette ifade ettiği noktalar doğru ve gövdesinden büyüktür. Söylemlerimiz halk içerisinde kabul görüyor, ilgi görüyor ve farklı çizgide olan kişiler-kurumlar tarafından da onaylanıyor ama biz neden bu saygınlığı ve doğru siyaseti örgütsel kazanıma, örgütsel güçlenmeye çeviremiyoruz? Siyasal durumumuzun ve politik hattımızın etkisi bizi sevdirse de bu işin neden örgütsel ayağını yeterince dolduramıyor oluşumuz bizi düşündürmelidir. Eksik kaldığımız nokta neresidir?

Kolaycılığa kaçıp **“Yeni araçlar bulmalıyız”** denilebilir. Özellikle de her şeyin eskidiğini, aşıldığını ilan eden post-modern anlayışın basıncı altındaysak sorunu basitçe yeni araç yaratımında görebiliriz. **Ancak problem yeni bir araç yaratımı değildir problemimiz araçların etkili kullanımınıdır.** Mevcut araçlarımızı ne kadar etkili kullanabildik, araçlarımıza ne kadar amaçsal bakabildik? Örneğin; Sosyalist Mezopotamya'yı bir örgütlenme aracı olarak kullanabildiğimizi düşünüyor muyuz? Mev-

cut araçların etkili kullanımı sorusuna kendim de dahil olmak üzere yeterince işlevli kullanabildiğimi kullanabildiğimizi düşünmüyorum. Elbette bu aracın etkin kılınmasında çaba gösteren yoldaşlarımız var ama meselemiz tekil tekil yoldaşlarımızın emeği olmadığından dolayı; mevcut aracın etkili kullanımını örgütsel davranış olarak tartışmaya açıyorum. Partimizin sesini taşıyan, görüşlerini yansıtan, mevcut basılı yayın aracımız olan Sosyalist Mezopotamya'yı örnek vermemin sebebi; yeni araçlara ihtiyacımızın olmadığını anlaşılmamasını istediğim içindir. İhtiyacımız olan şey mevcut araçlarımızın etkili kullanımınıdır. Eğer bu araçları etkili kullanma becerisine erişirsek mücadele bizi başka bir aşamaya taşıyacaktır. Yeni bir araç ihtiyacı ancak mücadelenin yeni bir aşamasında tartışma konusu haline gelebilir. Henüz mevcut araçların kullanımı etkili olmuş değil ve sınırlarına dayanmış veya çalışmanın ihtiyaçlarını karşılayamaz noktaya ulaşmış bir seviyede değildir. Sosyalist Mezopotamya'yı dergicilik anlayışıyla çıkarmıyoruz, sırf dergi çıkaralım diye de basmıyoruz; her şeyden önce önemli olan nokta bu kısmın bilince çıkarılmasıdır. Dergimizin okunması, maddi kaynak açısından kendini çeviren bir yerde durması, olabildiğince geniş çevrelere ulaştırılması amaçlarımız

arasında olsa da bizi ilgilendiren temel nokta örgütsel bir yayınının örgütlenmeyi, kadrolaşmayı geliştirmesidir. Örgütlenmeyi geliştirmeyen yayın faaliyeti bir süre sonra biz istesek de istemesek de klasik dergicilik faaliyeti yürüten dergi çevresinin tarzına dönüşür. Bilindiği üzere dergimiz daha önceleri de aynı isimle uzun bir süre yayın hayatında yerini almıştı bugün yine aynı isimle yayın hayatına yeniden döndü. Bu bizler için bir kazanım ancak bizim derdimiz Sosyalist Mezopotamya'yı kaç sayı daha basacağımız değil kaç sayıda kaç kişiyle temas kurabileceğimiz, kaç kişiyi dergi çalışması etrafında toplayıp örgütsel yaşama kazandıracağımız olmalıdır. Yayın faaliyetinin başarısı dergimizin kaç sayıya ulaştırıldığıyla ölçülemez. Çok az sayı çıkartıp çok önemli örgütsel kazanımlar da elde edebiliriz, çok sayı çıkartıp bir insanı dahi örgütsel yapımıza dahil edememe durumuna da düşebiliriz. Yine meselenin özü olan araçların etkili kullanımı noktasına geliyoruz. Etkili bir yayın faaliyeti doğal olarak bir sonraki sayıyı çıkarır. Ama dergicilik noktasına doğru gerilersek, parti bültenini örgütlenme aracı olmaktan çıkarırsak işte o zaman Sosyalist Mezopotamya'yı kaç sayı daha çıkaracağımızı tartışmaya başlarız.

Araçlarla birlikte yöntem açısından da aynı durum geçerlidir. Sorun

Mücadelemizde yeni bir yöntem veya yeni bir araca ihtiyacımız yoktur. Belirlenmiş yöntemleri hayata geçirmeye, mevcut araçları etkili kullanmaya ve kadro birikimini zenginleştirecek faaliyetleri önümüze koymaya ihtiyacımız vardır.

yeni bir yöntem bulmakta değil ve oturduğumuz yerden yeni bir yöntem de icat edilemez. Mücadelenin hiçbir noktasına; mücadelenin seyrinden ve örgütsel konumuzdan bağımsız araç-yöntem uydurulmaz. Somut durumumuz ne ise ve mücadelenin somut ilerleyişi ne yönde araç ve yöntemlerimizi buna uygun geliştirebiliriz. Kongremizden çıkan kararlar yöntem konusunda zengin yönelimleri önümüze koydu, yeni bir şeyi keşfetmedik çoktandır gündemimizde olan bir yöntemin hayata geçirilmesi üzerinde durmuş olduk. Örneğin; yerel çalışma üzerine uzun uzadıya belgemiz mevcuttur. Yerelde çalışan kadrolarımız ve örgütlerimiz bu belgeden hareketle kendi alanına ilişkin adımlar atabilir, elde ettiği deneyimlerini kendi özgünlüğüyle bu belgenin zenginleştirilmesi açısından katkıları sunabilir. Yöntem açısından sorulması gereken; kendi yerelimizi

ne kadar tanıyoruz, ne kadar temas edebildik? Hangi çalışmaları denedik, ne sonuçlar elde ettik? Çalışmamızda bir süreklilik oluşturduk mu yoksa 1 Mayıs, Newroz gibi klasik-genel halk kitlelerinin katıldığı çalışmalarla mı kendimizi sınırladık? Yöntemimizi etkili kılmak için 1 Mayıs veya Newroz yeterli veri sunmayacaktır. Bu günlerde biz alanlara çıksak da çıkmasak da bir şekilde insanların alanlara gideceği gündür. Ancak ne zamanki süreklileşmiş, kendi öz mahalle, sokak, kent çalışmalarının derinleşmesiyle birlikte bu genel günlere çıkarız o zaman yerel çalışma yönteminin başarısını da kortejimizde görürüz.

Toparlarsak mücadelemizde yeni bir yöntem veya yeni bir araca ihtiyacımız yoktur. Belirlenmiş yöntemleri hayata geçirmeye, mevcut araçları etkili kullanmaya ve kadro birikimini zenginleştirecek faaliyetleri önümüze koymaya ihtiyacımız vardır. Her şeyden biraz ama hiçbir şeyden tam yapmayanların tartışması olabilir sürekli bir yeniyi icat etme mantığı. Biz diyalektik felsefeye sahip olan bir hareket olarak gelişimin kendisinden bağımsız bir yeniyi düşünmeyiz ve bize yeni diye sunulan şeyin gerçek karşılığını yaşamda ararız. Bu ideolojimiz için geçerli olduğu kadar ideolojik hattımızın bileşeni olan araç, yöntem ve taktikler için de geçerlidir.

Açlık grevinde olan Leyla Güven'e destek amaçlı başlatılan AMED HDP İl Binası'ndaki açlık grevine iki gün üst üste polis saldırısı yaşandı. Yaşanan saldırıların ardından ilk gün 25 kişi, ikinci gün 50 kişi olmak üzere toplamda 75 kişi hukuksuz bir şekilde gözaltına alındı.

KKP heyeti olarak yaşanan saldırıları kınadığımızı, HDP'li dostlarımızla birlikte olduğumuzu ifade etmek için geçmiş olsun ziyaretinde bulunduk.

Gerçekleştirdiğimiz ziyarette; Rojava'ya yönelik hükümetin yaptığı saldırgan açıklamalar ve son gözaltılara dair konuşuldu.

HDP'li dostlarımıza çalışmalarında başarılar diliyoruz. Haksız-hukuksuz geliştirilen saldırıları kınıyor, dostlarımızla birlikte olduğumuzu tüm kamuoyuna duyuruyoruz.

13.12.2018

KKP'DEN HDP'YE ZİYARET

KURDÊN KOÇBER

polat.lokman@gmail.com

Ji damezrandina komara Tirkîyê a Kemalîst ta niha gelek dewletê gelek caran li hemberê kurdan qetlîam pêk aniye, kurdan kuştiye, sirgûn kiriye. Herî dawî jî, dewleta dagirker a kemalîst li bakurê Kurdistanê li hemberê kurdan şerekî qirêj pêk anî. Hêzên dewletê sî hezar kurd kuşt û pênc hezar gundên kurdan şewitand, xirab kir, wêran kir. Bi taybetî jî di dema serokwezîra jin a ku bi eslê xwe jî Boşnake, Tansu Çîler de li gundên kurdan kevir li ser kevirê nehêştin. Dewletê bi çova zorê bi milyonan kurd ji ser axa wan rakir û kire koçber. Xirabkirina û şewitandina gundan têrê dewleta Kemalîst nekir, vêca dewletê navçe û mahleyên bajarên kurdan xirab kirin. Sura Amedê, Cizîr, Silopî, Şîrnak, gewer hatin şewitandin û xirabkirin û ji wir bi hezaran kurd bûn koçber.

Kurdên ku bûn koçber û koçê bajarên mezin yê rojavayê Anadolîyê kirin, di wan bajarên mezin yê metropol de perîşan bûne. Gundiyên kurd ku koçê van bajaran kirin xwedî ziman û çandeke cuda bûn. Wan li bajaran kar nedît ku bixebitin. Bêkarî, feqîrî, belengazî wan xiste haleke xirab. Lewre jî hinek gundiyên kurd û zarokên wan ji neçariyê krîmînalîze bûn. Kurdên koçber ji mecbûrî têkilên karê krîmînal bûne.

Di gund de halê wan xweş bû,

rewşa wan a aborî baş bû. Hatina wan hebû. Erdên xwe diajotin, rez û bostanên wan hebû, dewarên wan hebû. Ard ji erd, rûn, şîr, dew û mast ji dewaran, fêkî ji bexçeyan, zebze ji bostanan diçiniyan. Lê li bajaran mecbûrin ku wan hemû tiştan ji çarşîyê, ji dikanan bikirin. Dema kar tunebe, hatina aborî nebaş be, mirov mihtacê naneke somûnê dibe.

Niha li hepîsxaneyên bajarên mezin yê hepîskirî bi piranî kurd in. Kurdên ku ji ber neçariyê mecbûr mane dizî kirine, cih û kesan şelihandine, karên qaçaxî kirine û esrar û eroîn firotine û hatine girtin, li hepîsxaneyan dirizin. Ew kesên hepîskirî ji keyfa dilê xwe neketine van riyên xirab. Şert û şût û jiyana kambax ew mecbûr kirine û lewre jî ketine vî halî.

Hinek keç û jinên kurdên koçber ku ji alî hinek tirkên zikreş, xêrnexwaz û pêzeweng ve hatine xapandin û van tirkên dilreş wan kirine koleyên seksê, di rewşeke xirab de ne. Hinek ciwanên tirk ku peyayên –zilamên- pêzewengên jinfiroşanin, bi keçên kurdan re têkilî datînin û wan bi weeda zewacê dixapînin û dibine laşê wan difoşin. Hinek keç û jin jî ji ber rewşa aborî, ji neçariyê dikevin vê rîya xirab û laşê xwe difoşin. Netenê li bajarên metropolên rojavayê Anadolîyê, herweha li bajarên kurdan jî fuhuş, laşfirotin, qebraxî, pêzewengî pir

bûye. Du bajarên ku dil û ruhê Kurdistanê ne, yanî li bajarê Amedê û Wanê jî hejmara jinên koleyên seksê zêde bûye û piraniya wan ji jinên koçber ku ji gundan hatine pêk tê. Rojnameya “Azadiya Welat” jî çend car di nûçeyên xwe de bal kişand ser vê rewşê û fuhuşa li bajarên Kurdistanê şermezar kir. Li bajarên Kurdistanê hinek polîsên tirk, uzman çawîş û karmendên dewletê vî karê fuhuşê organize dikin û hem jê pere qezenç dikin û hem jî keç û jinên kurd dixine rîya xirab.

Li bajarên Ankara, Îstanbul û Îzmîrê fedaîyên bar û pavyonan bi piranî kurd in. Patronên bar û pavyonan ji bo mêrxasî û netirsiya kurdan wan weke fedaî bikar tînin. Koçberên ku di bajaran de ji ber neçariyê ketine riyên xirab û karên xirab dikin, heger mecal hebe û gundiyên koçber vegeerî gundên xwe, dê ew jî dev ji van karên xirab berdînin û vegeerî gundên xwe û li ser axa xwe bijînin.

Min di pirtûka xwe ya novelan de, ku navî “Girîna Kurdî” ye, bi tevahî rewşa kurdên koçber û serpehatiyên wan bi şeweyeke edebî anî zimên. Panzdeh kurteçîrokên ku di pirtûkê de ne, rewşa kurdên koçber tine ber çavan. Gelek xwendevan ji min re mail dişînin, ez pîroz dikin û dibêjin “te bal kişandiye ser mijareke gelek girîng. Xwezî kanalên televizyonên kurd jî dest biavêjin

vê rewşê.” Mesele netenê ziman e. Vekirina TRT- 6 û keyrêresmî – nefermî- serbestkirina ziman ji pirs û pirsgirêkên netewî, demokratîk û sosyal civakî re nabe çareserî.

Rewşa koçberên kurd yên met-

ropolan rewşeke cidî ye. Divê masmediya kurd li ser vê mijarê bisekinê. Divê televizyonên kurdan biçin li ser rewşa wan program çêkin. Rewşa koçberan rewşeke sosyal civakî ye û divê bi pirsgirêka doza kurd ve bêçareserkin. Ji bo gundîyên kurd

yên koçber vegeerî gundên xwe, li gundên wan mal – xanî- yên wan bêne çêkirin, derûdora gundên wan ji mayînan bêne paqijkirin. Divê hewl dan pêk bê û jê re çareserî bê dîtin.

I çinde partimiz KKP'nin de bulunduğu Kürdistanî partiler yerel seçim ittifakı yaparak HDP çatısı altında seçimlere girme kararını Diyarbakır'da açıkladı. HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan tarafından Türkçesi, PDK-Bakur Genel Başkanı Sertaç Bucak tarafından ise Kürtçesi okunan deklarasyonun tam metni şöyle:

Açıklanan deklarasyonun tam metni:

Yerel Seçimler, genel olarak yerel iktidar ve demokrasinin temel birimleri olmaları nedeniyle biz Kürtler için zaten önemlidir. 31 Mart 2019 özelinde ise Yerel seçimler aşağıdaki belli başlı nedenlerle daha fazla önem kazandı.

I – Başkanlık sistemine geçişle birlikte Meclis'in işlevsizleştirilmesi nedeniyle yerel yönetimlerin öneminin daha artmış olmasından;

II – İktidarıyla, muhalefetiyle, Türkiye sistem partilerinin, halkımıza yönelik geliştirdikleri planlı algı operasyonu ile zihinlerde “sandığa gitsem de gitmesem de fark etmiyor, nasıl olsa kayyum atanacak” algısı yaratılarak halkı siyasetten ve sandıktan soğutmak istemelerine, yani adrese teslim misali açıklamalarla Kürt siyasetinin ve halkımızın hedef alınmasının ötesinde adeta sinir uçlarıyla oynanıyor olmalarından;

III – MHP ve lideri Bahçeli'nin, Yerel Seçimlerde Kürdistan'a ve Kürtlere yönelik; “eğer Kayyum yerlerini tekrar alırlarsa bazı talepleri derinleşecek. Bu da Türkiye'yi başka bir noktaya doğru götürür. Bunun önlenmesi için de aşiretleri devreye sokalım”, yani Kürt kaybedsin ben de (MHP) kaybedeyim ama Türk devleti kazansın formülünde ısrar ediyor olmasından;

IV – Başkanlık sistemine geçişle giderek tek adam rejimine dönüşmeye başlayan AKP iktidarının, demokratik meşru seçim sürecinde halkların iradesiyle aşılabilmesi için Kürdistanî geniş yerel seçim ittifakının yaratılmasının kendini dayatıyor olmasından hareketle;

İttifakımız şunları, Kürdistan-Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurur;

a – İmzası bulunan parti ve hareketlerimiz, Yerel seçimlerde Kürdistanî Seçim ittifakını oluşturduğunu ve seçimlere HDP çatısı altında katılacaklarını ilan eder.

b – Halkımızın iradesini yeniden gasp etmede ısrar eden Cumhurbaşkanının, “Kürde kaybettir, kaybet” formülüne karşı, “Kürdistanî seçim ittifakı; halkımız kazansın, ittifakımız kazansın, biz partiler kazanalım” formülüyle hareket ederek yerel seçimlerde daha etkin sonuçlar almayı hedefliyoruz.

c- Kürdistanî yerel seçim ittifakıyla Kürdistan'daki sivil demokratik siyasetin güçlendirilmesi ve canlanmasına katkı da bulunmak için çaba harcayacağız. Ve önemlisi halkımızın ulusal değer ve

KÜRDİSTANİ PARTİLER HDP ÇATISI ALTINDA SEÇİMLERE KATILIYOR

kazanımlarına yönelik saldırıları, birlikte sivil demokratik zeminde görüşüleyeceğiz.

d – Yerel seçim ittifakı ile parti ve hareketlerimiz ve esas olarak da halkımız arasında ulusal demokratik işbirliği kültürünün geliştirilmesine katkıda bulunmak ve “Kürt partileri aralarında ittifak yaratamaz” anlayışını, halkımızın özlemleri doğrultusunda şimdilik yerel seçimlerle sınırlı da olsa aşmak istiyoruz. Cumhurbaşkanlığı (AKP-MHP), gerek “devletin bekası” gerek parti çıkarları adına “küsme lüksümüz yok ittifak yapıyoruz” diyor ve anlaşıyor; Kürt parti ve hareketlerimiz olarak bizde ayrılıklarımızı geri çekip ortak paydalar üzerinde yerel seçimlerde ortaklaştığımızı ilan ediyoruz.

e – Önemlisi, en birleştirici paydamız, halkımızın yaşamsal acil ulusal talebi olan ana dilde eğitim-öğretim başta olmak üzere kendi ulusal kaderini tayin hakkı için mücadelenin bizi ortaklaştıran en büyük unsur olduğunun bilinciyle, belediyelerde ulusal demokratik duruş kadar; yerelde halkımıza hizmet götürmek üzerinden hareket edeceğiz.

f – Yerel seçimlere ayrı katılmak isteyen Kürdistanî partilerimizin kararlarını demokratik bir hak olarak görüp iradelerine saygı duyduğumuzu, bununla birlikte yukarıda özetlediğimiz özgün koşullar nedeniyle tüm partilerimizin 31 Mart seçimlerinde tek bir seçim ittifakı altında seçimlere katılmalarının tarihi öneminden hareketle son ana kadar diğer partilerimizle de ittifak arayış ve çağrımızı sürdüreceğiz.

g- Türkiye'de HDP'nin en geniş demokrasi güçleriyle yerel seçim ittifakı kurmasını önemsiyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur!

İnanıyoruz ve başaracağız!

Halkımız/halklarımız kazanacak!

İttifakımız kazanacak!

Biz kazanacağız!

Kürdistan İslami Hareketi (AZADÎ), Demokratik Bölgeler Partisi (DBP), Devrimci Demokratik Kürt Derneği (DDKD), Halkların Demokratik Partisi (HDP), İnsan ve Özgürlük Partisi (PİA), Kürdistan Komünist Partisi (KKP), Kürdistan Demokratlar platformu (PDK),-Partiya Demokrata Kurdistanê -Türkiye (PDK-T)

GLOBALLEŞEN DÜNYADA KÜLTÜR ALIŞVERİŞİ

Bugün insanlık, globalleşen dünya ile tarihte hiç olmadığı kadar birbirine sosyal ağlarla yakın ve hiç olmadığı kadar da benzer ürünlere sahip durumda. Şüphesiz bilimsel ilerlemeler bunun en temel nedenidir. Bilgi çağı dediğimiz bu yenedünya düzeni sadece bilimsel verilerden doğan gelişmelerden ve ilerlemelerden ibaret olmamıştır. Bu yenedünya düzeni eşyanın tabiatına uygun olan değişimi olduğundan fazla bir seviyeye getirmiştir. Fakat bu hızlı değişim ve dönüşüm yalnızca bununla açıklanamaz. Dünyayı saran, anti durumda olan en küçük bir köye bile girmeye çalışan kapitalist modernitenin rolü yadsınamaz. Kapitalizmin yaydığı yayılım ateşi her noktaya ulaştırılmaya çalışılmıştır. Kapitalizmin yaygınlaşması tek bir alanı etkilememiş; ekonomi, politika ve kültürü de etkilemiştir. Burjuva-sömürü ilişkisi paralelinde genişleyen bu etki, küreselleşmenin de kaynağıdır. Bugün nasıl ki kapitalizm her alanda var olmak istiyorsa dün de aynı gerçeklik söz konusuydu çünkü kapitalizmin mecburiyet içinde olduğu bir durumda ürününü satmak zorunda olmasıdır. Bu ise her alanda var olmayı ve var olduğu toplumda kimlik kazanmayı gerektirirdi. Böylece Sovyetlerin dağılmasından sonra sahada daha da güçlenen kapitalizm pazarlama alanında global ile lokal entegrasyonu-

nu ihmal etmemiştir. Onun her yere nüfuz etme amacı doymak bilmeyen varlığından kaynaklanır. Bu aslında kapitalizmin kâr hırsına dayanarak devasa güç olmasını gösteriyor. İşin aslı burjuvazinin ihmal etmek gibi bir lüksü olmayacağı, kapitalizmin karakteristik özelliklerine bağlı olarak bunu yapacağı gerçeğidir.

Kapitalizmin hızlı ve yağmalayıcı büyüme karakteri toplumda yıpratıcı etkiye neden olur. Ki bu olumsuz etkinin sonucu kapitalist küreselleşme iki insan arasındaki ilişkiyi sadece nakit ödeme ilişkisine düşürmüştür. Toplumda var edilmiş olan iki birey arasındaki parayı amaç edinme ilişkisinin getirisi kültür endüstrisinin patlak vermesi ve genişlemesi olacaktır. Kapital-sömürü paralelinden kaynaklanan bu ilişki iki insan arasındaki sömürünün ve sömürülenin sömüren tarafından değersizleştirilmesinin (sadece maddi anlamda olmamakla beraber) özetidir. Yukarıda da aktarıldığı üzere kapitalizm kendi varlığını tek bir alanda var edemez. Her ne kadar ekonomik boyutuyla ön planda olsa da bilimden siyasete, sanattan dine hatta ekolojeye kadar bir etkileşim söz konusudur. Bütün bu alanlarda ortak bir şey var ki o da kültür kavramıdır. Kültür dediğimiz olgu kendini bir yere nakleder ya da toplumun ihtiyaçlarına cevap olmak için çabalayan her alanda var olur. Toplumsal nakışlara sahip bu

alanlar kültürün bir nevi uydularıdır. Sinema ve televizyon, mimari, gazete ve dergi, edebiyat, müzik vs. Kültürde yaşanan bir değişim ya da reform kültürden beslenen tek bir alanı etkilemez toplumdaki doğan her alanı etkiler. Globalleşen dünyada kültür dediğimiz olgu ekonomik büyüme hedefli var olan kapitalizmin etkisine girer. Madem dünyada tek tip bir ekonomik model var eden bir burjuva öznesi var ise bu özne diğer farklı alanlarda da tek tip uğraşlar içine girecektir. Bu farklı alanların birbiriyle yakın ilişkisinden ve bir bütünün parçası olmasından kaynaklanır. Bu bütünlük ise toplumun yansımasıdır. Bu bağlamda kapitalizm sahada gücünü sonsuzlaştırmak için ve anti-kapitalist bireylerin var olmaması için tek tip yani itaat eden ve mutluluğu sadece ürünlerde arayan insan yaratma uğraşındadır. En nihayetinde bu, kendini bireyde hissettirecektir. Mutluluk üzerine bir konuşma yapan ünlü sosyolog Zygmunt Bauman'ın "... çünkü *bugün tanıtımla, reklamla sürekli yeni cazip, çekici modalarla mutluluğu hep daha iyi, daha iyi ve kesintisiz bir dizi memnuniyetler bütünü olarak düşünmeye itiliyoruz.*" sözleri kapitalizmin kişide yarattığı etkiyi özetler biçimde.

Global özellikli öznelerin lokale domine olması kapitalizmin kâr hırsını pazarlama alanındaki kanıtı

desek yeri olur. Modern anlamda son yarım asırdan kısa bir süredir uluslararası alanda en devinimli aktör çokuluslu şirketler olmuştur. Emperyalizmin bir ürünü olan çokuluslu şirketlerin dünyada tek tip kültür yaratma (Amerikanlaşma, Batılılaşma gibi) çabaları halen tartışma konusu. Küreselleşmenin gerçekten dünyada tek bir kültür yaratma amacıyla hareket ettiği mi (1) yoksa bölgeden bölgeye melez kültür yaratma (2) ya da karşılıklı kültürel alışverişten ibaret olduğu mu tezleri (3) mevcut.

1-Global pazarlar her ülkede aynı nitelikte olmayacağına göre kapitalizmin farklı stratejilerle ürününü dünyanın her alanına sokmaya çalışır. Bunu farklı stratejilerle yapma uğraşının nedeni kültür olgusunun toplumdaki yansımalarının ne kadar önemli olduğudur. Buna bağlı olarak burjuvazi kurumunu yerelde var etme ve bu varlığı sürdürme stratejisi yerel dokuları kapitale iyi entegre edecek kişilere devretmesi olacaktır. Örneğin Ortadoğu dokusunda olmayan batı merkezli bir ürünün yerel motiflere reklam yapılması gibi. Tipik ve herkesin dikkat ettiği bir örnek: CocaCola'nın ramazan sofrasında reklamlanması ya da belli özel günlerde Google'ın amblemini o güne özel göstermesi. Bir başka örnek ise İngiltere merkezli bir bankanın bu topraklardaki düşüncesini reklam konusu yapması. Bu tipik örneklerle kapitalizm kendini Çin'de ya da Şili'de var edemez. Kimse batı merkezli bir bankanın ya da beyaz eşya markasının çeyiz reklamlarını bu topraklardan çok uzak bir yer de yapmasını tahayyül edemez.

2-Yerel kültürü kullanarak toplumda var olma stratejisi de kapitalizmin kimlik kazanma uğraşlarındandır. Kültürel bazı öğelerin toplum tarafından unutulması başka bazı öğelere göre daha zor olabilir ya da zamana yayılması daha uzun sürebilir. Bunun için, üretim araçlarını elinde bulunduran burjuvazi globalleşirken yerelleşme içerisine girer. Konunun daha iyi anlaşılması için örneklerden yola çıkmak kavranması adına daha uygundur. Gıda

Yerel kültürü kullanarak toplumda var olma stratejisi de kapitalizmin kimlik kazanma uğraşlarındandır. Kültürel bazı öğelerin toplum tarafından unutulması başka bazı öğelere göre daha zor olabilir ya da zamana yayılması daha uzun sürebilir. Bunun için, üretim araçlarını elinde bulunduran burjuvazi globalleşirken yerelleşme içerisine girer.

sektöründe dünya devlerinden olan BurgerKing'in Türkiye'de KöfteBurger, Yeni Zelanda'da KiwiBurger münüsüne sahip olması. Global merkezli bazı marka isimlerinin farklı alfabelere sahip ülkelerde kendini o alfabede tanıtmaması. Mısır'da Arap alfabesi Rusya'da Kiril alfabesi kullanılması gibi. Bu, tabii batı merkezli kapitalin glokalizasyon stratejisidir.

3-Tüm bunlara karşın batı merkezli olmayan markaların da batı merkezlerinde kendini var ettiği fikirleri mevcut. Yani emperyalizmin egemen bir kültür yaratma peşinde olmadığı kültürlerin karşılıklı ilişkisinin olduğu söylemi. Hewler'de KFC var ise Londra'da da Kurdistan Restaurant'ın var olması ya da Yeni Delhi'de McDonald's var ise Miami'de de IndianKitchen'in var olması gibi. Emperyalistlerin çokça savunduğu bu görüşe göre farklı kültürlerin küreselleşme sayesinde birbirleriyle bu şekilde kaynaştığıdır. Tabii bu kaynaşma sadece gıda sektöründe değil sinema ve televizyon, dans, teknoloji, spor ve müzik alanlarında da yerini alır. Bollywood ya da İran filmlerinin değer kazandığı, Latin Amerika danslarının ilgi çekmesi, Türk dizilerinin yurtdışında reyting yapması, Tata'nın Avrupa'da alıcıya sahip olması gibi.

Bu tartışmalar ışığında gelişen üç ana fikirden ilk iki tanesi ile üçüncüsü arasında bariz belli olan fark

bizi yine kapitalizmin yağmalayıcı olduğunu gösterir nitelikte. Birinci ve İkinci emperyalist bölüşüm savaşlarından sonra gelişen emperyalist devletler yönünü doğal kaynaklar bakımından zengin olan alanlardan çekmemiş, sömürü tüm hızıyla devam etmiştir. Sömüren aslında işgal etme yöntemiyle sömürülenin zenginliğine sahip olmuştur. Özellikle Ortadoğu'nun içinde olduğu mevcut durum bunun göstergesidir. Sömüren ile sömürülenden oluşan bu iki kutuplu dünya kültür alışverişinde değil tek taraflı kitle değişimde ilerleyecektir. Bu da gelişen ülkelerde sömürülen alanlardan yerleşen göçmen kitesini var edecektir. Kısacası gelişmemiş alandan doğan markaların bir başka gelişmemiş alanda var olamayacağı en azından güçlenemeyeceği gerçeği. Kitle de iş gücü demektir. Yani gelişen ülkelerde farklı kültürlerden olan markaların varlığı tamamen emperyalizmin bir sonucudur. Gelişen ülkelerde bunu var eden oranın halkı değil göçmenler, gelişmemiş ülkelerde ise emperyalist glikalizasyonu var eden oranın halkıdır. Dahası gelişmemiş veya gelişmekte olan ülkelerde glikalizasyona olan ilginin gelişen ülkelerde var olan göçmen kaynaklı markalara olan ilgi karşısında azınlık kalması egemen kültürün yaratılma gerçeğini taşıyor.

Gelişen, değişen dünyada doğal olarak oluşan küreselleşmenin emperyalizmin eğilimine girmesinin birey ve toplumda yarattığı etki kolektivizm kaynaklı kültürlerin dengesiz bir şekilde hayatta kalmasını yaratmıştır. Bu dengesizlik kolektivizmden uzaklaşan bireyi bencilleş-tirmesinin yanında egemen kültüre bağlı hale de getirir. Bu yabancılaşma fordist (hatta postfordist) üretim alanında ki bireyin doğaya yabancılaşması gibi. Son tahlilde, egemen unsurların dengeli bir kültür alışverişi yapamayacağı, emek sömürsünün olmadığı, kadının her alanda obje yapılmadığı, halkların eşitliği ilkesiyle işgallerin yaşanmadığı ve ezen-ezilen öznelerin ortadan kalkmasıyla dengeli bir kültür alışverişinin olacağı realitesidir.

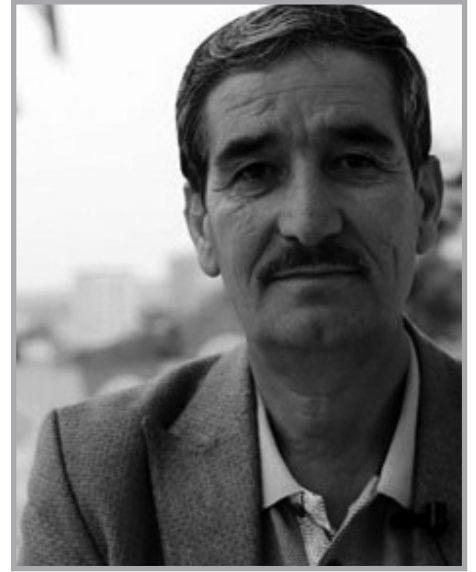
HDP Urfa Milletvekili Nusrettin Maçın:

SÖZ KONUSU KÜRT/KÜRDİSTAN OLUNCA MUHALEFETİ DE İKTİDARI DA BİR OLUYOR!

Röportaj: Yaşar KAZICI

Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu'da gündem o kadar hızlı değişiyor ki günceli yakalamak oldukça zorlaşıyor. Bu aralar hem Kürdistan'da hem de Türkiye'de yerel seçimler ana gündem olmuş durumda. Bunla bağlantılı olarak da Kürdistan'da yerel seçimlerde HDP çatısı altında Kürdistanlı ittifak sağlandı. Bu ittifak gelecekte ulusal kongre için önemli bir dönemeç olabilir mi? Ayrıca K. Kürdistan halkı ve işçi sınıfı için tarihi öneme sahip bir gelişme daha yaşandı; Özgürlük Ve Sosyalizm Partisi (ÖSP) adını Kürdistan Komünist Partisi olarak değiştirdi. Tüm bu konular üzerine

HDP Urfa Milletvekili Nusrettin Maçın ile kısa bir söyleşi yaptık. Sayın Maçın aynı zamanda, vekil olmadan önce eski adıyla ÖSP (yeni adıyla KKP) Genel Başkan yardımcılığı görevini yapmaktaydı. Bu kısa söyleşiyi ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Tarım komisyonunda ve genel kurulda yaptığınız konuşmalarda Kürdistan, Kürt illeri, Dersim vb. ifadeler kullandığınız için AKP-MHP-İYİ Parti vekillerinden itiraz ve tepkiler aldınız. Kürdistan kavramını kullandığınız için hakkınızda meclis tutanağı tutuldu. Bu tepkiler hakkında ne düşünüyorsunuz? Neden Kürdistan kavramı tepkiyle karşılanıyor?

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum; Sosyalist Mezopotamya çalışanları ve okurlarının Türkiye'nin gündemi ve Kürdistan sorununa bu kadar duyarlı olmasını önemsiyorum. Ayrıca bütçe komisyon görüşmelerinden ve meclis genel kurulundaki bütçe görüşmelerinde olan biten gelişmelerin titizlikle takip edilmesi Kürt basını açısından önemli bir gelişme olduğunu belirtmek isterim.

Tarım bütçe komisyonunda tarımın geldiği noktanın temel nedenlerinden birisinin son otuz yılda Kürdistan'daki çatışmalı süreçten kaynaklı 3500 köy zorla boşaltıldı ve İktidar, bu politikalarla sadece uluslararası ve Türkiye'deki işbirlikçi tekeli grupların çıkarına hizmet etti. Türkiye'nin Efrin'de buğday, patates ve son olarak 8 Kasım 2018'de "Zeytin Dalı Operasyonu" ismini

verdikleri işgal harekatiyle gümrük kapısından 50 bin tonun üzerinde zeytinyağı getirdiklerini biliyoruz. Bunun bir ganimet politikası olduğu aşikardır. Geç saatlere kadar süren bütçe görüşmelerinde buna tepki gösteriliğinde ise tarım bakanı "ancak biz oradaki değerlerinin PKK'ya gitmesini istemiyoruz" cevabını vermiştir.

Bu kabul edilebilecek bir şey değildir. Oradaki buğdayın da patatesin de zeytinin de zeytinyağının da sahibinin oradaki Kürt köylüsü olduğu herkesçe bilinmektedir. Ancak AKP, MHP ve İYİ partililer Kürt ve Kürdistan meselesine ilişkin konuşulduğu zaman "terör" veya "bölücü" sıfatlarını takarak meseleyi özünden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Ancak biz Kürt siyasetçileri ve Kürt milletvekilleri olarak bunu kabul etmemiz mümkün değil. Şu açıkça görülüyor ister bütçe komisyon görüşmelerinde olsun ister genel kurul toplantılarında olsun Kürdistan veya Kürdistan illeri kavramı kullanıldığı zaman bütün partilerin aşırı bir tepkisi oluyor ve hemen meclis kürsüsünü susturma politikası izlenmeye başlıyorlar. Bu tablo Türkiye'nin Kürt meselesinde, insan hakları meselesinde ve düşünce özgürlüğü

meselesinde hangi seviyede olduğunu göstermektedir. Meclis Başkanı, Kürt ve Kürdistan kelimelerine yapılan itirazlar nedeniyle bütçe görüşmeleri öncesi grup başkan vekilleri ile yapılan görüşmelerde "Kürdistan" "Kürt illeri" coğrafik bölge olarak kullanıldığında iç tüzüğe göre disiplin suçu sayılamayacağını hatırlattı.

Geçtiğimiz günlerde Özgürlük ve Sosyalizm Partisi 3.Kongresi'ni yaptı. Bu kongrede Kürdistan Komünist Partisi ismini aldı. KKP isminin alınmasını nasıl karşılıyorsunuz?

17 Kasım 2018'de Özgürlük ve Sosyalizm Partisi 3. Olağan Kongresini yaptı. Öncelikle bu kongrede Kürdistan Komünist Partisi (KKP) isminin alınmasının sevindirici ve tarihi bir karar olduğunu belirtmek istiyorum. Ancak bu adımın da çok geç kalındığını belirtmeliyim. Parti ismi meselesi MESOP girişimi sürecinde tartışıldı. Farklı geleneklerden gelen sol sosyalist kadroların da bu tartışma ve girişim sürecinde olduklarından dolayı herkesin üzerinde uzlaştığı bir isim olan Özgürlük ve Sosyalizm Partisi (ÖSP) ismine karar verildi.

Kürtler kendi gelecekleri ile ilgili kararı verirken egemen gücün yasa-

larının bunu uygun görüp görmemesine ve yasal çerçevesine bakmaksızın karar vermesi gerekir. Çünkü meşru ve demokratik zeminde ki siyasetin esprisi de budur. Yıllarca inkar ve imha üzerine izlenen politika ve bugün gelinen nokta itibarıyla Kürtlerin varlığı kabul ediliyor ama kolektif haklara gelince kabul görmeyen bir durum var. İktidarda olan AKP iktidara ilk geldiği yıllarda çözüm süreci dedi ama çözümüne ilişkin somut bir adamını göremedik. Biz Kürdistan Komünist Partisi geleneği olarak bu konuda AKP iktidarının samimi olmadığını bir kandırmaca politikası izlediğini yayın organlarımızda sıkça yazdık. Bugün Kürdistan Komünist Partisi ismini alan partimiz, Ortadoğu'da süren bu savaş koşullarında halkımızın kendi kaderini tayin hakkı başta olmak üzere ulusal özgürlüğünü ulusal ittifakla elde etmenin imkanlarının oluştuğunu hep dile getirdi.

Mecliste de aynı talepleri dile getirmek istiyoruz, getiriyoruz da ancak siyaset yapma imkanını bize tanımak istemiyorlar. Biz bunu çok açık bir şekilde mecliste de görüyoruz. Her Kürt ve Kürdistanlı siyasetçi Kürdistan kavramını kullandığında AKP, MHP, İYİ Parti'nin masalarından tepkiler geliyor, arkadaşlarımızı konuşturamama girişimleriyle gündemi provoke ediyorlar. Onun için ben KKP isminin alınmasını tarihi bir karar ve görev olduğunun bilinciyle bu konuda emeği geçen bütün yoldaşlarımı kutluyorum.

Bildiğiniz üzere geçtiğimiz referandum sonucunda Türk devleti başkanlık sistemine geçme kararı aldı. Başkanlık sisteminin parlamentoyu etkisizleştireceği çokça tartışıldı. Bir parlamenter olarak başkanlık sisteminin parlamento çalışmalarına etkisi nedir? Parlamento işlevsizleşti mi?

Evet, 24 Haziran seçimleriyle Türkiye'de yeni bir rejime geçmek için seçim yapıldı ve şaibeli sonuçlarla beraber başkanlık sistemine geçiş yapıldı. Türkiye'de parlamenter sistem sürecinde de bu yeni sistemde de temel sorunlara ilişkin çözüm üreten bir parlamento ol-

madığını gördük, görüyoruz. Bu 6 aylık kısa süre zarfında çok net bir şekilde görebilmekteyiz cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar Türkiye'nin temel meselelerinden olan 100 yıllık mesele diye tarif ettiğimiz Kürdistan meselesi parlamenter sistem döneminde ne ise başkanlık sisteminde de aynı anlayış aynı paradigma aynı zihniyetle devam etmektedir. Başkanlık sistemine geçiş ile birlikte evet-hayır çerçevesinde işletmeye çalıştıkları bir parlamento var. Biz şimdiki başkanlık sistemindeki parlamentoda Türkiye'nin Kürt meselesini, işçi sınıfının meselesini, haklar meselesini, demokrasi meselesini, özgürlükler meselesini çözmek için mücadele edeceğiz ama burada köklü çözüm üretilemeyeceğini de bilmemiz gerekiyor! Öyleyse parlamentonun yanı sıra meşru demokratik siyaset zemininde, üniversitelerde, fabrikalarda, sokaklarda, meydanlarda sorunlarımızı dile getirmemiz gerekiyor.

Bütün iktidarlar gibi AKP'de Kürt halkının meşru demokratik taleplerini sürekli terörle ilişkilendirerek HDP milletvekillerinin parlamentoya Kürdistan meselesini taşımalarını kabul etmemeleri sadece AKP'nin değil bütün partilerinin bu konuda fikir birliği yaparak takım tutar gibi bir tavır içine girmeleri Kürdistan meselesinde iktidar ile muhalefetin aynılaştığı anlamına geliyor. Türkiye parlamentosunun bileşenlerinin seviyesi ülkenin sorunlarının çözümü noktasında nerede olduklarının bir göstergesidir.

Evet, başkanlık sistemi yasama-yı fazlasıyla etkisizleştirme rolünü oynamaya çalışıyor ve dayatıyor. Yürütme ve bakanlar meclisinin bir

yasama organı olduğunu çoğu zaman unutuyorlar ve kendini meclisin üstünde gören bir anlayışla, bir zihniyetle davranıyorlar. Biz biliyoruz, biz yapıyoruz mantığı var. Onların bu bütün dayatmalarına karşı biz ısrarla gerçekleri söylemeye devam edeceğiz. Bu kürsüyü konuşan, tartışan, eleştiren, ülkenin sorunlarını çözmeye çalışan bir kürsü haline getirmeye çalışacağız. En azından komünist bir Kürt milletvekili olarak Türkiye'nin 100 yıllık temel meselesinin Kürdistan meselesi olduğunu tarım bütçe konusunda da dile getirmiştik, getirmeye de devam edeceğim. Bu sorunun mecliste konuşulup tartışılıp çözülmesi gerekir. Bu sorun çözüldüğü takdirde Türkiye'nin demokrasi, ekonomik ve işsizlik sorununun da önemli oranda açılacağı kanısındayız.

Yerel seçimler yaklaşıyor. Kürdistan partiler HDP Çatısı altında ittifak yaptılar. Yerel seçimlerde Kürt partilerinin ittifak olarak seçimlere girmesinin sizce siyasete etkisi ne olur?

Yerel seçimlerde 8 parti ve hareket Kürdistan seçim ittifakıyla tarihi bir adım attı. 7 Ocak'ta yapılan ortak basın açıklamasına ben de katıldım kitlede büyük bir coşku ve umut gördüm. Yapılması gereken ittifakta yer alan, almayan herkesin bu yerel seçimlerde halkımızın iradesinin özgürleşmesi için sandığa gidip HDP çatısı altındaki ittifakı desteklemesidir.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Ben teşekkür eder başarılar dilerim Sosyalist Mezopotamya dergisine!

Üçüncü olağan genel kongresi belirlenen gündem üzerinden çalışarak başarıyla sonuçlandı. Kongre gündeminde isim ve program değişikliği ile birlikte önemli güncel siyasal karar tasarıları vardı.

I – Kürdistan ve dünya devrim şehitlerine saygı duruşu ile başlayan Kongremiz; Kürdistan'ın dört parçasında süren ulusal özgürlük mücadelesini; Kürdistan-Türkiye-Dünya işçi sınıfı ile komünist hareketin kapitalizme karşı mücadelesini selamladı.

II – Kongremiz; uzun süredir partinin gündeminde bulunan isim değişikliğini kararlaştırdı. Artık partimizin adı, **Partiya Komünist a Kurdistan, kısaltılmışı KKP'dir!** Ülkede-yurtdışında cismimiz gibi adımız da tekleşti. Bunda emeği geçen herkese teşekkürler. İnaniyoruz ki hem ülke de hem de yurtdışında III. Genel Kongremizden sonra KKP bayrağı altında daha da başarılı olacağız.

Kongremiz, Kürt/Kürdistan meselesinin çözümünde, iki hal-kin eşit federasyonu ile birlikte stratejik olarak bağımsızlığı belirledi.

III – Kongremiz, Güney Kürdistan'ın bağımsızlık karar ve hedefini desteklediğini; Rojava Kürdistan'ında çözümün, fiili federatif duruma resmiyet kazandırmakla gelebileceğini ilan etti. Kongremiz; Kürdistan'ı parti, aydın ve halkımızla Rojhilat Kürdistan ile unutulmuş Kızıl Kürdistan'la dayanışma çağrısı yaptı.

IV –Ne etrafında sonu gelmeyen askeri operasyonlar; ne ülkenin etrafını beton duvarlarla örerek yarı açık cezaevine çevirmek; ne de sınır ötesi işgal ve operasyonlarla Kürt/Kürdistan meselesi çözülmedi çözülmez diyen Kongre irademiz; Türkiye devlet ve iktidarını, Kürt meselesinin silah ve şiddetten uzak çözümü yönünde adım atmaya çağırırdı. 100 yıllık geçmiş tecrübenin silah ve şiddetle Kürt meselenin çözülmeyeceğini yeterince kanıtlamaktadır.

V – Kongremiz; Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki siyasal sürece, özellikle başkanlık sistemiyle birlikte tek adam rejimine ilişkin önemli tespitler yaptı. Temel hak ve özgürlüklerin genişletilmesi, tek adam sisteminin geriletilmesi için Yerel seçimlerde halklar arası geniş demokrasi cephesinin kurulması çağrısını yaptı.

Kongremiz, yaklaşan Mart 2019 Yerel seçimlerinde, Kürt partileri arasında süren iş ve eylem birliği çalışmalarını önemser. Yerel seçimlerde Kürtler arası ittifakın gerçekleşmesi için parti olarak elimizden geleni yapacağımızı ilan eder. Partilerimize, “yerel seçimlerde ittifak kuralım, birlikte daha büyük kazanımlar elde edelim ve iktidarda ortaklaşım çağrısını yeniledi.

VI – Kongremiz; mevcut siyasal iklimde gerek Kürdistan parçalarında ulusal ittifakın gerekse parçalar

kadrolarımızı adım atmaya çağırıyor. Partilerimiz, sırasıyla Kobanî kuşatması ve özgürleşmesi, 25 Eylül bağımsızlık referandumu, Kerkük ve Efrin işgallerinde annelerimizin-halkımızın “şîn û şahîya me yeke” bilinciyle gösterdiği parti-parça üstü tutumu örnek alarak ulusal ittifakı kurmaya çağırır. Kuzey Kürdistan'da ulusal demokratik ittifakın gerçekleşmesi için KKP'nin elinden geleni yapacağını belirtir.

VII – Kongremiz, 9 parti ve hareketin birlikte kararlaştırdığı ana dil kampanyasını önemli adım olarak görüp destekler. Kürt Dil Platformu adı altında kalıcılaştırılmasını önemli bulup savunur. Hali hazırda Platformda yer almayan partilerimizi yer almaya ve halkımızın ana diline sahip çıkmaya çağırır!

VIII –Kongremiz; önümüzdeki aylarda ekonomik krizin ve sonuçlarının daha ağırlaşacağını belirler, işçi sınıfı ve yoksul halkımızı “krizi biz çıkarmadık, kim çıkardıysa sonuçlarını da onlar üstlensin” diyerek kapitalizme ve hükümetin politikalarına karşı mücadeleye çağırır.

Ekonomik krize karşı işçi emekçilerin ekonomik sosyal haklarını savunmak, krizin yükünün emekçilerin sırtına yüklemeye adımılarına karşı direnişi örgütlemek için tüm devrimci, ilerici yurtsever güçleri mücadele etmeye çağırır.

IX – Kongremiz, merkezinde Kürdistan'ın yer aldığı Asya-Ortadoğu üzerinde 25 yıldır süren savaşın bitirilmesi için taraflara sorunları barışçıl siyasal zeminde ele almaya çağırır.

Bölgeye barışın gelme koşulunun; ABD ve Rusya'nın emperyal hedeflerinden vazgeçip sınırlarına; İran ve Türkiye'nin bölgesel emperyal hedef ve işgallerden vazgeçip ülke sınırlarına dönmeye bağlı olacağını altını çizerek! Kürdistan ve Filistin halkının bağımsız devletleşme hakkını çözümün temel halkası olarak görür.

X – Kongremiz, Kürdistan'da ulusal özgürlük ve sosyalizm davasını bütünlüklü savunan herkesi; Cigerxwin'dan Yılmaz Güney-Dr. Şivan (Sait Kırmızıtoprak)-Avni Gökoğlu-Urfan Alpaslan-Mazlum Doğan'a, Hüseyin Elmas'lardan, Hasan Türkmen, Seyit Konuk-İ. Ethem Çoşkun-Necati Vardar'a, Cevat Saim Çelen'den, Tuncay Atmaca ve Namık Duruk'a uzanan ulusal özgürlük ve sosyalizm değerlerini kucaklayan KKP'de birleşmeye çağırır.

Dün KKP'den ÖSP'ye, bugün tekrar ÖSP'den KKP'ye döndük! Artık ismen de yeniden KKP'liyiz.

18.11.2018

Kürdistan Komünist Partisi

Ji bo Çapemenî û Raya Giştî!

Kongreya giştîya asayî ya sêyemîn ya **Partiya Azadî û Sosyalîzmê (ÖSPê)** di 17ê Mijdara 2018an de hat lidarxistin û li gorî rojeva ku hatibû diyarkirin bi awayekî serkeftî xebatên xwe encam da. Di rojeva kongreyê de li gel guhertina nav û bernamêyê gelek pêşnûma yên girîng yên biryarên siyasî yên aktuel hebûn.

I –Kongreya me; bi rêzgirtina şehîdên Kurdistan û şoreşa cihanê dest pê kir û têkoşîna azadiya neteweyî ya ku li çar perçeyên Kurdistanê didome û têkoşîna li hemberî kapîtalîzmê ya çîna karkerên Kurdistan, Tirkiye û Cîhanê û ya tevgera komunîst silav kir.

II –Di kongreya me de; derbarê nav guhertinê de biryar hat dayîn ku ev demekî dirêj e di rojeva me de bû. Êdî navê partiya me, Partiya Komunîst a Kurdistanê ye, bi navê kurtasî KKPye. Êdî him li welêt him jî li der welêt wek gewdeyê me navê me jî bû yek. Em spasdarê her kesîne ku bo vê yekê ked û emek dane. Em spasdarê her dikin ku piştî kongreya meya sêyemîn him li welêt him jî li der welêt em ê di bin ala Partiya Komunîst a Kurdistanê de bêhtir serkeftî bin. Kongreya me di çareserîna meseleya Kurd û Kurdistanê de li gel federasyona wekhevî ya du gelan, wek stratejîk serxwebûnê jî destnîşan kir.

III – Kongreya me radigihîne ku; piştî girîng dide armanc û biryara serxwebûnê ya başûrê Kurdistanê, û herwiha dîpat dike ku çareserî ya li Rojavayê Kurdistanê jî ancax bi encama fermibûna rewşa heyî ya federatîf mimkun e. Kongreya me bangewazî li hemû partî, rewşenbîr û gelê me dike ku bi Rojhilatê Kurdistanê û bi Kurdistana Sor ya ku hatiye jî bîrkirin re hevkarî bê kirin.

IV – Îradeya Kongreya me destnîşan dike; li hundir ne bi operasyonên leşkerî ku dawî lê nayê, ne bi dorpêçkirinên beton û dîwarên li derdora welêt ku welatê me kiriye girtîgeheke servekirî, ne jî bi dagirkin û operasyonên dersînorî meseleya Kurd û Kurdistanê nehatiye çareserîna û wê bi vî awayî jî neyê çareserîna. Herwiha Kongreya me dewleta Tirkiyeyê û desthilata heyî vedixwîne ku bo çareserîya kêşeya Kurd ji derveyî çek û tundiyê pêngavên hewce biavêje. Jixwe tecrûbeyên rabirdûyî ya 100 salî îspat kiriye ku pîrsgirêka Kurd bi çek û tundiyê nayê çareserîna.

V – Kongreya me; derheqê pêvajoya siyasî ya Tirkiye û Bakurê Kurdistanê de û bi taybetî jî li ser pergala serokatî û rejîma tekane de tespîten girîng kir. Ji bo berfireh kirina maf û azadiyê yên bîngêhîn, ji bo paşve gav avêtina pergala zordestiya tekane; bangewazî hat kirin ku bo hilbijartinên herêmî di navbera gelan de eniyeke berfireh ya demokrasiyê bê avakirin.

Kongreya me, bi nêzîkbûna hilbijartinên herêmîyên Adara 2019an, xebat û hewlên bo tifaq û hevkarîya di navbera partiyên Kurdan de giran biha dibîne. Em wek partî radigihînin, ji bo ku di hilbijartinên herêmî de dinavbera Kurdan de tifaq were pêkanîn dê çî ji destê me bê em ê bikin. Herwiha bangewaziya, *“werin em bo hilbijartinên herêmî tifaqê ava bikin, bihev re destekftiyên mezin qe-*

zenc bikin û di desthilatdariyê de em bibin şirikêhev”, dubare hat kirin.

VI – Kongreya me, him ji bo pêkanîna tifaqa neteweyî li perçeyên Kurdistanê him jî ji bo pêkanîna Kongreya Neteweyî bang li hemû partî, tevger û kadroyan dike ku gav bîna avêtin. Bang li hemû partiyên hat kirin ku, di dema dorpêçkirina Kobaniyê de û di rizgarkirina wê de, di referandûma serxwebûnê ya 25ê Îlonê de, di dagirkinên Kerkuk û Efrînê de ku dayîkên me û gelê me bi hişmendîya *“şîn û şahîya me yek”* tevdiqerîyan wek mînak berbiçav bê girtin û tifaqa neteweyî bê avakirin.

VII – Kongreya me; biryara 9 partî û tevgerên ku bihevre kampanya ya zimanê zikmakî dane dest pê kirin pêngaveke girîng dibîne û piştigiriyê dide vê kampanyayê. Di bin banê “Platforma Zimanê Kurdî” de mayîndebûna wê girîng dibîne û diparêze. Di halê hazir de bang li partiyên ku di platformê de cîh nagrin dike ku ew jî beşdar bibin û herwiha bang li gelê me dike da ku li zimanê xwe yê dayîkê xwedî derkevin!

VIII – Kongreya me diyar dike; di mehên pêş de qeyrana aborî û encamên wê, dê girantir bibin û bangê bi dirûşma *“Qeyranê me dernexist, kî derxistibe bila ew berpirsariya encamên wê hilgire ser milên xwe”* li gelê xwe yê xizan û çîna karkeran dike ku têkoşînê li dijî kapîtalîzm û politîkayên hikûmetê bê dayîn.

Kongre, li dijî qeyrana aborî, ji bo parastina mafên karkeran yên aborî û civakî, ji bo li dijî pêngavên ku tê xwestin hemû barê qeyranê li ser piştî karkeran were barkirin; bi rêxistinbûna berxwedanê bangê li hemû şoreşger û hêzên welatparêz dike ku têkoşînê bidin.

IX – Kongreya me; ji bo bi dawîkirina şerê ku ev 25 sal in li ser Rojhilata Navîn û Esyayê berdewam dike ku Kurdistan di navenda wê de cîh digre, bangewaziya li aliyên dike, da ku kêşeyan bi awayekî aştiyane çareser bikin.

Ji bo aştiya herêmî destnîşan dike ku; ji bo vê yekê divê Emerîka û Rûsya dev ji helwestên xwe yên emperyalîst berdin û veqerî ser sînorên xwe, herwiha divê Îran û Tirkiye jî dev ji armancên xwe yên emperyal yên herêmî û dagirkerîyan berdin û veqerî ser sînorên xwe yên welêt! Mafê devletbûna serbixwe ya gelên Kurdistan û Filîstînê wek xala bîngêhîn ya çareseriyê dibîne.

X – Kongreya me; bang li hemû kesên ku li Kurdistanê doza meya azadiya neteweyî û sosyalîzmê bi awayekî temamî diparêze; ji Cegerxwîn heta Yilmaz Guney, ji Dr.Şivan (Saît Kirmizitoprak)-Avnî Gokoglu-Urfan Alparslan û heta Mazlum Dogan, ji Hiseyn Elmasan, Hesen Turkmen, Seyit Konuk, Î.Ethem Coşkun û heta Necatî Vardar, ji Saîm Çelen heta Tuncay Atmaca û Namik Dorukan; ew kesan vedixwîne Partiya Komunîst a Kurdistana u xwedî li nîrxên azadiya neteweyî û sosyalîzmê derdikeve dike.

Doh ji Partiya Komunîst a Kurdistanê ber bi Partiya Azadî û Sosyalîzme ve, îro dîsa em ji Partiya Azadî û Sosyalîzme veqerîyan Partiya Komunîst a Kurdistanê! Êdî wekî nav jî dubare em Partiya Komunîst a Kurdistanê ne!

18.11.2018

Partiya Komunîst a Kurdistanê

KADIN SORUNU VE YAPILMASI GEREKENLER

a) Tanımsal Çerçeve de Kadın Sorunu

Kadın sorunu aileden başlayarak tüm toplumda izleri bulunan kütlesi ağır bir sorundur. Her toplumsal sorun gibi kadın sorununun da özel mülkiyetle, üretim ilişkileriyle ve bunun sonucunda oluşan toplumsal yapı ile köklü bağları vardır. Kadın sorunu, sanıldığı gibi erkek bireyle kadın birey arasında özel ve tekil bir sorun değildir. Çünkü bireylerin bilincini belirleyen somut toplumsal ilişkilerin kendisidir. Erkeği egemen kılan, kadını ezilen pozisyonda tutan doğal cinsiyet ayrımı değil toplumsal cinsiyet ayrımıdır. Üretim ilişkilerinde sömürü yaşıyor-sa toplumsal ilişkilerde de bunun sonucu olarak sömürü ilişkileri vardır. Nasıl ki patron sınıfı işçileri eziyor-sömürüyorsa; bunun yansımaları olarak toplumsal yaşamda da erkek cinsi ile kadın cinsi arasında ezme-sömürme ilişkisi gerçekleşir. Üretimin karakteri özel mülkiyete dayalıysa; kadının erkek tarafından özel mülkü gibi algılanması devam eder.

b) Kadın Sorununun Tarihsel ve Toplumsal Kökleri

Kadın sorunu bugün bir anda ortaya çıkmış bir mesele değildir. Bugün görülen boyutuyla değerlendirmelerde bulunmak; sorunun yüzeyde kalan kısmına dair yorumlar yapmak olur. Oysaki meselenin tarihte ortaya çıkışını, tarihsel derinliğini yani dününü kavramadan köklü çözümler geliştirmek olanaksızdır. Bugün tartıştığımız meselenin en az 15.000 yıllık tarihsel serüveni vardır. Sorunun kaynağında tarihin belirli kesitinde ortaya çıkmış olan iş bölümü ve bu işbölümünün özel mülkiyetli topluma geçişle kadının tarihsel yenilgisini alması olarak karşımıza çıktığını görüyoruz. Özel mülkiyet ilk

ortaya çıktığında köleci bir görünümdeydi, tarihin serüveni içerisinde evrilerek bugün kapitalizm olarak varlığını sürdürmektedir. Kadın meselesinin farklı dönemlerde farklı boyutlarla yaşanması; içinde yaşanan toplumsal sistemin karakterinden gelmektedir. Örneğin; köleci ve feodal toplumda kadının hiçbir hakkı yokken bugün biçimsel de olsa kadının çalışma, oy kullanma, temsil etme ve edilme vb. haklarının olduğunu görüyoruz. Tarihsel olarak kadınların yürüttüğü bir dizi mücadele ve kapitalizmin diğer sistemlerden farklı olarak daha fazla emeğe ihtiyaç duyması kadının özgürleşmesinde önemli mevziler yaratmıştır.

Özel mülkiyetin temelinde mülk edinme hakkı vardır. Bu hak cansız nesnelere için olduğu gibi canlı özneler içinde geçerlidir. Kadın; mülkiyetli yaşama geçişle birlikte en başından beri alınır-satılır bir eşya, cinsel meta kaynağı olarak ataerkil toplum tarafından özne olma hakkı yok edildi. Her dönemin ayrıcalıklı sınıflarının erkekleri; bu mülkiyet hakkını dinsel, siyasal ve sosyal gerekçeler üreterek kutsadı. Aynı sınıf kökenlerinden gelmelerine rağmen ezilen sınıfın erkek ve kadın üyeleri de bu sorunun toplumsallaşmasında, gündelik üretiminde kendilerine biçilen toplumsal cinsiyet rolünü oynadılar. Erkeğin egemenliği ve kadının ezilmişliği bir doğa yasası, tanrı buyruğu ve olması gereken düzen olarak düşünüldü. Erkek ile kadın arasındaki ayrımın sonucunda; ezilen sınıfın erkeği sınıf olarak eziliyorken aynı sınıftan olan kadını ezme ayrıcalığına sahip oldu. Kurulu düzen, erkeğin emeği üzerinde yükselirken kadının hem emeği hem de bedeni üzerinde yükselmeye devam ediyor. Sonuç olarak kadın meselesi ne ezelden beri vardır ne de ebediyen

var olacaktır. Tarihte ortaya çıkmıştır, gelecekte ortadan kaldırılmak zorundadır.

c) Kadın Sorununun Köklü Çözümü ve Güncelde Yapılması Gerekenler

Kadın meselesinin gerçek anlamda çözüme kavuşturulabilmesi için meselenin toplumsal temelini, toplumsal ilişkilerin genel çerçevesine inmemiz gerekir. Kadın meselesi; hangi açıdan bakarsak bakalım toplumsal bir meseledir. Ve bu sorunun çözüm yeri; köklü değişimler ve bir dizi dönüşümler yaşaması gereken toplumsal yapıda aranmalıdır.

Kadın sorununun nihai çözümü köklü toplumsal bir devrimde olsa da; devrim öncesi bir dizi kazanımlar, haklar ve kısmi çözümler elde edilebilir. Örneğin; kadın cinayetleri için toplumsal devrimi, toplumun değişmesini bekleyemeyiz. Bugün çözümleri için güncel görev olarak önümüze koymamız gereken acil bir meseledir. Kadın sorununun toplumsal ve köklü çözümü derken; meseleyi devrim sonrasına ertelemiyoruz. Bugünün görevleri ile yarının görevlerini bir bütün olarak kavırıyoruz. Bugün kadın cinayetleri için bir çözüm geliştiremezsek; yarın köklü çözüm olan devrime ulaşamayız.

Yaşamlarımızda güçlenmenin yolu; yaşamlarımızı mücadele alanları olarak görmekten geçiyor. Bireysel olarak yaşadıklarımızı emin olabiliriz ki tüm kadınlar paylaşıyor. Kadının kendi bedenine-kimliğine-benliğine sahip çıkması; bir yanıyla da kurban ve mağdur psikolojisinden sıyrılıp yaşamlarına yabancılaşmadan özgüvenli bir şekilde özneleşme mücadelesidir.

Kadının ezilmişliğinin ezeli ve ebedi olmadığını, tarihini belirli bir kesitinde çıkıp günümüze kadar geldiğini söyledik; aynı şekilde bu sorununun çözümünü de tarihsel süreç içerisinde bir dizi evrime ve devrime dayanır. Tarih içerisinde gerçekleşen bazı mücadeleler sonucu kadının ezilmişliği biçimsel olarak değişti, bir dizi ilerlemeler sağlandı. Fakat sorunun özü hala bugünün kapitalizm şartlarında korunmaktadır. Sorunun çözülmesi için yeni bir toplum düzeni kurmaya ihtiyacımız var. Bu yeni düzende; özel mülkiyet ve sömürü ilişkileri bulunmayacağı için kadının mutlak kurtuluşunun başlangıç aşaması tam da burada başlamaktadır. Artık eski sistemin yarattığı toplumsal cinsiyeti; erkeğin egemen olduğu kadının ise insan bile sayılmadığı bir düzeni geride bırakmış olacağız. Öyleyse biz devrimci kadınlar sorunun özüne odaklanmalı ve bu sorunu köklerinden yeniden doğmayacak bir şekilde koparmalıyız.

Kadınların tek tek özel alanlarında yaşadıkları; bütünlüklü bakıldığında kişisel sorunlar olmayıp, erkek egemen toplumsal yapının bir parçasıdır. Sorunlarımız, yaşantılarımız ortak olduğu gibi mücadelemiz ve özgürlük arayışımız da ortaktır, ortak olmak zorundadır. Tam da bu noktada kadın mücadelesini yürütürken geçmişteki eksiklerimizden, hatalarımızdan ders çıkararak hareket etmeli ve kazanımlarımızdan, diş tırnak ile elde ettiğimiz mevzilerden geriye düşmeyecek bir kararlılıkla mücadele etmeliyiz.

Comandante Ramona'nın da dediği gibi **"Umudumuz, bir gün durumumuzun değişeceği ve biz kadınların saygı, adalet ve demokrasi içinde muamele göreceğidir."**

KKP'li Kadınlar

PSK VE PAK'TAN KKP'YE KUTLAMA ZİYARETİ

Partiya Sosyalist a Kurdistan (PSK) Genel Başkanı Sayın Mesut Tek ile Partiya Azadiya Kurdistanê (PAK) Genel Başkanı Sayın Mustafa Özçelik beraberlerindeki parti heyetleriyle KKP Diyarbakır il merkezinde kutlama ve dayanışma ziyaretinde bulundular. Kutlama dilekleri ve teşekkür faslından ardından güncel siyasi gelişmeler üzerinde verimli bir sohbet yapıldı. Özellikle ülkede ve bölgede yaşanan siyasi gelişmelerin yanı sıra seçimler ve Kürt siyaseti arasında demokrasi kültürünün geliştirilmesi çabaları üzerinde duruldu. Biz de KKP olarak dostlarımızın partimizi kutlama ve dayanışma ziyaretleri nedeniyle kendilerine teşekkür ederiz başarılar dileriz.

22.11.2018

KKP'DEN İDP'YE ZİYARET

KKP MYK üyeleri, İDP (İşçi Demokrasi Partisi)'ni Kadıköy ilçe binasında ziyaret etti.

MYK üyelerimiz geçtiğimiz günlerde gerçekleşen KKP kongresine ve Kürdistan'daki çalışmalara dair bilgilendirmelerde bulundu. İDP heyetinin aktarımlarını ve önerilerini dinledi. Karşılıklı bilgilendirmelerin ardından, ekonomik krizin derinleştiği, yerel seçimlerin yaklaştığı bir siyasal atmosferde Türkiye – Kürdistan arasında enternasyonal mücadelenin geliştirilmesi açısından neler yapılabilir başlığı etrafında görüşler dile getirildi.

İDP'li yoldaşlarımıza çalışmalarında başarılar diliyoruz. 26.11.2018

SARI YELEKLİLERİN SİYASAL PROGRAMI

42 TALEP

Fransa'yı yepyeni bir isyan dalgasıyla sarsan Sarı Yelekliler, 29 Kasım Perşembe günü, aralarından 30 bin kişinin katılımıyla düzenledikleri anketlere dayanarak saptadıkları 42 temel talebi milletvekillerine ve medyaya gönderdi. Fransa ana-akım medyasının görmezden gelmeye gayret ettiği, çeşitli alternatif mecralarda "Sarı Yeleklilerin Siyasal Programı" başlığıyla yer alan 42 talep şöyle:

- 1- Sıfır evsiz: ACİL.
- 2- Gelir vergisi daha kademeli olsun.
- 3- Asgari ücret net 1300 avro olsun. [Hâlihazırda net asgari ücret yaklaşık 1150 avro.]
- 4- Köylerde ve şehir merkezlerinde küçük esnaf korunsun. (Şehir merkezlerinin etrafında küçük ölçekli ticareti yok eden dev alışveriş merkezi inşaatlarına son verilsin) + şehir merkezlerinde bedava otoparklar kurulsun.
- 5- Konutlar için büyük bir ısı yalıtımı projesi (vatan-daşa da tasarruf yaptıran bir ekoloji uygulaması).
- 6- BÜYÜKLER (McDonalds, Google, Amazon, Carrefour) BÜYÜK vergi ödesin, küçükler (zanaatkârlar, küçük ve orta ölçekli işletmeler) küçük.
- 7- Herkes için aynı sosyal güvenlik sistemi (zanaatkârlar ve bireysel girişimciler de dahil). Serbest çalışanlar için ayrı sosyal güvenliğe [Bağ-Kur benzeri] son verilsin.
- 8- Emeklilik sistemi dayanışmacı ve sosyal kalsın. (Puanlı emeklilik hesabına hayır).
- 9- Akaryakıt zammına son.
- 10- 1200 avronun altında emeklilik maaşı olmasın.
- 11- Tüm seçilmişlerin maaşı ülkenin ortalama maaşıyla eşit olsun. Seyahat ve ulaşım harcamaları denetlensin, ancak zorunlu olanlar karşılansın. Yemek ve tatil kuponu hakları olsun.
- 12- Tüm Fransızların maaşları, aynı zamanda emeklilik maaşları ve sosyal yardımlar enflasyona endekslensin.
- 13- Fransa sanayi muhafaza edilsin; üretimin ülke dışına kaydırılmasına son verilsin. Sanayimizi korumak uzmanlığımızı ve işlerimizi korumak demektir.
- 14- Ülke dışı çalışanlar sistemine [AB üyesi ülke vatandaşlarının bir başka ülkede çalışmaya gönderilmesi – posted workers] son verilsin. Fransa topraklarında çalışan bir kişinin aynı maaş düzenine ve haklara sahip olmaması kabul edilemez. Fransa sınırları içinde çalışma hakkı olan herkes Fransız va-

tandaşlarıyla eşit olmalı ve o kişinin işvereni Fransız işverenlerle aynı vergileri ödemeli.

15- İş güvenliği hakkında: büyük şirketlerin sözleşmeli işçi çalıştırma hakkı sınırlandırılmalı. Kadrolu çalışma hakkı istiyoruz.

16- Rekabet ve İstihdam İçin Vergi Kredisi [CICE – Büyük şirketler için vergi indirim] kaldırılmalı. Buradan elde edilecek kaynak (elektrikle çalışan arabaların aksine gerçekten ekolojik olan) hidrojenle çalışan araba üretimi için Fransa sanayiine aktarılmalı.

17- Kemer sıkma politikalarına son. Hiçbir meşru-iyeti olmayan borç faizlerinin ödemesi durdurulsun. Ödenmesi gereken borçlara kaynak olarak en fakir ve az varlıklı kesimin parasını almak yerine, 80 milyarlık vergi kaçakçılığının peşine düşülsün.

18- Zorunlu göç hareketlerinin sebeplerine çözüm üretilsin.

19- Sığınmacılara iyi davranılmalı. Onlara barınak, güvenlik, temel gıda ve çocuklarına eğitim sağlamak bizim sorumluluğumuz. Dünyanın birçok ülkesinde, sığınma talebine yanıt bekleyen kişiler için ağırlama kampları kurulması adına Birleşmiş Milletler'le işbirliği halinde çalışılmalı.

20- Sığınma talebi reddedilenler ülkelerine gönderilsin.

21- Hakiki bir entegrasyon politikası uygulansın. Fransa'da yaşamak Fransız olmayı gerektirir (tamamlayana sertifika verilmek üzere Fransızca dil, Fransa tarihi ve vatandaşlık bilgisi dersleri verilsin).

22- Azami ücret ayda 15000 avro olsun.

23- İşsizler için iş alanları açılmalı.

24- Engellilere verilen mali ödeme artırılmalı.

25- Kiralara sınırlama getirilsin. Daha çok sayıda makûl ücretli kiralık konut yapılsın (özellikle öğrenciler ve güvencesiz koşullarda çalışanlar için).

26- Fransa'ya ait mülklerin (baraj, havalimanı...) satışa çıkarılması yasaklansın.

27- Yargı, polis, jandarma ve orduya daha kap-

samlı imkânlar sunulsun. Güvenlik güçlerine fazla mesai için ödeme yapılsın veya bunun karşılığı tatile çevrilebilsin.

28- Ücretli otoyollardan toplanan paranın tamamı Fransa'da otoyol ve yolların yapımına, bakımına ve güvenliğine yatırılınsın.

29- Gaz ve elektrik ücretleri özelleştirmeler sonrasında artış gösterdi. Tekrar kamusallaştırılınsın ve fiyatlar aşağı çekilmesin.

30- Küçük yerleşimlerdeki demiryolu hatlarının, postane şubelerinin ve ilkokul ve anaokullarının kapatılmasına son verilsin.

31- Yaşlı nüfusun hayat seviyesi yükseltilsin. Yaşlılar üzerinden para kazanılması yasaklansın. Gri altın [yaşlıların biriktirdiği para] devri kapandı. Gri refah çağı başlıyor.

32- Anaokulundan lise sona kadar hiçbir sınıfta öğrenci sayısı 25'i geçmesin.

33- Psikiyatrik desteğin yaygınlaşması için imkânlar sunulsun.

34- Halk oylaması anayasaya girsin. Her bireyin yasa teklifini sunabileceği, bağımsız bir teşkilatın denetiminde kolay anlaşılır ve etkili bir site kurulsun. Eğer söz konusu yasa teklifi 700 binin üzerinde imza toplarsa, Meclis bunu tartışıp, düzelterip, tasarı haline getirerek tüm Fransızların katılacağı bir halk oylamasına sunmakla yükümlü olsun.

35- Cumhurbaşkanlığı görev süresi yeniden 7 yıla çıkarılınsın [cumhurbaşkanının görev süresi, milletvekili görev süresine tekabül etmesi ve bu sayede yasama ve yürütmenin farklı siyasi görüşler tarafından kutuplaşmasını engellemek gerekçesiyle 2000 yılında 7 yıldan 5 yıla indirilmişti]. (Cumhurbaşkanının seçiminden iki yıl sonra milletvekili seçimlerinin düzenlenmesi cumhurbaşkanının yürüttüğü siyasete bir memnuniyet veya memnuniyetsizlik mesajı verilmesini sağlıyordu. Bu da halkın sesini duyurmasına katkıda bulunuyordu.)

36- Emeklilik yaşı 60 olsun. Fizikî zorluk içeren mesleklerde (inşaat işçiliği, mezbaha işçiliği gibi) çalışan herkes için ise 55 olarak belirlensin.

37- 6 yaşındaki, tek başına bakımını üstlenemeyeceğinden çocuklar 10 yaşında girene kadar geçerli olmak üzere çocuk bakımı için parasal destek sistemi geri getirilsin.

38- Ticari malların dolaşımı demir yollarıyla sağlansın.

39- Vergilerde stopaj sistemine son verilsin.

40- Eski cumhurbaşkanlarına ömür boyu ödenek uygulamasına son verilsin.

41- Banka kartıyla ödeme yapıldığında esnafa ek vergi uygulanmasın.

42- Gemi yakıtlarına ve kerosene vergi getirilsin.

04 Aralık 2018

ULUSAL ÖZGÜRLÜK VE SOSYALİZM MÜCADELESİNDE DAHA GÜÇLÜ

KKP

Kürdistan'da komünist kadrolara çağrımızı yineliyoruz; ulusal özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde daha güçlü bir KKP'de ortaklaşalım.

Partimizin açık, meşru kuruluşunun üzerinden sekiz yıl geçti. 21 Aralık 2011'de yani sekiz yıl önce KKP'li kadrolar yasal engelleri dikkate alarak Özgürlük ve Sosyalizm Partisi'nin (ÖSP) kuruluşunu ilan ettiler. Ancak her daim parti isminin KKP olarak değiştirilmesi gündemdeydi. Nihayet bu adım 17 Kasım 2018'te gerçekleştirilen ÖSP III. Genel Kongresi'nde atıldı. Böylece cismimiz ismimizle de bulundu. KKP; ulusal özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinde siyasal olgu ve süreçlere, her daim kendi gözlüğü ile bakarak kucaklayıcı davrandı. Tüm ulusal demokratik partilerimizin kazanımlarını sahiplenirken, yanlışlarına da aynı duyarlılıkla yanlış dedi.

KKP; Kobani'nin önce kuşatılması ve sonra özgürleştirilmesinde; Güney Kürdistan 25 Eylül Bağımsızlık Referandumu'nda; Kerkük ve diğer kentlerimizin işgalinde; Şehba-Efrin işgali ve Rojava tehdidinde.... hep "Şîn û şahîya me yeke" diyerek tutum aldı. KKP; ulusal özgürlük mücadelesiyle aynı süreçte kapitalizme karşı sınıf mücadelesini de sür-

dürdü, sürdürmektedir. KKP, Kürdistan'da dün olduğu gibi bugün de sosyalizmin sesi oldu olmaya devam edecek. Parti ve hareketlerimizin kısa sürede sosyalizmden koparak "demokratlaştığı", "liberalleştiği" bir süreçte yani sağdan esen rüzgâra karşı durarak komünist kimlik ve siyasette ısrar etti, ediyor. KKP; enternasyonal bir partidir ve O, her daim kendini dünya komünist hareketinin Kürdistan ayağı olarak gördü ve mücadelesini bu perspektifle sürdürüyor.

KKP; stratejik hedef olarak ulusal bağımsızlık ve sosyalizmi savunurken, güncel ya da yaşamsal ulusal ve sınıfsal talepleri atlamıyor. Bugün bir yandan yakıcı ulusal talebimiz anadil ile yakıcı ekonomik talep asgari ücretin yükseltilmesi mücadelesini sürdürmesi gibi. Kürdistan'da komünist kadrolara çağrımızı yineliyoruz; ulusal özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde daha güçlü bir KKP'de ortaklaşalım.

Kahrolsun şovenizm!

Kahrolsun kapitalizm!

Yaşasın partimiz KKP!

BÎJÎ YEK GULAN
BÎMRÊ KAPITALÏZM

1 MAYIS GULAN

YEK GULAN
SOSYALÏZM
AZADÎ
BÎMRÊ KOLE

1 MAYIS GULAN

1 MAYIS GULAN

GELECEĞİMİZİ KARARTANLARI
GELECEĞİNİ KARATAĞIĞI

PARTIYA KOMUNÏST A KURDISTAN
KKP

ÖZGÜRLÜK VE SOSYALİZM

ÖZGÜRLÜK VE SOSYALİZM

ÇÖZÜMÜN YOLU
SİYASÎ ST'U
KÇ' EKTEF

SOSYALİST MEZOPOTAMYA

“ Kolaycılığa kaçıp “**Yeni araçlar bulmalıyız**” denilebilir. Özellikle de her şeyin eskidiğini, aşıldığını ilan eden post-modern anlayışın basıncı altındaysak sorunu basitçe yeni araç yaratımında görebiliriz.

Ancak problem yeni bir araç yaratımı değildir problemimiz araçların etkili kullanımımızdır. Mevcut araçlarımızı ne kadar etkili kullanabildik, araçlarımıza ne kadar amaçsal bakabildik? Örneğin; Sosyalist Mezopotamya'yı bir örgütlenme aracı olarak kullanabildiğimizi düşünüyor muyuz? Mevcut araçların etkili kullanımı sorusuna kendim de dahil olmak üzere yeterince işlevli kullanabildiğimizi kullanabildiğimizi düşünmüyorum. Elbette bu aracın etkin kılınmasında çaba gösteren yoldaşlarımız var ama meselemiz tekil tekil yoldaşlarımızın emeği olmadığından dolayı; mevcut aracın etkili kullanımını örgütsel davranış olarak tartışmaya açıyorum. Partimizin sesini taşıyan, görüşlerini yansıtan, mevcut basılı yayın aracımız olan Sosyalist Mezopotamya'yı örnek vermemin sebebi; yeni araçlara ihtiyacımızın olmadığınin anlaşılmasını istediğim içindir. İhtiyacımız olan şey mevcut araçlarımızın etkili kullanımımızdır. Eğer bu araçları etkili kullanma becerisine erişirsek mücadele bizi başka bir aşamaya taşıyacaktır. Yeni bir araç ihtiyacı ancak mücadelenin yeni bir aşamasında tartışma konusu haline gelebilir. Henüz mevcut araçların kullanımı etkili olmuş değil ve sınırlarına dayanmış veya çalışmanın ihtiyaçlarını karşılayamaz noktaya ulaşmış bir seviyede değildir.”